

BANJALUKA, 23. i 24. februara 1985.
Broj 4334 GODINA XLII Cijena 22 dinara

MUD

GLAS

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

SUSRETI

OTO BIHALJI MERIN, revolucionar i književnik

UMJETNOST DIJELI ČOVJEKOVU SUDBINU

● Sloboda stvaraoca postoji u slobodi da raspoznaje odgovornost, da bira i u okvirima nužnog realizuje moguće; da dopire do granice mogućeg i da tu granicu pređe ako je to neophodno i za suštinu duhovne egzistencije nužno

STRANA 7.

JEDAN SUSRET,
JEDNO
PRISJEĆANJE

Banjalučanin na Monmartru.

STRANA 10.

„GLASOV“ INTERVJU

OLJA IVANJICKI, slikar i vajar, ime koje je postalo sinonim u likovnoj umjetnosti

UZOR MI JE LEONARDO

● Sve stvari su bitne kada je u pitanju slika. Ona zahteva kompletnog čovjeka: sa intuicijom, senzibilitetom, genijalnošću, lucidnošću, filozofijom, dobrotom, senzualnošću...

● Kada pogledamo jedan Versaj, to je sinteza skulpture, parkova, arhitekture, nameštaja, slika... Ovo naše vreme nije pokazalo nikakvo osjećanje za jednu takvu sintezu, a skulptura nije stvar nekog intimnog prostora...

STRANA 8.

ZAPIS IZ DUBIČKE
„MALE ČARŠIJE“

STOLJEĆE U JUSUFOVOJ RADIONICI

● U porodici Haskića, u Bosanskoj Dubici, obučarski zanat se njeguje i prenosi s koljena na koljeno već od prošlog stoljeća

● Iako odavno u penziji, stari Jusuf Haskić još udovoljava zahtjevima svojih mušterija

STRANA 6.

RAZVOJ
NERAZVIJENIH

CAZINSKA INDUSTRIJA BEZ DIMNJAKA

● Jedna od naslabije razvijenih komuna izabrao je najbolji put da se približi razvijenim sredinama

● Pomoć Republike i velika vlastita ulaganja građana

● Selo i poljoprivreda okosnice cazinske razvojne strategije

STRANA 5.

JOVAN KOLUNDŽIJA,
VIOLINISTA: MUZIKA
JE DRAGOCEN RAD

Na redu Pariz, Sofija, Burgas...

STRANA 10.

SUSRETI I ZAPISI

Na svakoj akciji udarnik

● Abdulah Dule Budimlić učestvovao je na 13 saveznih radnih akcija i osvojio 13 udarničkih značaka

● Dule je vrijedan, ali i human čovjek: već u 16. godini postao je dobrovoljni davalac krvi

STRANA 7.

NERAZJAŠNJENA
PRIRODNA TAJNA

MISTERIJA BIJELOG ODLIVKA

STRANA 9.

ATINA: NAUČNICI O PRIRODNOM BOGATSTVU
MORA

BUDUĆNOST „PODMORSKOG RUDARSTVA“

● Prostranstva na dnu mora i okeana prebogata rudnim i mineralnim blagom koje može zadovoljiti potrebe čovječanstva za „najmanje hiljadu godina“

STRANA 9.

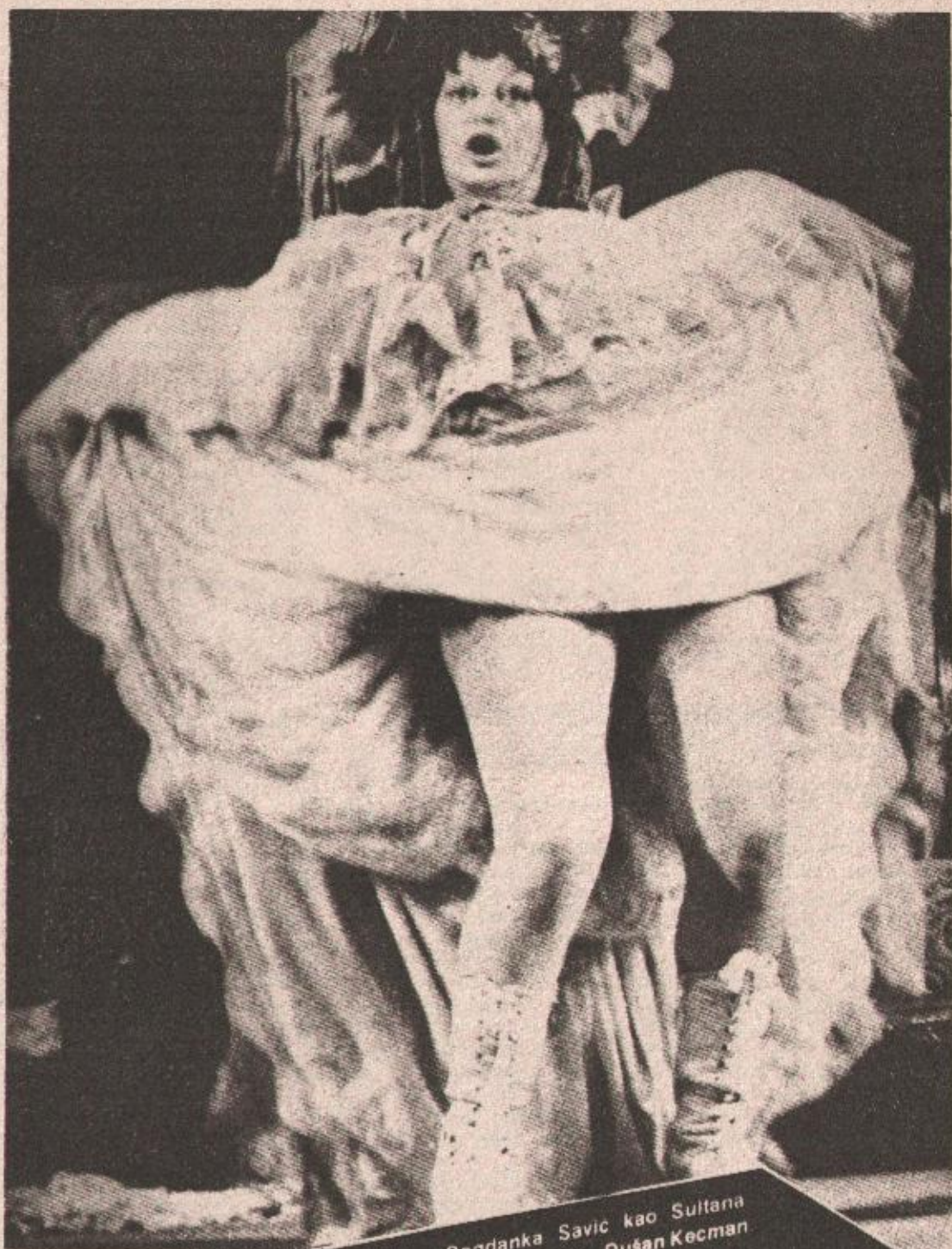
PARIŽ POD REFLEKTORIMA ● SUSRET U „GRADU SVJETLOSTI“

ŽILBER BEKO, šansonjer

ZVALA SE NATALI

● Ta priča o ljubavi sa Natali je izmišljena, ali sve što je u njoj rečeno dogodilo se kasnije!... To je pjesnikova darovitost da ponekad predskazuje budućnost

STRANA 9.

Bogdanka Savic kao Sultana
— Snimio: Dušan Kecman

UZ PREMIJERNU PREDSTAVU U NARODNOM POZORIŠTU BOSANSKE
KRAJINE U BANJALUCI

MASKERADA I „ZLA ŽENA“

BANJALUKA, 23. februara — Ansambli Narodnog pozorišta Bosanske krajine predstavilo se sinoć premijerom komedije „Zla žena“ Jovana Sterije Popovića, u režiji Nenada Bojića iz Banjaluke. Kako ističe reditelj, govoreći o teatarskoj vitalnosti Sterijinog komediografskog opusa, „u tim prostorima između dvije maskerade, nalazim motiv i draž za igranje. Sterije danas i ovdje, Sterija, taj „genijalni provincijalac“, stalno nas izaziva na igru. Njegova vesela pozorja nadvladala su tužna pozorja vremena“.

Komedija „Zla žena“, prepuna lake komikalnosti, rađena je u stilu veselog pozorišta u kojem se prepliću elementi i osobine površnog i lakog malograđanskog mentaliteta. Čiji su igrači uhvaćeni u sopstvenoj maski blaki lutkama čije konce vuče grotesknost i ispraznost. Pored očigledne stilizacije predstava banjalučkog ansambla potvrđuje aktuelnost opusa velikog komediografa Jovana Sterije Popovića, kome će se naredne godine u čast obilježiti 180 godina od rođenja i 130 godina od smrti.

Strane 12 — 13

Ko se krije iza mraza?

Da li je baš mraz jedini krivac, i da li je uopšte kriv za razne jadikovke koje već mjesec dana slušamo od odgovornih ljudi u raznim privrednim i neprivrednim kolektivima

Evo već mjesec dana u „GLASU“ i drugim dnevnim listovima čitamo izjave odgovornih radnika u raznim osnovnim organizacijama udruženog rada kako je mraz smanjio proizvodnju, kako nema reprodromatizacije i slično. Izdajamo nekoliko najvažnijih primjera.

PRIJEDOR—Poslovodni odbor RO „Celpak“ je zaključio da je zbog izuzetno niskih temperatura, nedostatka mazuta i sumpora, u januaru proizvodnja bila za 32 odsto manja. („Glas“ - 20.2.1985.)

KOTOR—VAROŠ: U organizacijama udruženog rada su posebno prisutni problemi oko obezbjeđenja goriva za proizvodnju tehnološke pare i zagrijavanje proizvodnih hala. („Glas“ - 15.2.1985.)

ČELINAC: Odgovorni rukovodilac čelinačke toplane izjavljuje da se zbog nedostatka goriva, tačnije kvalitetnog uglja, ne mogu normalno zagrijavati stambeni i poslovni objekti u opštini. Da podsjetimo, u januaru je u Čelincu proizvodnja u ovašnjoj „SVILARI“ na primjer, stajala 7 dana takođe zbog toga što nisu zagrijavane proizvodne hale. („Glas“ - 13.2.1985.)

PRNJAVOR: Naručeno gorivo D1 još ne stiže - izjavljuju odgovornici iz Prnjavora pa ima mnogo poremećaja u saobraćaju. Trideset radnika nije došlo na posao, a isto toliko ih je kasnilo. („Glas“ - 9.1.1985.)

SANSKI MOST: Radnici u kolektivu Tvornice industrijske automa-

tike u Lušci Palanci, njih oko 150, nalaze se na prinudnom odmoru zbog nedostatka uglja iz obližnjeg Kamengrada. („Glas“ - 14.1.1985.)

Dosta je citiranja, zar ne? Nema potreba još pri svemu davati činjenice kako, bože moj, u banjalučkom kombinatu „KOZARA“ radnici ne mogu obavljati radove na objektima zbog velike hladnoće!

Čemu citirati jadikovke „šumara“ iz gotovo svih komuna da mraz i snijeg ne dozvoljavaju sječu šuma, pa je proizvodnja smanjena?

Čemu iznositi primjer iz banjalučkog INCEL-a gdje je u januaru proizvodnja smanjena za 70 odsto u nekim fabrikama, dok je „Celeks“ prestao čak i da radi? Razlog - nema uglja.

Čemu pominjati već jednomje- sečno smrzavanje Banjalučana u 15.000 stanova jer nema grijanja. A grijanja nema - kažu odgovornici zato što nema mazuta.

Dosta je, dakle, nabiranja. Sta se, međutim, krije iza ovih izjava, iza konstatacija, iza jadikovki i podacima o smanjenoj proizvodnji? Jednom riječju - neodgovornost.

Ukratko i redom. U prijedorskom „Celpaku“ mazuta nema nezato što ga nema na tržištu, već zato što na vrijeme nije obezbijeđen novac. Dakle, uzrok januarskog pada proizvodnje nije u tome što nije bilo mazuta, nego zato što sasvim KONKRETNI LJUDI i sasvim KONKRETNE FUNKCIJE u kolektivu svoj posao nisu na vrijeme oba-

vile. Ili su možda i ovdje zimu očekivali u nekom drugom mjesecu?

Čelinačka toplana je bila uzrokom zastoja iz istog razloga s tim što se krug odgovornih može tražiti i u opštinskim organima. Jer, zna se toplane posluju sa gubicima, pa je novac trebao obezbijediti i odgovarajući opštinski organ. Na primjer, sekretarijat za privredu. Dakle, nisu fabrike ovdje stajale što nema uglja, već što on nije na vrijeme nabavljen. A iza nabavke, takođe, stoji konkretno ime i prezime.

Prnjavorske trke u saobraćaju zbog nedostatka goriva imaju isti uzrok. Na sličan način se može razgovarati i o uzrocima zastoja ili prekida proizvodnje u INCEL-u, o smrzavanju u stanovima sa centralnim grijanjem...

Zar zaista banjalučka Toplana i odgovorni u opštinskim organima misle da je dovoljno objašnjenje za smrzavanje 15.000 banjalučkih porodica: „Nema mazuta“? Ili, treba otvoreno reći da mazut nije na vrijeme nabavljen, da je za to odgovoran taj i taj opštinski organ (možda sekretarijat za privredu). Pa bi onda i smrzavanje bilo lakše podnijeti. Ili, ne treba li možda reći i to da Toplana ne može jednostavno računati za svoje probleme i propuste ispostavljati društvu pa nek se društvo brine za Toplanu. Konkretno, zar za ozbiljniju političku akciju o odgovornosti, barem kao povod, nije bio dovoljan zaključak Opštinskog komiteta da se zima „dočekala nespremno“. Nije očigledno vrijeme kad se sa tako bizarim opravdanjima mogu pravdati tako veliki propusti.

Ili: zar odgovorni u građevinskim kolektivima, i oni u osnovnim organizacijama udruženog rada koje se bave sječom šume, zaista misle da je opravdanje što je velika zima da ne mogu obavljati svoje poslove? Pa, drugovi rukovodioci u ovim sredinama, kad ste to vi, koje to zime sjekli šume i gradili stanove? Zar zima ne važi u vašim poslovnim planovima kao mjesec, kao period, kao godišnje doba kad se ide na godišnje odmore, kad se ne planiraju nikakvi veliki radovi, niti velike sječe šuma? Blaga zima je za vas DOBITAK, u istoj onoj mjeri u kojoj hladna zima nije GUBITAK jer rad nije ni planiran.

Sve mi se čini, ako novinarska malenkost može to sebi dozvoliti, da se argument zime priprema za neka kasnija vremena kao opravdanje što nešto nije urađeno. Iza mraza se krije alibi za buduće propuste, a ne za sadašnje nevolje.

Još nešto. Kakve veze ima zima sa, na primjer, nedostatkom reprodromatizacije? Otkud sad odjednom i mraz smeta nabavci reprodromatizacije u fabrikama? Ranije je smetala činjenica da nema deviza za reprodromatizaciju, pa sad kad su devize obezbijeđene, kad podaci kažu da se čak svi „dolari“ izdvojeni za tu svrhu i ne koriste, odjednom je razlog - niska temperatura. Na minus 15, ili minus 20 se nesposobnost očigledno lakše sakriva, nego na plus 10 stepeni Celzijusa.

Uvjerenje je potpisnika ovih redova da bi izvršni odbori u opštinskim skupštinama morali direktnije raščićavati pomenute probleme. Smjenjivati, ili bar inicirati kažnjavanje neodgovornih. I, nagradivati konačno one koji su tom „hladnom“ periodu izvršavali svoje obaveze kako valja, na primjer vozači i mehaničari u „ROTASU“, „SPEDICIJI“, „AUTOPREVOZU“ koji su vozili i dozvolili uglaj i reprodromatizaciju po onakvom pasjem vremenu.

Ili, možda zima ipak ne stiže u januaru?

Nenad PEJIĆ

MISLIMO LI DOVOLJNO NA ZDRAVLJE?

Prevenција — nužnost života

Sumirajući široku raspravu o stanju i problemima zdravstva, doneseni su još 1978. godine u Socijalističkom savezu zaključci iz kojih je vidna slika ondašnjeg stanja kao i pravci daljeg razvoja. Šest godina poslije toga, ponovo će se ova tematika naći pred Opštinskom konferencijom Banjaluka - nedavno se Predsjedništvo OK SSRN bavilo u pripremnju funkciji i ovim pitanjima iako je u minulom vremenu problematika zdravstva često bila predmet rasprava, i u Socijalističkom savezu drugdje, nekoliko podsjećanja pred predstojećom raspravu ne bi moglo biti naodmet.

Tada je, naime, u jednom od zaključaka značajno mjesto zauzela preventivna zdravstvena zaštita. Širenje zdravstvene mreže značilo bi približavanje zdravstva radnom čovjeku, a time i veće mogućnosti preventivnog djelovanja, bilo je tada naglašeno. Reklo bi se, međutim, da ove mogućnosti nisu iskorištene, jer su u međuvremenu, u ovih šest godina, baš u razvoju „kapacitetne mreže“ postignuti najveći rezultati: Fosulje, Hiseta, Borkovići, Zalužani, Piskavica, Šimići, Petrićevac, Agino Selo i Nova varoš dobili su nove zdravstvene stanice, proširena je Služba hitne pomoći, priprema se i izgradnja zdravstvene stanice na Starčević. Utisci, pak, o značajnijem unapređenju preventivne zaštite izostaju.

Može se, naravno, reći da mreža još uvijek nije proširena dovoljno (uvek će biti potrebno da se ponegdje širi), ali je očito da problem nije u tome: isa ovakvom mrežom moglo bi se učiniti na preventivnoj zdravstvenoj zaštiti mnogo više. Pogotovo stoga što prevencija ne zahtijeva prevelika ulaganja - a vraća stotruko više!

Razlozi da se o ovim pitanjima progovori u okvirima Socijalističkog saveza radnog naroda višestruki su: jer, ne podrazumijeva preventivna zaštita samo odgovarajuću organizaciju zdravstvenih radnika, mada je ustrojstvo službi koje bi se o tome brinule od fundamentalnog značaja. Dobar dio uslova koji su nužni za efikasno djelovanje ovih službi tiču se cijelog društva:

postoji li u nekoj mjesnoj zajednici put, proklanjaju li škola, funkcioniše li vodovod i kakva je kanalizaciona mreža, sve su to bitna pitanja čijim razrješavanjem društvo direktno utiče na efikasnost preventivne zdravstvene zaštite, a tome, takođe, valja pribrojati i životni standard ljudi, pa čak i nacionalni dohodak.

U tom kontekstu postoje jasno da se po mjesnim konferencijama najviše, a isto tako i drugdje, glavna „bitka“ za potpuniju preventivnu zaštitu mora voditi u glavama ljudi. Jer, ako je još i očigledno da zdravlje zavisi od vodovoda, još je manje očigledno da zavisi od saobraćajnih veza, na primjer. Ono, pak, što je od svega najmanje očigledno sadrži se u činjenici da je preventivno djelovanje zapravo djelovanje dugoročno, a k tome i neizvjesno. Bolest je, ako se može reći, konkretna pojava - zdravlje pak, mnogo manje. Prema defeniciji Svjetske zdravstvene organizacije zdravlje bi predstavljalo stanje „tjelesnog, duševnog i socijalnog blagostanja“. A na takvu spregu, i mnogi koji se osjećaju „zdravima“ skloni da gledaju kao na blaženu iluziju.

Daleko od visokih kriterijuma Svjetske zdravstvene organizacije, zdravlje u našoj svijesti barem za zdrave figurira kao „trajanje postojećeg stanja“, koje zavisi od sreće, slučaja, sudbine, i ko zna čega još! Korist od preventivne zaštite prisutna je tek na nivou rijetkih verbalnih iskaza i bez punog kontakta sa svijesću (taj spoj se danas često sreće!) Ko kaže da su ulaganja u prevenciju mala, a koristi slobodno veća, rečenica mu lijepo zvuči, i može je mirno smjestiti u kakav referat, ili izgovoriti pred skupom građana. Ali put od riječi do djela, u ovom kao i u tolikim drugim slučajevima, vodi preko svijesti. Teško je, međutim, vjerovati da će svijest biti zadovoljna jednom rečenicom, ma kako ona zvučala lijepo - biće naravno potrebno više razgovora, cjelovitih, potpunijih, obuhvatnijih, koji se tiču mnogih oblika svakodnevnog života i rada kako bi se stanje znatnije popravilo.

D. SOČANSKI

PRENOSIMO

VJESNIK — SEDAM DANA

SVETI PARTIJCİ:

S osjećajem da će se razumjeti ta neposredna reakcija na ove najnovije dane novinarskih smrti, kroničar će ipak s olakšanjem nastaviti svoj posao uz više vedrine koja posljednjih godina kao da pati od nestašice. Ponekad je dovoljno baciti pogled kroz prozor ili u novine da se čovjek razvedri i nasmije, makar i gorko. U najnovijoj odluci Politbira KP Bugarske, na primjer, u povodu pokroviteljstva nad proslavom 1100. godišnjice Metodijeve smrti spominje se i Ćiril, a to je drugi brat glasovitog tandema. O velikoj slavenskoj braći učili smo doduše, još u osnovnoj školi, ali to nije ništa prema onome što saznajemo u odluci sofijskog Politbira. Ta su braća ne samo podarila slavenskim narodima pismenost nego su to još učinili na takav način da je starobugarski jezik postao temelj književnih jezika svih ostalih slavenskih naroda! Kolege novinari iz Sofije to sada šalju kao istinu u cijeli svijet.

Česi, Poljaci, Rusi, Ukrajinci i svi vi, ostali, drugovi i panovi potomci velikog Peruna, Srbi, Slovenci, Bjelorusi i Slovaci, Crnogorci i Hrvati, (a ima toga još) morate odsad znati da vi ne govorite neke, tobože, svoje izvorne jezike jer su se oni razvili iz starobugarskog, što se dobro vidi potkraj 20. stoljeća s vrha Vitoše nadomak Sofije. Budite sretni što govorite zapravo bugarski, premda toga niste svjesni i ne žalite se što izostavljamo Makedonce. Njih ionako u Sofiji ne priznaju pa se logično podrazumijeva da Makedonci i prije odluke Politbira govore bugarski.

U odluci Politbira KP Bugarske osobito je potcrtana uloga očuvanja tradicije stare bugarske kulture i djela Kirila i Metodija - jer to je dio borbe radničke klase i narodnih masa (protiv kapitalizma i fašizma, za slobodu i demokraciju, za nezavisnost i prijateljsku suradnju sa SSSR-om) i tako dalje i tako dalje.

Sudeći po tome, možda su sveta braća Ćiril i Metodije već predloženi i primijeni u partiju, kao stari komunisti.

Joža Vlahović

Siniša DAVIDOVIĆ

„GLAS“ List socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Gradiska, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora

NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Uređuje Redakcijski kolegij: Mirko Kisjan (banjalučka hronika) Emin Krkić (popodnevni desk) Tomo Marić (sport) Miloš Milinović (Bosanska krajina) Miro Mladenović (tehnička redakcija) Sabira Piragić (desk) Nada Pavačić (kultura); Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik); Fadil Smajlić (hronika); Dragiša Spremo (Nedeljni Glas).

Novinski savjet lista „Glas“: Ivan Andričić, Nusreta Borić (predsjednik) Edhem Čizmić, Milenko Ćerkeć, Jovo Kerkez, Radojka Kuzmanović, Predrag Lazarević, Oto Marušić, Islam Mehdić, Branko Pirašević, Nebojša Radmanović, Grozda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić

Direktor i odgovorni urednik

Nebojša Radmanović

Prvi broj „Glasa“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

NEVJEROVATNO, ALI ISTINITO

ZABRANA ZA NOVINARA

● **Kako je novinaru Televizije Sarajevo Ibrahimu Haliloviću zabranjen rad na teritoriji opštine Šipovo i zašto je proglašen nacionalistom**

BANJALUKA, 22. februara — Na dosad neviđen i nečuven način novinar Televizije Sarajevo Ibrahim Halilović, koji se kao dopisnik javlja s područja Jajca, Mrkonjić-Grada i Bugojna, Gornjeg Vakufa i Šipova proglašen je nacionalistom, a na osnovu zaključaka koje su potpisali predstavnici društveno-političkih organizacija Šipova, zabranjuje mu se rad na teritoriji ove komune. — Osnovna organizacija udruženja novinara Televizije Sarajevo sa indignacijom je odbila da prihvati ovakve optužbe a svi novinari na osnovu pisama i informacija poslovnih i rukovodnih organa Televizije Sarajevo u ovom slučaju u potpunosti stoje iza rada svog dopisnika Ibrahima Halilovića. Ovo je, između ostalog, rečeno juče na sjednici Predsjedništva Udruženja novinara Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, koja je održana u Zenici.

Tom prilikom Predsjedništvo je u potpunosti prihvatilo ocjene novinarske organizacije Televizije Sarajevo u kojima, između ostalog, stoji da se u pismu iz Šipova na zaista dosad neviđen način radnik ove kuće proglašava nacionalistom, a samim tim i redakcija koja ga podržava, što u Televiziji Sarajevo nije prihvaćeno ni za raspravu sa napomenom da se zna ko ima pravo na pokretanje ovakvih vrsta rasprava.

OPTUŽBA IZ ŠIPOVA

Stav društveno-političkih organizacija iz Šipova o slučaju Ibrahima Halilovića uslijedio je poslije nesporazuma oko praćenja novembarskih praznika prošle godine od strane Televizije na području ove komune. Na zajedničkoj sjednici, 13. decembra 1984. godine, koja je zakazana na prijedlog Sek-

cije OK SSRN Šipova za informisanje izvršna tijela društveno-političkih organizacija izvršni odbor Skupštine opštine Šipovo uz razmatranje stanja informisanja putem štampe, radija i televizije, ocijenili su u tački 4. „da je dana 28. 11. 1984. godine na dan otkrivanja biste narodnom heroju Simeli Šolaji u njegovoj rodnoj Pljevi bačena ljaga na sve ono što je učinio i dao u revoluciji“. Navodno novinar RTV Sarajevo Ibrahim Halilović nije našao za shodno da to široj javnosti prikaže nego je samoinicijativno posvetio pažnju otvaranju vodovoda u Šipovu, iako je o tome uredno i na vrijeme obaviješten od Opštinske konferencije SSRN-a Šipovo. „Vještim mahinacijama na TV Sarajevo ukomponovao je otkrivanje biste sa otvaranjem vodovoda i time obmanuo svu jugoslovensku javnost što se smatra veoma drskim i nekorektnim odnosom prema poslu koje mu je ovo društvo povjerilo“.

Dalje se kaže da je zbog ovoga došlo do ogromnog razočaranja radnih ljudi i građana i Solajinih saboraca, kao i druga pukovnika u penziji Rade Markovića koji je otkrivao bistu. Na ovom istom sastanku razmatrano je pismo porodice Šolaja, iz Pljeve u kojem se vidi i njihovo razočaranje i ogorčenje zbog uvrede, a u posljednjoj, ocjeni pod tačkom 6. rečeno je: da djelenici dosadašnje reportaže sa ovog područja kao i reportaže iz susjednih komuna, u njegovom pristupu ovom poslu ima elemenata nacionalističke obojenosti, što se može dokazati njegovim reportažama za RTV Sarajevo“.

Jedan od zaključaka, koji je potom uslijedio je da se Ibrahim Haliloviću zabrani rad na ovom području, jer je prema ovim navodima nanio mnogo uvreda ovom revolucionarnom kraju, zaobilazeći svijetle tekovine revolucije, a prikazuju samo loše strane života ove komune. Ujedno, posljednji zaključak glasi: „Da RTV Sarajevo imenuje novog izvjestioca za ovo područje i o tome blagovremeno obavijesti OK SSRN Šipovo, kao nosioca informisanja na ovom području“.

KO STOJI IZA HALILOVIĆA

Ovo pismo upućeno u Republičku konferenciju SSRN potpisali su predsjednik opštine Šipovo Sačić Pipić, predsjednik OK SSRN Božo Mitrić, predsjednik OO SUBNOR-a Asim Ramić, predsjednik OK SK Novica Malović, predsjednik Opštinskog vijeća Saveza sindikata Vojo Rakita, predsjednik OK SSO Zagorka Marković i predsjednik Izvršnog odbora Skupštine opštine Ili Jandrić. Prethodnica ovom pismu i zaključku svih organa opštine Šipovo bilo je pismo, koje je za porodicu i rodbinu Šolaja poslala Zorka Šolaja, supruga i Zora Šolaja-Malović, kćerka Simele Šolaje, a inače supruga Novice Malovića, predsjednika Opštinskog komiteta Saveza komunista, u kome stoji da se u 10 sati u Pljevi, 28. 11. 1984. godine, namjerno odugovlačilo sa početkom i čekalo punih 25 minuta da novinar Halilović stigne sa svojom kamerom i uslika sve prisutne, a kako ovaj reporter nije došao, mještani su se nezadovoljno razišli svojim kućama. Uz ocjene da se time obmanjivala javnost u ovom pismu se dalje postavlja pitanje ko stoji iza Halilovića i zaključak: „Da zato ne treba da se čudimo što i na ovaj način pojedinci i grupe pokušavaju da nasrću na tekovine revolucije, na nacionalne odnose, na bratstvo i jedinstvo, jer smo im dozvolili da perom i TV — kamerama nude neproverjene priloge štampi, radiju i televiziji, kao što je to učinio Halilović iz Šipova i Pljeve“.

DRUGA STRANA MEDALJE

Provjereno je, stoji u ocjenama organizacije Udruženja novinara Televizije Sarajevo, da je novinar Ibrahim Halilović radio po nalogu redakcije 28. 11. 1984. godine u 10 sati prilog o predaji na upotrebu 84 stana solidarnosti u Jajcu, a kako otkrivanje biste pored rodne kuće Simele Šolaje u Pljevi nije bilo u kalendaru RK SSRN on to nije ni dobio kao radni nalog od redakcije. Međutim, kao redakcija učinili smo više od dogovora o

izvještavanju sa svečanosti povodom novembarskih praznika, koji su obavljani u RK SSRN BIH, jer je Ibrahim Halilović poslao Jajca požurio u Šipovo na otvaranje vodovoda, a potom snimio i rodnu kuću i bistu Simele Šolaje, o kome je po analizi službe TV Sarajevo do sada napravio jedanaest izuzetnih priloga. A, inače, ocijenjeno je u TV Sarajevo, Ibrahim Halilović je pravio priloge o samodoprinosu u Šipovu, izborima, posjeti Nikole Stojanovića, reportažu sa Zorom Šolajom, otvaranje ambulante u Pljevi, rodnom mjestu Simele Šolaje, vježbi teritorijalaca, te se sa indignacijom odbija da su to „nacionalistički obojeni prilogi iz komune Šipovo“, kako stoji u zaključcima svih društveno-političkih organizacija ove komune.

Udruženje novinara BiH i TV Sarajevo su razmatrali i odbili sve ocjene koje stoje u pismu iz Šipova.

U međuvremenu, osim poslanika TV Sarajevo, niko do sada nije čuo ni riječ o tome šta o pismu misli Ibrahim Halilović. Zabrana rada u Šipovu za ovog, u TV Sarajevo, uvaženog novinara i dalje postoji, a u juče-rašnjem telefonskom razgovoru Božo Mitrić, kaže da potpisnici dalje stoje iza pomenutog pisma.

Iako je ovaj prilog o puštanju vodovoda u Šipovu i snimak biste i rodne kuće Simele Šolaje isto veče, kada je snimljen, emitovan dva puta u programu, nameće se zaključak da novinar očigledno nije „uvriedio“ lik narodnog heroja Simele Šolaje, već izглеda, one koji su htjeli da vide svoju sliku pored biste. Udruženje novinara, između ostalog, tokom rasprave donijelo je zaključak da se sa ovim događajem i ovim pismom upozna šira javnost i da se za ovakve optužbe bez dokaza postavi pitanje odgovornosti potpisnika ovog pisma, koje je sarajevsku televiziju na dosad nečuven način — optužilo.

Čudno je da svi gledaoci u Bosni i Hercegovini iz priloga, koje je pravio Ibrahim Halilović, nisu vidjeli ono što je „viđeno u Šipovu“.

D. KECMAN

DELEGATI SKUPŠTINE OPŠTINE SRBAC USVOJILI AKCIONI PROGRAM PROLJETNE SJETVE

BRAZDA NEREALNIH ŽELJA

● U društvenom i privatnom sektoru treba da se zasije 8.650 hektara

SRBAC, 22. februara — Na današnjoj sjednici Skupštine opštine Srbac usvojen je akcioni program proljetne sjetve kojim je predviđeno da se u toku narednog proljeća u društvenom i privatnom sektoru zasije 8.650 hektara. U odnosu na prošlu godinu to je za sedam odsto više. Ocijenjeno je da je akcioni program ambiciozan i da će biti potrebno uložiti dosta napora da se predviđanja ostvare. Ovo

tim prije, što su proizvođači umjetnih gnojiva najavili osjetno povećanje cijena, a visoke cijene repromaterijala, kako je rečeno, i do sada su predstavljale ozbiljnu kočnicu razvoju poljoprivredne proizvodnje u ovoj komuni koja raspolaže zaista povoljnim prirodnim i drugim uslovima za proizvodnju hrane. Skupa proizvodnja kukuruza, povrća i drugih poljoprivrednih kultura prijeti da smanji

sjetvene površine, a u takvim uslovima teško je očekivati da se ostvari i ambiciozan plan otkupa. Akcioni programom je predviđeno da se u proizvodnji kukuruza postigne tržnost od 30 odsto, iz čega proizlazi da bi naredne jeseni trebalo otkupiti blizu 6,5 hiljada tona ove žitarice. Imajući u vidu prošlogodišnja iskustva kada su proizvođači od nestimulativnih otkupnih cijena kukuruza radije zadržavali u ambarima, malo je optimista koji vjeruju da će plan otkupa biti ostvaren.

Z. S.

TRIBINE

O DOHODOVNIM ODNOSIMA

BANJALUKA, 22. februara — Marksistički centar NIGRO „Glas“ organizovao je za članove SK i ostale radnike predavanje „Samoupravno organizovanje udruženog rada i dohodovni odnosi“ o čemu je govorio prof. dr Mićo Carević.

Posebno je naglašen ustavni koncept osnovnih organizacija udruženog rada koje su zamišljene kao dio cjeline, a ne cjelina. Prema tome i radne organizacije ne mogu biti prosti zbir osnovnih organizacija čije su unutrašnje funkcije potpuno razjedinjene.

— U ostvarivanju zajedničkih interesa unutar radnih organizacija praksa je pokazala da ima niz odstupanja koja se ogledaju u razjedinjenom

planiranju razvoja, narušavanju osnovnih mjera i kriterija za raspodjeljivanje dohotka kao i slabosti u provođenju kadrovske politike. Zbog toga i u fazi priprema za transformaciju NIGRO „Glas“ treba voditi računa da se ne načini greška kao 1979. godine, kada je podijeljeno sve što se moglo podijeliti—stvoreno je, naime, sedam osnovnih organizacija i radna zajednica. Ako uz to još postoji sedam različitih dohodovnih odnosa, onda je neminovno novu transformaciju voditi ka smanjivanju broja osnovnih organizacija—rekao je, između ostalog, prof. dr Mićo Carević.

D. C. B.

SKENDER—VAKUF

SJEĆANE NA OBLASNU KONFERENCIJU

SKENDER—VAKUF, 22. februara — Učeni i radnici Radne organizacije osnovnog obrazovanja i vaspitanja „22. februara“ u okviru platforme Savezne konferencije SSRN Jugoslavije o obilježavanju 40—godišnjice pobjede nad fašizmom, proslavili su 43.—godišnjicu održavanja Oblasne konferencije KPJ za Bosansku krajinu i dan ove obrazovne ustanove. Na svečanoj sjednici Radničkog savjeta, na kojoj su prisustvovali i predstavnici komune, Luka Vuković, direktor RO „22. februar“ podsjetio je sve prisutne na istorijska zbivanja 22. februara 1942. godine, kada su se u oslobođenom Skender—Vakufu okupili partijski i vojni rukovodioci iz Bosanske krajine i centralne Bosne i pod rukovodstvom Đure Pucara Starog i Osmana Karabegovića. Tada je donesen niz odluka koje su bile od izuzetnog značaja za dalje vođenje NOB-a i naše revolucije. Danas je donesena odluka o ustanovljenju Plakete „22. februar“ za školu koja ostvaruje najbolje rezultate u nastavnom i vaspitnom radu. Za izuzetno dobre rezultate u školskoj 1983/84. godini Plaketa „22. februar“ dodijeljena je OŠ „4. juli“ Imljani.

Z. K.

IZ OKRUŽNOG JAVNOG TUŽILAŠTVA BANJALUKA

RAZBOJNIŠTVO NA BENZINSKOJ PUMPI

BANJALUKA, 22. februara — U Okružnom javnom tužilaštvu Banjaluka podignuta je optužnica protiv Mirka (Dragana) Trivanovića, rođenog 1954. godine iz Dvora na Uni, jer postoji osnovana sumnja da je u noći između 10. i 11. decembra prošle godine izvršio razbojništvo na benzinskoj pumpi u Lipovoj Gredi — Drakenić kod Bosanske Dubice. Pored toga, sa umišljajem je pokušao lišiti života prodavca na benzinskoj pumpi Dragoga Suhonjicu.

Naime, te noći, nakon prethodnih obilazaka benzinske pumpe u Lipovoj Gredi, došao je vlastitim automobilom da uzme gorivo. Kad je vidio da je prodavac

sam, uperivši pištolj zahtijevao je od Suhonjice da preda novac iz kase, a kada mu je on rekao da nema ključ od velike kase i da se novac nalazi u priručnoj kasi, pucao je u njega nanijevši mu tešku tjelesnu povredu. Nakon toga uzeo je priručnu kasu u kojoj je bio dnevni pazar u iznosu od 56.300 dinara, gotovinski bonovi u vrijednosti od 5.000 dinara kao i bonovi za 500 litara benzina i dizel-goriva.

Mirko Trivanović je zatim napustio benzinsku pumpu, ali su ga organi SUP-a Bosanske Dubice na vrijeme otkrili.

D. C. B.

DRUŠTVENI PLAN JUGOSLAVIJE

Kako uskladiti planove

● Potrebno ugraditi instrument koji bi obezbjeđivao usklađivanje planova na svim nivoima

SARAJEVO, 22. februara (Tanjug) — Republički društveni savjet SR BiH za privredni razvoj i ekonomsku politiku danas je u Sarajevu, pod predsjedništvom Srećena Lopandića, razmotrio prijedlog za donošenje zakona o osnovama sistema društvenog planiranja i o društvenom planu Jugoslavije koji je, u osnovi, pozitivno ocijenjen. Date su i mnoge sugestije za primjerenije regulisanje oblasti društvenog planiranja od osnovne organizacije udruženog rada do društvenog plana cijele zemlje.

Izražena su mišljenja da bi u daljoj dogradnji ovog projekta trebalo, između ostalog, ugraditi instrument koji bi obezbjeđivao usklađivanje planova na svim nivoima, precizirati rokove izrade petogodišnjih i dugoročnih planova. Po riječima prof. dr Ljubomira Bakića koji je obrazložio mišljenje posebne radne grupe ovog savjeta, u ovom materijalu ne vidi se dovoljno čime se afirmiše tržište, a čime na potrebnu mjeru smanjuje uloga države u planiranju. Trebalo bi, takođe, uz naglašavanje značaja mjesta ekonomskih zakonitosti u planiranju i ekonomskoj politici, obezbijediti prevladavanje negativnih posljedica — anarhičnosti i stihije imanentnih robnoj proizvodnji.

Na sjednici Društvenog savjeta istaknuto je da bi godišnje rezolucije o društvenom razvoju ubuduće trebalo da budu isključivo provedeni dokumenti, a ne korekcije koje razvodnjavaju srednjoročne planove razvoja. U prijedlogu za donošenje zakona o osnovama sistema društvenog planiranja i o društvenom planu Jugoslavije ne govori se o odnosu našeg sa planovima razvoja svjetske privrede i pojedinih njenih dijelova s kojim saradujemo i sve više ćemo saradivati.

Uz prihvatanje osnovnih rješenja ovog projekta, na sjednici Društvenog savjeta, otvorena je i dilema da li je predloženi rješenjem radnički savjet zamjenio, odnosno uzurpirao neprikosnovena ustavna prava radnika u oblasti planiranja, a čula su se i mišljenja da bi subjekte zajedničkog planiranja koji ne sprovedu preuzete obaveze, trebalo i materijalno sankcionisati.

Posebno je naglašena neophodnost obezbjeđivanja maksimalnog učešća radnika u svim fazama planiranja i analize njegovog ostvarivanja. Jer — kako je rečeno — naš cilj nije samo materijalni razvoj već i izgrađivanje samoupravne kulture radnika i podizanje odgovornosti za izvršavanje planova razvoja.

EZ: PONOVO ANTIDAMPING TUŽBA PROTIV JUGOSLAVIJE

Na udaru — drvene ploče

BRISEL, 22. februara (Tanjug) — Jugoslovenski izvoz se ponovo našao na udaru u Evropskoj zajednici. Ovoga puta briselska komisija je otvorila antidamping postupak protiv naših izvoznika drvenih ploča, na osnovu žalbe vlastitih proizvođača iz SR Njemačke, Italije i Francuske. U stvari, postupak je otvoren na osnovu „kolektivne“ pritužbe protiv Švajcarske, Portugalijske i naše zemlje.

Kao i bezbroj puta do sada, razlozi pokretanja postupka su istovetni: povećan uvoz i niže cijene nego u Evropskoj zajednici. Ovdašnji proizvođači, tvrde da je uvoz iz tri zemlje povećan za više od 60 odsto između 1981. i 1983. godine, uz niže cijene za 13 do 46 odsto. Zahvaljujući tome — smatraju oni — ovaj uvoz sada podmiruje 8 odsto ovdašnjih potreba u ovim pločama, to jest dvostruko više nego ranije, na njihovu, naravno, štetu.

AKCIONA KONFERENCIJA KOMUNISTA TRGOVINE Obavezno udruživanje suvišno

BEOGRAD, 22. februara (Tanjug) — Zakon o obaveznom udruživanju rada i sredstava trgovine i proizvodnje, koji na udruživanje obavezuje samo trgovinu, treba ukinuti — bio je izričit delegat iz Slovenije Marjan Pečarič. Ovo je, praktično, ijedinstven stav učesnika akcione jugoslovenske konferencije komunista trgovine, koja će danas, kako se očekuje, okončati rad.

Umjesto pomenutog zakona valja mjerama ekonomske politike — založio se Pečarič — stvoriti uslove za što sadržajnije i raznovrsnije oblike udruživanja na obostranom interesu trgovine i proizvodnje. On je prenio i stav komunista trgovine Slovenije da je neopravdano da marže trgovine budu zamrznute i za onu robu čije cijene proizvođači formiraju prema uslovima tržišta, dakle slobodno.

TITOVA MITROVICA

Željeznička nesreća bez žrtava

TITOVA MITROVICA, 22. februara (Tanjug) — U željezničkoj nesreći koja se sinoć oko 17 sati i 52 minuta dogodila na 201 kilometru željezničke pruge Lapovo-Skoplje, u željezničkoj stanici Banjska blizu Titove Mitrovice povrijeđeno je 21 lice od kojih dvoje teže. Oni su zadržani na liječenju u Titovomitro-

vačkoj bolnici, a pričinjena je i značajna materijalna šteta.

Istražni sudija Okružnog suda u Titovoj Mitrovici Redžep Kačaniku nas je obavijestio da je otpravnik vozova u Banjskoj Ranko Spasić pritvoren jer se pretpostavlja da je glavni krivac za ovu željezničku nesreću. Istraga je u toku.

PARIZ

PONOVI SKOK DOLARA

PARIZ, 22. februara (Tanjug) — I dalje sasvim neuhvatljiv američki dolar je napravio i danas pravi dar-mar na deviznim berzama širom Evrope. Novi porast dolara objašnjava se u pariskim

berzanskim krugovima velikom potražnjom „zelenih novčanica“ kojima se pokrivaju komercijalne potrebe i superiornošću američkog privrednog rasta, koji evropska privreda, i pored svih nastojanja, ne može da prati.

BEOGRAD

Obilježena 40-godišnjica „Fronta“

BEOGRAD, 22. februara (Tanjug) — Svečanom sjednicom Izdavačkog savjeta, danas je u Domu JNA obilježena 40-godišnjica izlaza nedjeljnog ilustriranog lista „Front“.

Svojim imenom — „Front“ je na

najbolji način simbolizovao vrijeme svoga rađanja, svoj zadatak i uslove u kojima je počeo sa njegovim izvršavanjem, rekao je, govoreći o listu predsjednik Izdavačkog savjeta general-potpukovnik Novak Vučinić.

ČESTITKA

BEOGRAD, 22. februara (Tanjug) — Povodom nacionalnog praznika Kooperativne Republike Gvajane, predsjednik Predsjedništva SFRJ Veselin Đuranović je u ime Predsjedništva SFRJ uputio predsjedniku Forbesu Bernamu telegram sa srdačnim čestitkama i najboljim željama za prosperitet prijateljskog naroda ove nesvrstane zemlje.

SAVJETOVANJE „TURIZAM U JUGOSLAVIJI — DANAS I SUTRA“

OHRABRENJE IZ „JUGOTURSA“

DUBROVNIK, 22. februara (Tanjug) — „Jugoturs“ je na engleskom tržištu do 14. februara prodao čak oko 200.000 paket-aranžmana za narednu turističku sezonu, što je za oko 15.000 više nego tokom čitave prošle godine, rekao je Brana Marković na savjetovanju „Turizam u Jugoslaviji — danas i sutra“ koje je danas izavršeno. Ova konstatacija, moglo bi se reći, predstavlja i najveće ohrabrenje koje se u dvorani hotela „Libertas“ u Dubrovniku čulo tokom dvodnevnog savjetovanja.

OD DOPISNIKA TANJUGA

kratke pauze koju je sudija dao da bi advokati mogli da pogledaju neke dokumente koji su im navodno bili nejasni.

Tada se desio incident koji izlazi iz toka sudskog procesa i scenarija pretresa. Iz drugog reda, naspram Artukoviću, ustao je neki Jevrej, čovjek nižeg rasta i, takođe, poodmaklih godina. Zagledao se pravo u Artukovića i ispružio ka njemu kažiprst svoje desne ruke, koja je lako podrhtavala. Čekao je da uhvati njegov pogled. Nije prestajao da ga gleda, niti je ispuštao svoju ruku. A kada su im se pogledi sreli, čovjek iz gledališta je, još uvijek držeći svoj prst uperen u Artukovića, rekao:

„Ti... Ti koji si nam toliko zla nanio...“

„Maršali“ su munjevito reagovali. Jedan od njih je prišao Jevreju koji je jedva primjetno podrhtavao i rekao: „Sjedite i začutite, ili ću vas ovog momenta izbaciti iz sudnice“. Čovjek je sjeo i uhvatio se rukama za naslon ispred sebe, valjda i zato da mu ruke ne bi podrhtavale.

Pretres se poslije pauze nastavio, ali je, ipak, ubrzo prekinut. Advokat Artukovića su zatražili provjeru preвода dokumenata koji su stigli iz Jugoslavije. Sudija Braun je dozvolio da to preko vikenda provjere i spravne.

U polupraznoj sali Artuković je ostao skoro sam u svojim kolicima i u pratnji dr Hilla, njegovih bolničara i „maršala“. Njega će uskoro istim putem kojim su ga doveli odvesti u zatvorsko krilo vojne bolnice u Long Biču, do narednog pretresa, koji je zakazan za ponedjeljak.

Borislav LALIĆ

VJEŽBA BEOGRADSKJE ARMIJSKE OBLASTI U ZIMSKIM USLOVIMA

Provjera obučenosti

BEOGRAD, 22. februara (Tanjug) — Savezni sekretar za narodnu odbranu admiral flote Branko Mamula prisustvuje danas združenoj taktičkoj vježbi jedinica Beogradske armijske oblasti u zimskim uslovima. Ova vježba izvodi se u sklopu redovnih aktivnosti iz programa borbene obuke i vaspitanja jedinica, komandi i štabova Jugoslovenske narodne armije. Istovremeno, ona predstavlja i svojevrsnu provjeru borbene gotovosti svih jedinica učesnica. Vježba predstavlja i svojevrsnu provjeru psihofizičkih sposobnosti, izdržljivosti, obučenosti i uvježbanosti jedinica i komandi u zimskim uslovima.

OBILJEŽAVANJE JUBILEJA POBJEDE

UTVRĐENA PLATFORMA

BEOGRAD, 22. februara (Tanjug) — Obilježavanje 40-godišnjice oslobođenja Jugoslavije i pobjede nad fašizmom mora biti prožeto idejama i trajnim vrijednostima revolucije. Sve manifestacije koje se povodom ovog jubileja budu održavale moraju biti dobro organizovane i oslobođene svega što bi ličilo na pretjerano i neracionalno trošenje.

Ovo je istaknuto na današnjoj, prvoj sjednici Odbora za obilježavanje 40-godišnjice oslobođenja zemlje i pobjede nad fašizmom, na kojoj je utvrđena platforma za proslavu ovog jubileja.

Predsjednik Odbora dr Marjan Rožič je u uvodnom izlaganju naglasio da oslobođilačka borba, u koju se krenulo julskih dana 1941. godine, nije bila spontana, neorganizovana pobuna nego smišljena akcija koju je pripremila KPJ.

MOSTAR

Sutra referendum

MOSTAR, 22. februara (Tanjug) — Više od 80 hiljada stanovnika Mostara u nedjelju će izaci na referendum da se izjasni o prijedlogu za zavođenje novog samodoprinosnog predviđenog za rješavanje više akutnih gradskih problema. Biće to završna manifestacija izuzetno bogatog programa obilježavanja 40-godišnjice oslobođenja grada na Neretvi, koji je na upečatljiv način odslikao prosperitet koje je ovaj drevni grad ostvario u poslijeratnom razdoblju i manifestovao zahvalnost onima koji su tom razvoju najviše doprinijeli.

LOS ANGELES

SA SUĐENJA RATNOM ZLOČINCU ANDRIJI ARTUKOVIĆU

Pogledaj me u oči!

● To više nije onaj Artuković kojeg znamo sa fotografija i iz opisa njegovih savremenika

LOS ANGELES, 22. februara — Ratni zločinac Andrija Artuković konačno se pojavio u sudnici koju je i ovih dana i proteklih godina i decenija izbjegavao svim svojim silama.

Dokotrljao se zapravo do mjesta gdje se obično nalazi optuženička klupa u bolničkim kolicima u pratnji dr Dejvida Hilla, vojnog ljekara iz bolnice u Long Biču u čijem se zatvorskom krilu nalazi od 14. novembra prošle godine.

Njegova kolica su zaustavili i ukročili u desnom krilu sudnice, odmah iza stola za kojim su sjedela trojica njegovih advokata. Dr Hil je svoju stolicu primakao odmah uz njega. Iza njih stoji dvoje bolničara, a nešto dalje trojica „maršala“, kako ovdje zovu specijalne agente federalne policije.

Iz tih kolica, bolničkim mantilom, sa primjetnim znakom da je ta „uniforma“ vojna, odnosno da je iz vojne bolnice, Artuković ima pregled cijele sudnice. Može da vidi sudiju Volni Brauna, svoje advokate, dio publike, pa i trojicu zastupnika optužbe koji u ime Jugoslavije vode postupak za njegovo izručenje našoj zemlji.

To nije bio, međutim, Artuković kojeg znamo sa fotografija i iz opisa njegovih savremenika, čak i onih koji su ga mnogo godina kasnije srećali ovdje u Americi dok je uspješno, zahvaljujući prije svega jednom vremenu i političkoj klimi koja je u njemu vladala, uspijevao da izbjegne povratak u zemlju u kojoj bi morao položiti račune za ono što je činio.

Kada je prije 25 godina pred ovim istim Federalnim sudom izrečena za Artukovića oslobađajuća presuda, kada je ondašnji sudija Teodor

Hok, presudio da on ne može biti izručen Jugoslaviji jer su njegovi zločini „političkog, a ne krivičnog karaktera“, pojavio se na konferenciji za štampu ovdje u Los Angelesu u jednoj od sala hotela Beverly Hilton. Ostao je sa te konferencije za štampu zapis američkog novinara Hauarda Bluma iz „Njujork tajmsa“: „Ništa neobično se nije moglo primijetiti na Artukoviću. Ni traga od osobe sposobne za strašna zlodjela. 52-godišnji Artuković izgledao je kao i svako drugi: preplanuo, krepak Kalifornijac, pomalo zdepast, ali mišičav čovjek koji je u srednje godine usao snažan, zahvaljujući svakodnevnom igranju rukometa na suncu. Bio je uredno obučen u plavo odijelo sa bijelom maramicom u prednjem džepu, dok je bijelu košulju čvrsto stezala svileni mašna... Kad je trebalo smijao se široko i prostodušno, ali činio je to rijetko“.

Od njegove robusne figure, stamena tijela i puna četvrtasta lica nije više ostalo ništa. Artuković se „prepolovio“. Kosa mu je sva pobijeljela, prorijedila se i povukla ka tjemenu. Lice se isušilo i izdužilo i na njemu su još više do izražaja došle isturene jagodične kosti i brada. Oči su se povukle duboko u duplje, a tamni podočnjaci više od njih dolaze do izražaja.

Odsutno, a možda i sa strahom, posmatra šta se zbiva oko u sudnici. Teško uspijeva da zadrži usta zatvorenim.

Da sud nije uspio da ga danas dovede na suđenje, ovaj pretres bi se zalsta pretvorio u komediju. On je preključe, kada je čuo da mora ići na sud, odjednom izgubilo moć

govora i ni dr Hil, niti iko drugi, nije mogao da ga natjera da progovori makar ijednu riječ. Progovorio je tek dva sata kasnije kada je čuo da je njegovo suđenje odloženo.

Sada je, ipak, na sudu. Sjedi mirno u kolicima, ni sa kime ne govori. Negovori niko ni sa njim. Na cijelom njegovom staračkom tijelu najizraženije su njegove ruke. Laktove je spustio na naslone od kolica, a prste na koščatim sasušanim šakama spleo je jedne u druge ispred sebe kao da bi htio da se zaštiti od onog što se dešava na ovom suđenju.

Tim rukama koje sada djeluju tako nemoćno, mada i primjetno nervozno, on je možda i stotine hiljada ljudi poslao u smrt. Možda on svojim rukama nije nikoga ubio, ali njima je potpisivao dekrete i zakone o osnivanju koncentracijskih logora, o uređenju „Jevrejskog pitanja“ o „zaštiti arljevke rase“, o „odmazdi“ protiv onih koji nisu prihvatili ustašku vladu „NDH“ u kojoj je on bio ministar unutrašnjih poslova i desna ruka Pavellću.

Dok je teklo suđenje i dok je odbrana pokušavala da preko proceduralnih smicalica i egzibicija zaustavi i blokira ovaj proces, on je pomno, otvorenih ušiju, slušao svaku riječ koja se u sudnici izgovorila. Sud mu je, da bi lakše pratio proces, da bi bolje razumio, a možda i bolje čuo, dao prevodilaca koji mu je na uvo sjedeći pored njegovih kolica prevodio na srpskohrvatski svaku riječ koja je u sudnici izgovorena. Ponekad bi samo primjetno klimnuo glavom, ili bi se kiselo nasmijehio na neku izrečenu primjedbju.

Ostao je nepomičan u toj „specijalnoj stolici“ i za vrijeme

CAZINSKA INDUSTRIJA BEZ DIMNJAKA

● Jedna od najslabije razvijenih komuna izabrala je najbolji put da se približi razvijenijim sredinama ● Pomoć Republike i velika vlastita ulaganja građana ● Selo i poljoprivreda okosnice cazinske razvojne strategije

Alim Bajramović iz Donje Koprivne u cazinskoj opštini izabrao je 36 „starih“ miliona i dao za asfaltiranje puta koji njegovo selo povezuje sa centrom komune. Milione su dali i Ahmet Salčić, Mustafa Kljajić, Rasim Henda i Rasim Osmančević. Aiša Osmančević prodala je kravu i priložila sav novac za asfaltni put. Ovakvih primjera u cazinskoj komuni ima mnogo.

Osman Hadžić, koji je takođe dao 12 miliona, obavlja dužnost predsjednika Skupštine u Mjesnoj zajednici Gornja i Donja Koprivna. Kaže da u ova dva sela ima nešto više od 580 domaćinstava i svako je u prosjeku dalo oko tri miliona i 600 hiljada dinara za rekonstrukciju i asfaltiranje puteva.

— Naša sela su iz temelja promijenila svoj lik. Nema više onih starih, trošnih i slamom pokrivenih kuća. Ovu promjenu u standardu najviše imamo zahvaliti činjenici da je u svakom domaćinstvu bar po jedan član zaposlen. Ljudi rade u Sloveniji, Hrvatskoj, a mnogo ih je i u inostranstvu. Kroz naša dva sela svakodnevno prolazi 100 automobila. Svaka kuća ima sve kućanske aparate. U posljednje vrijeme i zemljoradnja je živnula. Pogotovo otkako je „Agrokomerc“ počeo da otkupljuje našu proizvodnju. Još brži napredak očekujemo da će donijeti radna organizacija za uzgoj purana i preradu purećeg mesa. Sa ovih farmi dobivamo kvalitetno prirodno gnojivo guan, koje nam omogućava vrlo visoke prinose. Već sada u mjesnoj zajednici imamo 44 kooperanta, a biće ih sigurno uskoro daleko više.

Ovakvo preporod cazinskih sela opisuje Osman Hadžić.

Slično je stanje i u svih šest mjesnih zajednica ove izrazito nerazvijene komune. U Bosni i Hercegovini od nje je nerazvijenija jedino opština Kalesija. Cazin je, međutim, zaplovio dobrim kursom koji će ga brzo izvući sa dna ove neslavne rang—liste.

NIŠTA BEZ PUTA

— Dobar put je osnova za sve, objašnjava Hazim Kljajić predsjednik Opštinske konferencije Socijalističkog saveza. — Ljudi su to shvatili i zato su zdušno podržali vrlo ambiciozan program izgradnje infrastrukture. Naš se razvoj oslanja na planove „Agrokomerc“ iz Velike Kladuše, ali mi sa svoje strane moramo u sela dovesti vodu, pojačati električnu mrežu i izgraditi dobre puteve. Bez toga nema proizvodnje. Dogovorili smo se zato da seljaci prikupe 12 milijardi starih dinara za puteve. To su veliki novci, ali suđeci po dosadašnjem odzivu, u tome ćemo sigurno istrjati. Već je uplaćeno

polo od toga iznosa. Do maja ove godine imaćemo sva potrebna sredstva. Naravno, to je samo dio sredstava koja su potrebna. Komuna u puteve ulaže još 35 milijardi dinara. Već je asfaltirano nešto više od 30 kilometara lokalnih puteva.

O široj strategiji izlaska iz nerazvijenih razgovaramo sa Miroslavom Jušićem, predsjednikom Izvršnog odbora Opštinske skupštine u Cazinu. On je jedan od najmlađih rukovodilaca u komuni, ima svega 32 godine. I po tome se već vidi jedno od strateških opredjeljenja: oslonac na vlastite snage i pružanje šansi mladim ljudima, koji će unijeti nove ideje i koji imaju snaga da ubrzaju razvoj.

— Cazin je po svim kriterijima izrazito nerazvijen kraj. U komuni živi 62 hiljade stanovnika, i ima svega oko šest hiljada zaposlenih. Zaposlenost, znači, iznosi svega 9 procenata u odnosu na broj aktivnog stanovništva. Mi sada imamo evidentirano 2.200 nezaposlenih, ali je taj broj znatno veći, jer se svi ne prijavljuju. Oko sedam hiljada naših sugrađana radi u Sloveniji, Hrvatskoj ili u inostranstvu. Mnogi se vraćaju i ulažu uštedevinu da bi sebi osigurali budućnost. Cazin je jedna od najnaseljenijih komuna — na jednom kvadratnom kilometru živi 174 stanovnika. Većinom su to mladi ljudi. Dok drugdje u Bosni i Hercegovini i Jugoslaviji moraju zatvarati područne osnovne škole, jer su ostale bez učenika, nas muči sasvim drugi problem: kako školovati svu djecu. Trenutno imamo više učenika nego dačkih klupa, pa moramo graditi nove škole.

POMOĆ REPUBLIKE

— Veliku nam je pomoć pružila Republika ulažući u ovaj kraj sredstva Fonda za razvoj nerazvijenih opština, kaže predsjednik Izvršnog odbora. Mi sa svoje strane činimo sve da tu pomoć što bolje iskoristimo i novac uložimo u dobre proizvodne programe. Odlučili smo se da nam na prvom mjestu bude razvoj sela i poljoprivrede. Sam grad trenutno ima oko 12 hiljada stanovnika i računamo da će se taj broj do kraja ovoga vijeka povećati samo do 15 hiljada. Cilj nam je da na selu stvorimo sve uslove za rad i život. Kada bude zaokružen program proizvodnje i prerade purećeg mesa, samo on će zapošljavati oko dvije hiljade radnika. Još oko pet hiljada biće u kooperantskim odnosima i proizvodilce kukuruz, potreban kao hrana za purane.

Cazin, iako jedna od najnerazvijenijih komuna u Republici, prvi je usvojio precizan prostorni plan razvoja. Ovdje ističu da im je taj posao vrlo brzo i izuzetno kvalitetno učinio Urbanistički zavod iz Banjaluke. Prema tome planu zamišljeno je da se urbanizuju sve mjesne zajednice na selu. Zna se tačno gdje su u njima zone za stanovanje, a gdje su industrijski rejon. Svi novi industrijski pogoni koji će se u buduću graditi neće biti u gradu, već na selu.

— Naš je cilj da ljudi na selu dobiju posao u industriji i da ujedno obrađuju zemlju. Zato se upinjemo da što prije izgradimo dobre puteve, vodovode i pojačamo kvalitet električne struje. To su sve vrlo obimni programi i ne bismo ih mogli ostvariti da svi ljudi ne stoje iza njih, dodaje Miroslav Jušić.

Naš sagovornik predočava još jedan zanimljiv i za ovaj kraj vrlo karakterističan podatak. Na posao ne čeka ni jedan stručnjak sa diplomom fakulteta. Još uvijek ovdje manjka mašinskih inženjera, veterinar, agronoma, ljekara i drugih. Ovdje čine dosta da ih privuku, nudeći im stanove i dobre zarade. I u tome otkrivamo jedno od cazinskih opredjeljenja koje donosi plodove: spremni su ulagati u ljude od kojih se onda očekuju da daju doprinos razvoju opštine.

SIGURNA BUDUĆNOST

U posljednje vrijeme često se govori o velikokladuškim i cazinskom privrednom bumom. Neki su skloni brzi razvoj cazinske krajine porediti i sa privrednim čudom. Pri tome se misli na nagli napredak koji je donio „Agrokomerc“.

Ljudi s kojima smo u Cazinu razgovarali nisu skloni izgovarati ovako krupne riječi. Možda i zato što s pravom smatraju da su još na početku i rano bi bilo svoditi račune i davati ocjene.

Budućnost cazinske opštine neodvojiva je od krupnog bijelog purana, nazvanog „džonson“, pa američkom proizvođaču od kojeg je otkupljena licenca. U svijetu je to za sada najkvalitetnija sorta. Utovljeni puran težak je čak do 30 kilograma. Kada bude radila punim kapacitetima radna organizacija „Puran“ davaće godišnje 335 raznih proizvoda od purećeg mesa i to u ukupnoj količini od 30 hiljada tona. Sagrađeno je osamnaest farmi sa ukupno 135 objekata različite namjene. U većini objekata u toku su užurbani radovi i montiranje opreme. Tri

Farne purana u Mokrešu

pureće farne u mjesnoj zajednici Mokreš već su u pogonu i u njima je smješteno matično jato od 12 hiljada purana. Nedaleko odavde, u Pjanićima, završava se velika fabrika koja će prerađivati meso purana.

Uzgoj purana je visokotehnološki industrijski. Uz svaku farmu sagrađene su laboratorije i drugi prateći objekti u kojima se kontroliše proizvodnja. Ni u jednu farmu ne može se ući bez stroge dezinfekcije. Računici iz tri proizvodna ciklusa ne smiju se

REKLI SU...

VLADO SULTANOVIĆ:

OSPORAVANJA

— Kad razgovaramo o svim ovim pitanjima, a posebno polazeći od stava da ni istraživanja, ni nauka ne mogu biti klasno i ideološki neutralni, onda se smatram i istraživači i istraživanja u ovim pristupima moraju odlučno suprotstavljati različitim tendencijama usmjerenim ka osporavanju vodeće idejno—političke uloge Saveza komunista. Ta osporavanja su danas različite ideološke provenijencije, imaju brojne protagoniste i među građanskom desnicom — među kojima dominiraju nacionalisti i zagovornici višepartijskog sistema i nacionalnog pomirenja među različitim predstavnicima liberalističkih koncepcija — koji prolagiraju tzv. slobodnu demokratsku alternativu i među predstavnicima tzv. lijevih shvatanja koji u Savezu komunista vide birokratsku organizaciju staljinističkog tipa /antistaljinistički staljinizam/ koja ništa radikalno nije promijenila u ovom društvu, te uporno insistiraju na sukobu Partije i inteligencije. To su dobro poznate teze koje se nude sa različitim ideoloških punktova kojima, u osnovi, smeta i samoupravljanje i ravnopravnost i socijalističko zajedništvo naših naroda i narodnosti na avnojevim principima, i nezavisna i nesvrstana politika socijalističke Jugoslavije.

(Iz uvodnog izlaganja na seminaru „O problemima i metodologiji istraživanja SKJ“)

Željko JURIĆ

Ljubo LATINOVIĆ

Kraja modela, plete: Rada Kuzmanović

MAJSTORSTVO PLETILJE

● Više od jedne decenije Banjalučanka Rada Kuzmanović, u saradnji sa „Našim domom“, plete džempere, bluze i kostime koji se dobro prodaju na tržištu širom naše zemlje

Centar za ekonomiku i domaćinstvo „Naš dom“ u Banjaluci ispleo je sa kooperantima podavno čvrste niti saradnje. Među najplodnijim kooperantima je Banjalučanka Rada Kuzmanović. Više od jedne decenije ona plete kostime, džempere i bluze koji su našli kupce širom zemlje.

— Sjećam se kao da je juče bilo, a ima od tada više od deset godina, dogovorila sam se sa prijateljicama da odemo u „Naš dom“ i ponudimo im saradnju. Razmišljale smo: biće od toga koristi i za njih i za nas. Otišle smo, sklopile ugovor i odmah smo dobile uzorke i vunu za rad. Nije bilo teško da počnem, jer otkad znam za sebe čini mi se da znam i pletiti. To sam ponijela iz mog rodnog Uroševca. U kući mojih roditelja mnogo su se radili ručni radovi: pletlo se, heksalo, vezli gobleni, stoinjaci... Podsjećajući se tih davnih početaka Rada kaže:

— Sa zadovoljstvom sam prihvatila da pletem, iako znam i ostale ručne radove. Prvi rad bio je veliki muški džemper. Trudila sam se da ga lijepo uradim. I uspjela sam. Bio je divan, sviđao se svima, a ja sam bila zadovoljna. Onda sam takve isplela i mojim sinovima. Poslije je išlo lakše i brže. Mjesečno ispletem šest do osam džemper, što zavisi od veličine i uzorka. Pored toga radim uzorke i za druge žene koje rade za „Naš dom“.

Gdje se plasiraju vaši proizvodi?

— Svuda. „Naš dom“ ima ugovor sa „Boskom“, zatim sa nekim robnim kućama u Zagrebu, kućnom radinosti iz primorskih gradova... Bilo mi je drago kada sam u Zadru, prije dvije godine, u izlogu trgovine sa narodnim rukovornama vidjela radove koje smo mi u Banjaluci radile. Svake godine u Domu kulture i na Kočićevom zboru priređuju se izložba naših ručnih radova.

Volim da pletem. To nije običan rad već u svaki taj komad unosim dio sebe. Trudim se da uradim što najbolje i najlijepše umijem. Vjerovatno sam zato i uspjela.

I tako Rada već godinama bez radnog vremena radi u svom stanu za „Naš dom“.

— Nije dovoljno samo znati pletiti. Žena mora da ima talenta, da kao umjetnik kreira uzorak, da svaki put unese nešto novo u svoj rad. To ne može da se radi šablonski. Smatram da je pletenje prava umjetnost. Tu je spojeno staro narodno blago sa korisnim. Ručni radovi su uvijek cijenjeni, a pletene stvari se u posljednje vrijeme mnogo nose i u selu i u gradu. I, onda, zašto ne spojiti korisno sa praktičnim?

Ljubav prema rukovornama ona prenosi i na okolinu. — Iz moje zgrade uključila sam u „Naš dom“ još dvije žene. Zajedno štrikamo ujutro i uveče, uz kafu i priču. Vrijeme odmice i džemper ispletem za četiri dana, pa računajte koliko sam isplela za deceniju. Zadovoljna sam i primanjem, jer je to jedini dohodak koji lično zaradim.

Rada Kuzmanović je majka dva sina, pažljiva supruga i nježna baka troje unučića. Stiže da se bavi i društvenim radom — predsjednik je Sekcije za društvenu aktivnost i položaj žena u Mjesnoj zajednici Centar I. Više od tri decenije je u članstvu Saveza komunista i već nekoliko godina član je Doma Armije.

— Puno je obaveza, ali sve stignem i ništa mi nije teško. Očitam i poneku knjigu, modne časopise, a sa Sekcijom Doma Armije obišla sam cijelu našu zemlju. Čovjek se osjeća korisnim u društvu kad nešto radi i kad se nečim bavi.

Svim obavezama reče na kraju razgovora Rada — ona ozbiljno prilazi i trudi se da ih blagovremeno i savjesno izvrši.

Zora ŠAMARA

DANI ZA NEZABORAV

BANJALUČKE SPRECI-
FICNOSTI: Ibro IBRIŠA-
GIĆ

Banjalučanin od rođenja (1921), profesor istorije Ibro Ibrisić, učesnik narodnooslobodilačke borbe, kulturni poslenik, istraživač i sakupljač vrijednih, dragocjenih dokumenata naše davne i novije istorije, zahvalan je sagovornik.

Da se, prije svega, dogovorimo o jednom: govorio bih o staroj Banjaluci, gradu ne većem od 30.000 stanovnika, gradu prizemnica i jednokatnica, gradu u kojem tada nije bilo nebodera. Kad god pričam o toj Banjaluci, dozvoljavam da u tom kazivanju ima i podosta romantičnosti, ali ja Banjaluku pamtim i doživljam upravo tako, romantično. Govoreći i o jednoj, mojoj generaciji, o ljudima rođenim početkom tridesetih godina, kojih, nažalost, više nema, ali ih je ostalo vrlo malo.

Vrbas voda ...

● Rekoh: Banjaluka tada nije imala stanovnika kao danas, ali je, ipak, bila najveći grad na ovim prostorima, a život je pulsirao intenzivno. To je i vrijeme izuzetno dinamičnog kulturnog življenja: uveliko djeluje Narodno pozorište, tu je Muzej, pa desetak kulturno-umjetničkih i brojnih sportskih društava, koji takođe njeguju kulturni život, priređujući godišnje zabave. Kultura se ljudima ne prezentira samo u zatvorenom prostoru, među četiri zida, već se mnogo toga, od prvih toplih dana, dešava i uz obale Vrbasa.

● Nije samo pusta priča da se u Banjaluci pjevalo, lijepo, najljepše, već je tako stvarno bilo. To je doba pjesme i teferića, uz Vrbasa, kraj Vrbasa. Mnogo bašta spu-

● IBRO IBRIŠAGIĆ: Generacija kojoj sam pripadao bila je generacija ushićenih entuzijasta, mladih ljudi, ponesenih idejama o novom svijetu i sasvim novom životu

štalo se ka rijeci, a na njoj bezbroj čamac i momaka s dajacima u rukama. Vrbas je po tri-četiri mjeseca bio jednostavno zaposjednut od Banjalučana. To je vrijeme kada se za naše more znalo samo iz udžbenika i priča, a odmor se provodio tu, kraj rijeke i na brojnim izletišta.

● Banjalučko korzo, dugačko pa široko, bilo je nadalesko poznato i raj za mlade. Ne znam da li je u gradu tada bilo više od samo nekoliko automobila i dva ili tri autobusa. Korzo nije bilo samo šetalište, već i sastajalište. Tu su se vodili žučni, ozbiljni razgovori, donosile i razmjenjivale knjige, one koje su se smjele, ali i one koje se nisu smjele da čitaju.

Kult knjige

● Banjalučka omladina je mnogo čitala. Postojao je kult knjige. Čitali su studenti i daci, ali su čitali i radnici. Bila je da tako kažem, obaveza da se pročita svjetski klasici, Dostojevski, Tolstoj... ali, isto tako, i pisci socijalnih romana, prijevsih Maksim Gorki, pa Emil Zola, Džek London i drugi. Rekao bih i ovo: tada kao da je vladalo takmičarski duh! Gotovo da se nadmetalo ko će više pročitati, ko će više znati. Možda je baš zbog toga ogroman dio omladine i prihvatio revolucionarne ideje, jer je čitajući otkrivao istine o životu i svijetu, oko sebe.

● Zima je, opet, imala svoje čarolije. Starčevica se crnila od skijaša. Na Dole, Ponir... dolazilo se pretežno sa skijama i to vlastite izrade. Najčešće su se koristile daske od rashodovanih buradi. Gdje god bi se pojavio led, stizali su klizači. Sličuge su se, takođe, pravile, kako je ko znao i umio, pretežno od bukovog drveta. Poneko je imao i one prave, čelične klizaljke, ali takvih nije bilo mnogo.

● Mislim da neću pogriješiti ako kažem da su serenade, takođe bile banjalučko specifično obilježje! Momci su se utrivali ko će otpjevati ljepšu serenadu, a djevojke su brojale koliko im je serenada odsvirano. Bilo je tu pravih majstora. Jedan od njih je bio i Veka Husedžinović. Divno je pjevao, pogotovo napolitanske pjesme. Sjećam se jedne zgrade: pošli smo u serenadu djevojci koja je stanovala u blizini današnje Ekonomske škole. U grobnoj tišini ljetne noći, jer je osim šuma Vrbasa ništa drugo nije moglo da poremeti, Veka je zapjevao. Gotovo istog trenutka počeli su se jedan za

GENERACIJA
USHIĆENIH
ENTUZIJASTA

drugim da otvaraju okolni prozori: ljudi su ih naćikali, slušajući Veku. Kada je završio s pjevanjem, razgledao se aplauz. Bio je to, usudujem se reći, svojevrsan — koncert. Zaljubljenih je uvijek bilo, pa tada. Momci bi se uveče okupili, znalo se čije je da svira na gitari, a čije da pjeva, pa bi se krenulo od prozora do prozora, a djevojke bi paleći svjetlo davale do znanja da su čule — serenadu.

Uticaj komunista

● Izuzetnom pulsiranju života ogromno su doprinosili komunisti, koji su ulazili u sve pore gradskog života, koji su se nalazili u svim društvima, čak i vjerskim. Bio je to način da komunisti i skojevci šire komunističke, napredne ideje, da mlade okupljaju i vezuju uz sebe. Griješim se ukoliko se misli da su komunisti djelovali samo i jedino u „Pelagiću“, Borcu i KAB-u. Oni su radili, isto tako, i u „Fadiletu“, „Napretku“, „Slogi“, a isto tako i u sportskim klubovima. Rad komuniste imao je presudan uticaj na formiranje svijesti i pogleda mladih, studenata, radnika i daka.

Žudnja za znanjem

● Podsjetiću na jedan manje poznat detalj iz tadašnjeg života Banjaluke: u ljeto 1940. godine komunisti su organizovali instruktažu za dake koji su imali popravne ispite. Casovi su se održavali u prostorijama — mekteba! Čak su, eto, komunisti i tamo prodrli. Spremajući gradivo, daci su od svojih instruktora slušali kazivanja i tumačenja o aktuelnim političkim i teorijskim pitanjima. Predavači su se, rekao bih, pripremali za dužnosti političkih komesara, a slušaoci su se postepeno uključivali u revolucionarni pokret.

● Bila je to generacija ushićenih entuzijasta, mladih ljudi, ponesenih idejama o

novom svijetu i novom, sasvim novom životu. Ono što i danas u meni stvara divljenje, ali i sjetu, je činjenica da veliki broj tih mladića nije dočekalo dane i godine o kojima su maštali, za koje su se borili.

● O nekima se malo toga zna, poneko je već i zaboravljen. Hod vremena, eto, čini svoje. Jedan od najboljih učenika svih generacija Gimnazije bio je Ahmet Hadžihalilović. Nikad nije mirovao; gdje god bi se pojavio, isijavao je revolucijom istančanog duha, sklon pisanju rječij, Mirko Kovačević je negdje 1939. godine svoje poglede i razmišljanja pretočio u list „Iskra“. Ona nije štampana u štampariji, već je Mirko sve rukom, polako, strpljivo pisao, na papirima. Ta „Iskra“ imala je i svoje saradnike, a jedini primjerak išao je od ruke do ruke, i tako je „Iskra“ čitana.

Mirko je, inače, autor prve verzije poznate revolucionarne pjesme „Po šumama i gorama“. Mihajlo Kresić Mišel bio je po duhu pjesnik, mislilac. Bješe nepopravljivo tih, skroman mladić, ali je iz njega izbijala neka unutrašnja, nevidljiva snaga. Da nije poginuo 1941. godine Mima Marjanac bi, sigurno, postao slavan slikar. Toj generaciji pripadali su: Fehro Mahić, pa Josip Nemeč, Vlado Vrljić, Vlado Kapor, Osman Malkić Maga, Ahmet Kulenović Lasta, izuzetno darovit fudbaler. Zijad Bektašević Kane poginuo je kao borac krajiškog proletarskog bataljona. Bio je, inače, radnik, vodoinstalat. Pokazivao je nevidenu žed za znanjem. Upravljaču valjkom, valjao je, 1941. godine, put za Gornji šehar, ali je pred njim stalno bila otvorena knjiga: upravljao je valjkom, čitao je učio. Sakib Maglajić je bio sin reis-ul-ulema, a poginuo je kao komesar bataljona na sremskom frontu.

● Takva je, eto, bila Banjaluka; takvi su bili Banjalučani.

Limun PAPIĆ

ZAPIS IZ DUBICKE MALE ČARŠIJE

STOLJEĆE U
JUSUFOVOJ RADIONICI

● U porodici Haskića, u Bosanskoj Dubici, obučarski zanat se njeguje i prenosi s koljena na koljeno već od prošlog stoljeća

● Iako odavno u penziji, stari Jusuf Haskić još udovoljava zahtjevima svojih mušterija

I unuk Damir nastavlja djedovim putem

Trošna, zubom vremena načeta zgrada u bosansko-dubičkoj „Maloj čaršiji“, nekadašnjem središtu ovdašnjih zanatlija, uz sam rub saobraćajnice, sa širokim staklenim izlogom ka prometnoj ulici, ne djeluje baš optimistički. Ključ je u bravi sa spoljne strane, a za njega komadom kanapa privezan još jedan. To je siguran znak da je stari majstor Jusuf u svojoj radionici.

Cepenik jednom davno podignut, više se i ne spušta — zadržao je.

Ulazimo u prostranu radionicu. Na sredini peć „bubnjara“, uz nju na tronošću, sa širokom kečelijom preko koljena i bijelim cizmicama u rukama, stari majstor Jusuf Haskić, treći iz generacije pet Haskića obučara.

Nedaleko od njega unuk mu Damir, uz mašinu, zagleda neke cizmice. Mladić od svojih 17 godina, učenik trećeg razreda Centra za obrazovanje obučarskih radnika u Zagrebu. Na zimskom je odmoru, pa djedu u radionici pomaže i ponešto uči.

A radionica prostrana. Okolo police pune, uglavnom nošene obuće. U jednom uglu mašina, stara obučarska, alijoš uvijek dobra, sigurnija od ovih novih, u drugom nešto kože i ostalih potrepnosti: kutija sa eksercicima, šila, kalupi, čekići...

Odmah uz vrata provizorna klupa za mušterije i namjernike, Jusufove drugare iz mladosti, koji tu ponekad skraćuju duge penzionerske dane, prisjećajući se ranijih godina i doživljaja u njima — bistre Une i bujne Ade, akšamluka i ašikovanja, lijepih, ali i neprijatnih trenutaka iz mladalačkih dana.

I sam penzioner od 1979. godine, Jusuf u radionici vrijeme skraćuje. Ne baš da bi zaradio, mada na penziju od 4.500 dinara i najmanja zarada dobo dođe. Zovu ga jednostavno njegove stare i stalne mušterije, imaju u njega puno povjerenja. I mada u neposrednom susjedstvu onedavno rade dvojica mladih obučara sa modernijom opremom, Jusufu posla ne bi manjkalo ni da radi od jutra do večeri.

Jusuf Haskić, krepki 73-godišnjak, majstor svog zanata, traći od pet Haskića koji su se bavili ili će se baviti obučarskim zanimanjem, priča:

— Zanatom je počeo da se bavi još moj djed Salko, negdje potkraj prošlog vijeka. Bavio se uglavnom održavanjem obuće, ali je znao, kazivali su stariji, majstorski da pravi i novu obuću: opanke, cipele, nanule... Zanat je potom preuzeo moj otac Salih. A kako sam još kao dječak bio često u radnji, i sam sam zavolio ovaj posao i odmah se opredijelio da izučim ovaj zanat kod oca, a učio sam ga i kod drugih majstora, kojih je u to vrijeme bilo dosta u Bosanskoj Dubici. Kod mog oca su prije rata obično radila dvojica radnika. I kod mene su mnogi izučili obučarski zanat, ali ih više nema među obučarima. Obično su kasnije mijenjali zanimanje, jer je konkurencija industrijski proizvedene obuće mnoge otjerala iz zanata. Dosta je obučara koji danas rade kao stolari ili na nekim poslovima u tekstilnoj industriji.

— Znači li to da za obučare nema dovoljno posla, da se industriji ne može konkurirati?

— Za mene, kaže čika — Jusuf — nikada nije bilo problema. Ja sam uglavnom održavao obuću. Posebno u posljednje vrijeme, mada je teško uvijek naći računicu, jer je materijal skup, a mušterije se moraju „držati“ pristojnim cijenama usluga. Zato se nešto duže radilo, pa smo manje-više svi bili zadovoljni — i mušterije i ja.

Valja reći da je čika Jusuf od svoje radionice i sa svojih deset prstiju othranio, zajedno sa suprugom Sajmom, dva sina i tri kćeri. Posebno je ponosan što je ljubav prema ovom zanatu uspio da prenese na sina Salihu, koji sada radi u Zagrebu, „pri vojsci“, kako on kaže.

Kod njega je izučio zanat, a kada je bio na odsluženju vojnog roka pokazao je svoje umijeće i ostao, da tu, u vojnoj kasarni, primjenjuje znanje stečeno u očevoj radionici. Završio je u međuvremenu višu obučarsku školu i stekao zvanje inženjera obučarstva. Nešto zahvaljujući njemu, a nešto djedu Jusufu, i Damir Salihov zavoli obučarstvo i po završetku osnovne škole upiše se u Centar za obrazovanje obučarskih radnika.

— Sada sam u trećem razredu i već sam dobro ovladao znanjem — kaže nam Damir, ističući pri tome da je zanat zavolio baš zahvaljujući čestim boravcima u djedovoj radionici. —

Odlazimo redovno na praksu u „Astru“ od koje dobijam stipendiju 3.000 dinara i naknadu za učinak za vrijeme prakse od 4.000 dinara. Kada sam se upisao, jedva je „skripljeno“ jedno odjeljenje, a ove godine upisana su tri. To svjedoči da su mladi zainteresovani i za proizvodna zanimanja samo ako im se ponude uslovi i garancije posao.

Vraćamo se, ipak, čika Jusufovoj radionici i njenoj budućnosti. Hoće li otužna priča sa početka ove bilješke imati takav i završetak? Da li će radionica, kad čika Jusuf a ruke izdaju, biti zatvorena? Damir dugo razmišlja, ne želi davati nikakva obećanja, ali već sada ima jasne planove. Možda će jednog dana on u Bosanskoj Dubici nastaviti Haskića zanimanje. Nije isključeno.

— Da budem iskren, razmišljao sam i o takvoj budućnosti. Zato ne bih jednog dana nastijedio djedovu radionicu i nastavio da radim. Ne obećavam, jer za samostalan rad treba dosta naučiti. A je mogu samo obećati da ću se truditi. Uostalom, kad god sam na odmoru, kod djeda sam u radionici. Učim i od njega i u bencini, koja me stipendira.

Ne isključuje, dakle, Damir mogućnost da jednog dana u „Maloj čaršiji“ u djedovoj radnji, nastavi gdje su gotovo prije jednog vijeka Haskići započeli. A priča sa otužnim opisom radionice vrlo lako bi mogla da ima lijep završetak. Jer, zgrada, ma koliko stara, ipak je dovoljno čvrsta, odoljela je decenijama i potresima. Statički, kako bi rekli arhitekti, ona je stabilna. I mogla bi se uz nevelika ulaganja da preuredi, dotjera u pristojan kutak za „ostvarivanje dohotka“. Zato i treba vjerovati da će Damir, ili možda njegov otac Salih, nastaviti jednog dana u radionici koja je brojne generacije odgojila, koja ima tradiciju, ali i perspektivu. Pogotovo što ni u Bosanskoj Dubici nema velikog zanimanja za ove poslove.

Zato valja očekivati da se cepenik neće jednog dana spustiti, a zgrada promijeniti vlasnika i namjenu. Uostalom, tako proizilazi iz priče najmlađeg Haskića, petog u porodici koji se osposobljava za obučarski zanat.

S. ALIMPIĆ

OTO BIHALJI MERIN, revolucionar i književnik

Osamdeset godina burnog života:
Bihalji sa suprugom Lizom

ma potom ste urednik časopisa „NOVA LITERATURA“ u kome ste okupili jaku grupu saradnika: Otokar Keršovani, Veselin Masleša, Marko Ristić, Velibor Gilgorić, Milan Bogdanović. Da bi časopis mogao da opstane, veoma značajne podrške su bile od jednog Alberta Ajnštajna i Eizenštajna, ili, recimo, Zorža Grosa, Anri Barbisa, Johanesa Erbejhera, Gorkog, Ervina Piskatora, Aptona Sinklera, Cesarca, Branka Gavella, Galogaže i drugih. Recite nešto o tim danima kada je policijski teror onemogućavao svaku slobodniju misao.

— Još dok sam služio vojsku u Petrovaradinu i za čestih bratovljevih poseta mi smo formulisali nacrt i program budućeg izdavačkog preduzeća. Ideja je bila začeta još ranije, za vreme mojih berlinskih studija. Kojem čitalačkom svetu da se obraća?

treba pisati i izabrati tako da će čitaoca usmeriti u jednom naprednom kursu, da bude svestan situacije u kojoj se nalazila naša planeta, jer je to bilo vreme jačanja reakcije kod nas i jačanja fašističkih struja u Italiji i Nemačkoj. Dakle, prvo je trebalo podići svest. Umetnost nikad nije iznad društvenih kretanja. Velika dela čovečanstva su uvek bila čvrsto vezana sa sudbinom čovekovom.

Vrijeme cenzure i zabrana

Hteli smo da se obraćamo onima kojima je znanje potrebno i koji ga traže. Aktualan, naučno utemeljen, književni časopis sa saradnicima iz mnogih zemalja prethodio bi izdavačkoj delatnosti, pratio bi tu delatnost i raspravljao o problemima kulture u sadašnjici. Naisšli smo brzo na odjek kod naših čitalaca i na razumevanje u svetu. Tako se u toku godine pesme Dobriše Cesarića „Predgrađe“ našla uz „Jedno uputstvo“ Bertolda Brehta iz „Čitanke za stanovnike grada“. Crteži Krste Hegedušića, Otona Postružnika, pored Pabla Pikasa i Zorža Grosa. Kritike iz pera Marka Ristića i Henri Luisa Menkena. Novela Hansa Kikića pored jedne pripovetke Ane Zegers. Izveštaji o Korbizjeu i o Bauhausu, o Sergeju Ajzenštajnu, o sovjetskom i japanskom filmu. Već prvi broj časopisa nije se svidio cenzuri i sledila je opomena. Nakon 12 brojeva časopis je policija zabranila. Bila je to jedna od posledica ukidanja ustava i političkih sloboda; u klimi predfašističke diktature u kojoj je radnički pokret bio prisiljen da se povuče u strogi ilegalni rad. Izdanja „NOLITA“ će, uprkos policijskoj cenzuri, nastaviti i dalje u tom

Abdulah
Budimlić

NA SVAKOJ
AKCIJI UDARNIK

● Abdulah Dule Budimlić učestvovao je na 13 saveznih radnih akcija i osvojio 13 udarničkih značaka
● Dule je vrijedan ali i human čovjek već u 16. godini
postao je dobrovoljni davalac krvi

Ukući Zorine i Abdulaha Dule Budimlića, na periferiji Bihaća, poseban ton i živost dalju njihovi sinovi blizanci Jasmin i Asmir. Djeca su živahna i vesela, pasu i roditelji zadovoljni. Riječ je, dakle, o četveročlanoj porodici koja živi od radničke plate.

Abdulah Budimlić, koga svi znaju pod imenom Dule, zaposlen je u „ŠIPADOVOM“ OOUR-u, 4. novemaru u Bihaću. Vrijedan je radnik, i angažovan je u društveno-političkom životu kolektiva. Delegat je u Opštinskoj konferenciji SSO, a biran je i na odgovorne funkcije u kolektivu. Član je Sekretarijata Osnovne organizacije SK i Odbora samoupravne radničke kontrole.

Time još nije sve rečeno. Jer, svi koji pozaju Duleta reći će i to da je on istinski human čovjek. Dobrovoljni je davalac krvi od svoje 16. godine. Godinama stiže on u Stanicu za transfuziju da bi dao krv, a ne tako rijetko „uskoči“ i vanredno, kada nečiji život zbog gubitka većih količina krvi visi o koncu.

Mladi život je spašen

Abdulah Budimlić do sada je 37 puta dao krv. Za to humano djelo dobio je niz priznanja, među kojima su zlatna značka i plaketa Republičke konferencije Crvenog krsta Bosne i Hercegovine. Osim u Bihaću, Dule je krv davao u Zavidovićima, Sarajevu, Zagrebu, Sremskoj Mitrovici, Prištini, a i drugim mjestima.

— Prvi put sam dao krv u junu 1971. godine. Jednoj porodici bila je potrebna „nulta grupa“ krvi sa pozitivnim rezus faktorom i ja sam otišao da spasim jedan ljudski život, da spasim majku koja je na svijet donijela dijete. Od tada do danas redovni sam dobrovoljni davalac krvi.

Svoji vojni rok Dule je služio u Sremskoj Mitrovici 1974. godine. Jednom prilikom, čim je saznao da se u blizini dogodila teška saobraćajna nesreća, prijavio se kao dobrovoljni davalac krvi. Ubrzo se našao na mjestu nesreće. Kad se tražio dobrovoljac koji bi direktnom transfuzijom, iz ruke u ruku, u kolima hitne pomoći na putu do bolnice održavao život mlade djevojke koja je mnogo iskrvarila, prijavio se Dule Budimlić. Vojnik je tako položio još jedan ispit zrelosti. Zahvaljujući upravo njemu spašen je jedan mladi život. Njegovo ime bila je zapisano u bolnici u Sremskoj Mitrovici, kao uostalom i drugih dobrovoljnih davalaca krvi.

— Jednog dana javiše mi drugovi u kasarni da imam posjetu. Mislio sam da je došao neko od moje rodbine, pa sam odmah pošao prema izlazu. Ali, bio sam nemalo iznenađen kada sam ugledao djevojku kojoj sam davao krv poslije saobraćajne nesreće. Došla je zajedno sa roditeljima da mi zahvali. Davali su mi i novac, ali sam to kategorično odbio, jer nema tog novca kojim se može platiti jedan ljudski život. Meni je bila dovoljna i zahvalnost — riječ Dule i dodaje: — Tada sam saznao da se ta djevojka zove Sjadana Milić i postali smo veliki prijatelji. Posjećivali me zajedno sa roditeljima sve do kraja moga vojnikanja u Sremskoj Mitrovici.

Najbolji akcijaš

Nije Dule Budimlić samo revnosni davalac krvi nego i istinski pregalač u dobrovoljnom omladinskom radu. Učestvovao je, kaže, na svim lokalnim radnim akcijama u Bihaću. Njegov rad, drugarstvo i požrtvovanost uvijek su isticali za primjer. Takav je bio i na trinaest saveznih omladinskih akcija, organizovanih širom naše zemlje. Sa svake od njih ponio je udarničku značku. U svojoj brigadi uvijek je prvi bio predložen za udarništvo, pa tek onda ostali, jer su njegovi drugovi uvijek cijevali da je bio najbolji na trasi.

Trinaest godina uzastopno drugovao je na saveznim radnim akcijama, borio se za normu i kubike. I prošle godine spremao se da ode na akciju, da pokuša da osvoji i četrnaestu udarničku značku. Baš pred sam polazak brigade Abdulahu se razbolio jedan od sinova blizanaca — Jasmin. Briga o zdravlju djeteta bila je preča od svega, pa je tako ovaj akcijaš ostao bez četrnaeste udarničke značke.

— Žao mi je što prošle godine nisam išao na saveznu radnu akciju. Sprječile me bolesti djeteta, ali vjerujem da će ove godine ponovo na neki od akcija. Ne mogu, nekako, bez tog brigadirskog života. U brigadi, na trasi, zbilj se najljepši trenuci mog života.

Dodajmo na kraju da je Abdulah Budimlić i uspješan fudbalski sudija republičkog ranga. Želja mu je, kako sam kaže, da u ovom pozivu i dalje napreduje. Upornost je njegova vrlina, pa je sasvim sigurno da će i kao djelatnik pravde na zelenom terenu imati uspjeha.

Dragoljub MUTIĆ

UMJETNOST DIJELI
ČOVJEKOVU SUDBINU

● Sloboda stvaraoca postoji u slobodi da raspoznaje odgovornost, da bira i u okvirima nužnog realizuje moguće; da dopire do granice mogućeg i da tu granicu pređe ako je to neophodno i za suštinu duhovne egzistencije nužno

Nagrada AVNOJ-a, to naše najznačajnije društveno priznanje koje se dodjeljuje zaslužnim pojedincima i kolektivima, uručeno je prošle godine i književniku Oto Bihalji Merinu. Žiri je u ovom slučaju imao lagan posao. Problemi su mogli možda nastupiti kada je trebalo odrediti koordinate veoma obimnog opusa od preko 1500 bih bliografskih jedinica ovog barda naše kulture i umjetnosti, revolucionara koji se punih šest decenija živo interesuje za glavne tokove civilizacije i kulture, odlučno istupajući protiv evropocentrizma u umjetnosti (piše drame, romane, putopise, eseje iz književnosti i likovne umjetnosti, kritike i studije iz savremene umjetnosti...), a kao umjetnik bori se za revoluciju u čovjeku a time za revoluciju u umjetnosti.

Grandiozno djelo o Goji

Erudita kome je teško naći neku oblast ljudskog duha u kojoj on nije pokazao svoju impulsivnu radoznalost. Nemirni istraživač i neumorni putnik. Minule Orvelove godine Oto Bihalji Merin je navršio punih osamdeset godina života i šest decenija pripadanja Partiji.

Ovaj ugledni dobitnik nagrade AVNOJ-a upravo je bio pri kraju svog antologijskog rada na još uvijek dovoljno neshvaćenom djelu još neshvaćenijeg slikarskog maga Franciska Goje. Taj njegov veliki poduhvat, pisan na njemačkom jeziku za izdavačku kuću „BELWCER“ iz Stuttgarta, predstavlja jedno od najsavremenije opremljenih i ujedno najskupljih izdanja ove vrste u svijetu. Od ukupno četiri toma, dva su već izišla i to u Njemačkoj, Sjedinjenim Državama, Italiji i, nedavno, u Španiji. Tom prilikom u Madridu, poznati španski istoričar umjetnosti L. Ferari je izrekao naj-laskavije ocjene na račun Bihaljija, rekavši pri tom kako je oduševljen činjenicom da jedan Jugosloven, i k tome još i španski borac, piše tako grandiozno i tako obimno djelo o velikom Goji.

Treći tom Bihalji je već predao izdavaču, dok je četvrti takođe blizu predaje izdavaču. U posljednje vrijeme Bihalji je imao i zd-ravstvenih teškoća.

U domu smo Bihaljevih, u Nemanjinoj ulici, u Beogradu.

— Moje srce radi aritmički u stilu klime u kojoj ovaj svet sada diše. Ipak, moram da dovršim nedovršene radove. Goja me prosto tera da uopšte ne mislim da sam navršio 80 godina života.

Dok govori o ovom čudesnom Špancu koji se svojim djelom suprotstavljao mraku moći i inkvizicije, Bihalji se žustro unosi u ono što želi da kaže. Pokreti brzi i energični, kao i same misli. Teško je i stenografski pratiti ovog mladog osamdesetogodišnjaka, čije je djelo tako prepoznatljivo utisnuto u savremenu epohu. Na zidovima skromno namještenog stana primjećujemo brojne i veoma vrijedne slike. Iznad radnog stola primjećujemo originalnog Bekmana, ali nam se možda samo učinilo.

— Nažalost, nije Bekman. Njega sam i lično poznavao i smatram ga za jednog od najvećih figurativnih slikara našeg vremena. Ovo gore je original Vilija Baumajstera.

Tumač napredne misli

● Vi ste sa bratom Pavlom osnivač naprednog izdavačkog preduzeća „NOLIT“.

IZMEĐU DVA RATA

SJEĆANJE
NA KERŠOVANIJA,
BREHTA,
ARAGONA...

Kao što je teško pratiti Bihaljijevu eruptivnu stvaralačku dinamiku i mnoštvo stvaralačkih znatiželja, isto tako je teško pratiti njegov životni itinerer. Kada ga je 1924. godine Rade Vujović u prisustvu Moše Pijade i Otokara Keršovanija primio u članstvo KPJ, životni put Oto Bihalji Merina biće stranstvovanje Evropom i u znaku neprestanih progona, počev od domaćih „šestojanuarskih“ žandarma, pa do stravične Hitlerove tajne policije — Gestapa. Odlaskom na studiju u Berlin, na Visoku školu za opštu i primjenjenu umjetnost, odmah se uključuje u rad naprednog njemačkog radničkog pokreta. U poznanje se sa Đerdom Lukačom i s njim zajedno uređuje časopis Saveza proletersko-revolucionarnih pisaca Njemačke „Ljevi zaokret“. Slijede prijateljski kontakti sa Bertoldom Brehtom, Anom Zegers, Georgom Grosom. Kasnije, kada je u poznatoj berlinskoj galeriji „Sturm“ organizovao izložbu „Krvava diktatura u Jugoslaviji“, koja je govorila o progonoima i šestojanuarskom mraku tadašnje Kraljevine Jugoslavije, biće terećen optužnicom u glasovitom procesu Otokaru Keršovaniju. Zbog toga dugo neće moći da dolazi u domovinu.

Sa dolaskom paraćoičnog i raspamećenog kaplara na kormilo Njemačke Bihalji se sklanja u Pariz. Saraduje sa Mairoom, Lanževnom, Fransikom Zurdnom, Lujom Aragonom, Iljom Erenburgom, Pikasoom. Godine 1934. Gorki ga poziva u Moskvu na Kongres sovjetskih pisaca. Po povratku iz Moskve biva protjeran iz Pariza, ali dobija literarni azil u Švajcarskoj. Od 1936. do 1937. je u Španiji zahvaćenog plamenom građanskog rata. Upoznaje legendarnu La Pasionariju i priprema knjigu ŠPANIJA IZMEĐU SMRTI I RAĐANJA. Na sugestiju La Pasionarije Bihalji piše brošuru o legendarnom Hansu Bajmleru koja je potom bacana iz aviona na položaje njemačkih fašističkih trupa, pošto jer Bajmler poginuo kao komesar njemačke internacionalne brigade.

SUSRETI SA NOVIM I NEPOZNATIM

Rat Bihalji provodi u njemačkom zarobljeništvu. Njegovi brojni pseudonimi ga spašavaju da mu Gestapo ne uđe u trag. Poslijeratnu aktivnost počinje u prvom uredništvu BORBE, a od njegove obimne bibliografije spomenimo knjige NAIVNI UMJETNICI SVETA, pisana na visokom naučnom i polemičkom nivou, koja je dosad prevedena na 11 jezika, i RE-VIZIJA UMJETNOSTI, pisana u vidu deset eseja, i koja na uzbudljiv i višeslojan način ocrtava veliki luk razvoja u slici i riječi, od najranijih izraza umjetničkog htijenja pa do vizija kosmičkih predjela i susreta sa NOVIM I NEPOZNATIM. Ocjene koje je Bihalji davao najveće su imale snagu aksioma.

piše za sve ljude koji umiju da čitaju. U praksi će pisac, a još bolnije izdavač, doći do saznanja da se svi čitaoci ne mogu dosagnuti. Nama je bilo jasno da knjigu

Dolores Ibaruri — La Pasionarija
razgleda efekte dejstva artiljerije
branitelja španske Republike
1937. godine. Snimak je iz
knjige „Španija između smrti
i rađanja“ od Oto Bihaljija

šestojanuarskom zlu da budu osnovna lektira po revolucionarnim univerzitetima u kazamatima širom stare Jugoslavije.

Sloboda stvaralaštva

● Godine 1937. Vi ste jedan od organizatora istorijske izložbe u Londonu pod nazivom „Moderna njemačka umjetnost“ kao odgovor na Hitlerovu izložbu

„Izopačena umjetnost“ u Minhenu. Ova izložba bila je u znaku borbe za slobodu umjetnosti i uperena protiv fašističke

opasnosti, a na njoj su bile slike Kandinskog, Kirchnera, Marka, Baumajstera, Bekmana, Kokoške. Kakvo je danas naše mišljenje o slobodi stvaralaštva?

— Sloboda stvaraoca postoji u slobodi da raspoznaje odgovornost, da bira i da u okvirima nužnog realizuje moguće. Da dopire do granice mogućeg i da tu granicu pređe ako je to neophodno i za suštinu duhovne egzistencije nužno.

Sloboda stvaranja uključuje istovremeno slobodu kritike stvaranja. U jednoj dirigovanoj kulturi i sama kritika postoje administrativno šematska, ona etiketira duhovne fenomene, ali ih neistražuje. Pod društvenim okolnostima gde umjetnost i kultura postaju tržišna roba, kritičari ponekad postaju psihotehničari, menadžeri i reklamni agenti. Poznato je da

stvaralačka kritika ne može da opstane bez širokog filozofskog horizonta i poznavanja istorijskog i stilskog mesta dela koje se analizira. Naučno saznanje bezuslovno mora biti praćeno imaginativnim uživljavanjem, jer će inače kritika samo da obuhvati sociološke i istorijske kategorije i neće uspjeti da prođe u sferu umetničke suštine.

Umetničko djelo projektovano na širokom planu istorijskih kretanja nije vezano za svakodnevne taktičke opservacije društvenog razvoja, ali je — ukoliko je značajno — okrenuto prema naprednim snagama epohe. Usmeravanje umjetnosti ka širokim slojevima uslovljava dijalektičko pcniranje u savremena otkrića nauke i tehnike i uključivanje ponekad teško razumljivih eksperimenata savremenih stvaralaca.

Marko RUČNOV

„GLASOV“ INTERVJU

OLJA IVANJICKI, slikar i vajar, ime koje je postalo sinonim u likovnoj umjetnosti

● Sve stvari su bitne kada je u pitanju slika. Ona zahteva kompletnog čoveka: sa intuicijom, senzibilitetom, genijalnošću, lucidnošću, filozofijom, dobrotom, senzualnošću...

● Kada pogledamo jedan Versaj, to je sinteza skulpture, parkova, arhitekture, nameštaja, slika... Ovo naše vreme nije pokazalo nikakvo osećanje za jednu takvu sintezu, a skulptura nije stvar nekog intimnog prostora...

I ma susreta i razgovora sa ljudima koje ni neumitni tok vremena ne može da izbljedi. Baš takav, izuzetan, bio je razgovor sa slikarkom Oljom Ivanjicki, samosvojom, snažnom i mislećom ličnošću.

Povod za razgovor ne moraju da budu njene slike, pa ni knjiga (monografija), nedavno objavljena.

Povod je - ona sama.

ujutru do kasno u noć... Radim na više slika odjednom. Šta bi bilo da slikam samo jednu? ... To bi bilo strašno... Za mene i za sliku...

Tragajući za suštinom...

● Da li se desi da počnete sa jednom idejom, a na kraju ispadne druga?...

NAČI PRAVI NAČIN

Jednog trenutka naša sagovornica glasno razmišlja:
- Verujem, da sve ono što želiš - možeš i da ostvariš. Samo treba pronaći način: kako? Taj način dolazi kasnije. Prvo treba poželeti. Dosađam nisam prihvatila ni jedan postulat osim pitanja smrti. Mada, čini mi se, kada bih se na to skoncentrisala, ne bih morala ni da umrem... Jednostavno bih počela o tome intenzivno da razmišljam, kao što sam do sada razmišljala o svim stvarima i verovatno bih pronašla način da ne umrem. Znači, posle želje dolazi realizacija kako to da ostvariš.

- Samo sredom su moja vrata otvorena za posete...

Reče nam to preko telefona. Ipak se sporazumjesmo da to bude petak popodne - u četiri i po, u njenom životnom i radnom prostoru na Kosančićevom vencu...

Između prošlosti i budućnosti

Preduzetljiva i pažljiva, na „prvi pogled“ deluje nekom smirenom ljepotom kao i njene slike, kojih se prolaznost življenja ne tiče, ali i prikivenim nemirom i radoznalošću svoga vremena. Sa strašću i upornošću već dugi niz godina ne prestaje da postavlja pitanja i traži odgovore... Doživljava Leonarda, Mona Lizu u sopstvenom liku, kosmonaute, bića sa Zemlje i svemira... Pokušava da dokuči odjeka prošlosti, ovekovečujući dramatične trenutke sadašnjosti, zahvata iz budućnosti i sve to pretače u slike ogromnih razmjera. Oduvijek je korak ispred svog vremena: razmišlja o zakonima vasiona, života i smrti. Njena likovna ostvarenja kao da sadrže naučnu istinu...

- Jednom su me pitali kako se postaje slikar?

To jezbirakolnosti, odgovorila sam - To je pitanje ljubavi... Ljubavi, za sve slikare pre nego što sam postaneš slikar.

Pitali me: koliko dnevno radim i koliko utrošim vremena za jednu sliku. Kako kad, rekoh - nekad od

Meni se to dešava. Znače, niko nije dovoljno pametan samo za danas. Svi ljudi su daleko pametniji u međuprostoru. Baveći se slikarstvom, dolaziš do suštine nekakvih pojmova. Desi se da ono što napravim danas nije tako dobro kao što ću napraviti sutra. A, opet, ono sutra limasvoj limit za prekositra.

● Kakav je bio vaš početak?

- Težak... Ali uvek misliš na ono bolje što dolazi...

● Slikar je veliki usamljenik. Da li je to slučaj i kod vas?...

I jeste i nije. Da bi se napravila slika, potrebni su neki uslovi. Kad počinješ sa radom prvi je uslov da budeš sam. Jer, tada se dešava nešto, ne znam ni sama to da objasnim... Smišljanje nečeg novog, što se u meni budi. Kada sliku završavam, potrebno je veliko strpljenje, želim da neko sedi pored mene da s njime pričam, da to vreme protekne neprimetno.

● Pariz je uvijek bio veliki izazov za slikare. Kako vi gledate na njega?

Ne interesuje me. Ne Pariz, nijedan grad... Srela sam jednu poznanicu, mladu kolegicu, koja je kao stipendista provela u Parizu osam meseci i sada želi ponovo da ide tamo. „Znaš“ - kaže - napravila sam u Parizu mnogo „zgodnih“ veza... A ja kažem: nijedna ta „zgodna“ veza, neće ti napraviti sliku, nego ćeš sliku i dalje praviti sama. Hiljadu stvari znam... Jedino ne znam, da li je to potrebno da bi se napravila umetnost. A sve ove „veze“ vezane su za neke ručkove i neka viđenja popodne... Rekoh: pokazali mi i jednog francuskog slikara

UZOR MI JE LEONARDO

koji ima sve moguće „veze“; a jedino što nema to je - sliku.

Pogled na 21. vijek

● Vaša monografija se pojavila krajem prošle godine i privukla veliku pažnju kulturne javnosti. Kako je došlo do te knjige?

- Bilo je i vreme da se napravi takva knjiga. Dosta urađenog st-

POUKA STARIH MAJSTORA

- I pošto sada radim na slici čija je tema 21. vek, počela sam da analiziram slikare koji su živeli daleko pre mene. Kako bi oni naslikali jedan ili dva veka ispred sebe, da su dobili takav zadatak. Zadržala sam se kod Delakroa, koji je bio veoma darovit, ali ne i genijalan slikar. Gledajući šta je slikao u ono vreme, šta bi to u njegovom slikarstvu moglo da bude aktuelno i danas osim kvaliteta koji je samo konstanta. Kao što verovatno postoje i fizičke konstante: mada nisam sigurna, naša brzina mišljenja to je lucidnost, to je konstanta. Znači, ja mogu da ovladam tom konstantom u nekom trenutku...

oji iza mene. Idejni tvorac tog poduhvata su „Književne novine“ - izdavač iz Beograda, ali sadržajnost i izgled monografije bio je naš zajednički napor. U knjizi ima slika koje do tada nisu viđene, osim od strane mojih intimnih prijatelja, a njih je malo. Slike ne pokazujem ni kada ih završim. Jednostavno ih deponujem. To je moj sistem rada. Zašto? Da to neko ne komentariše, ne „isprija“... Za neke moje radove smatrala sam da treba da budu viđeni tek 2000. godine.

● Šta slika za 21. vijek sadrži?

- Neću da vam kažem, jer upravo radim na njoj. Recite meni kako zamišljate sliku možda ćete mi time pomoći...

Anketirala je - kaže i svoje prijatelje sa pitanjem: šta misle kako bi trebalo da izgleda slika koja može da bude aktuelna u narednom vijeku. Osluškujući mišljenja ljudi oko sebe, na kraju je ipak donijela sopstvenu verziju.

Ljubav za umjetnost

● Podsjećamo Olju da se svojevremeno bavila stvaralaštvom kao što je: heping, pop-art...

- Heping je bio igra, svet spektakla i još ponešto... Imala sam potrebu da to pravim, ali uvarijanti koju sam ja mogla da finansiram. Posle tog oduševljenja ostala su samo crno-bele fotografije i to loše. Shvatila sam opasnost, da ću praveći heping potisnuti slikarstvo. Nisam imala vremena za dve stvari već samo za jednu - slike.

● Šta je zavas „Medijala“? Da li to još traje ili je davno prošlo vrijeme?

- Medijala se pojavila u trenutku kada je slikarstvu pretiła katastrofa, vladao blef... Sve naše slike iz tog vremena nose zajedničku crtu: ljubav za umetnost. To je bio trenutak susreta sjajnih ljudi istog doba, da bi zatim usledilo vreme razmimoilaženja. Ali, ono što se „Medijalistički“ misli, to je jedini „mogući način mišljenja. „Medijala“ je: gde svaka stvar dobija svoje pravo mesto.

Izgubljen osjećaj za skulpturu

● Šta slikar treba da posjeduje: intuiciju, osjećanje za boje, lucidnost?...

bi je ljudi stavili? Kada pogledamo jedan Versaj, to je sinteza skulpture, parkova, arhitekture, nameštaja, slika... Ovo naše vreme nije pokazalo nikakvo osećanje za jednu takvu sintezu, a skulptura nije stvar nekog intimnog prostora...

● Vaše slobodno vrijeme?

- Nemam ga uopšte. Ja sam osoba koja nije u svom životu otišla na vikend. Jedino odmor koristim teti: tri nedelje u Rovinju...

Na putu ka besmrtnosti

● Očito da ne štedite sebe...
- E, i više od toga... svaki dan je novi izazov za mene. Uvek pomišljam: možda je danas onaj

Olja: „Za neke moje radove smatrala sam da treba da budu viđeni tek 2000. godine“

NOVO IZDANJE — U NJUJORKU

Zbog malog broja strana, monografija sadrži ograničen broj crno-bijelih i kolor-ekspozata, poznate slikarke, što je zaista šteta. No, kako smo obavješteni, iako je cijena knjige dosta visoka, cjelokupan tiraž je već razgrubljen. Interesantno je napomenuti da uskoro izlazi još jedna knjiga o Olji Ivanjickoj, ali ovog puta u Njujorku. Njen izdavač je poznata američka kuća „Alpine“. Za razliku od beogradske, knjiga će biti nešto veća po obimu, sa više priloga i podataka.

Olja zaključuje, da je vrednije danas napraviti knjigu o slikama, nego samostalnu izložbu. Smatra, da je to gubljenje vremena, a efekat relativan... Ipak, krajem godine odlazi u Japan, da učestvuje na velikoj međunarodnoj izložbi. Biće zastupljena slikom čija je tema 21. vijek...

„pravi“ dan... I Pikaso je govorio: „Nikada ne znaš kada ćeš napraviti remek-delo.“

● Ali, vi ste se već dokazali...
- Da, ali ono sutra uvek je kvalitetnije od ovog danas. Neuporedivo. Evo, tu su tri stvari: ova je od juče, ova od prekjuče, a ova od pre deset godina. Ona od sutra biće najbolja. Tu nema kraja. Ne možeš da staneš. Uzor mi je Leonardo... Umetnik pred čijim delima dah zastaje. Koliko je on usvoj rad uložio, poznato je. Nemam drugi put, no da sledim njegov...

● Vi ste diplomirani vajar. Zašto se ne bavite vašom profesijom?

- Fizički, to je veoma težak posao, mada mislim da se čovek na sve vrste napora navikne. No, da odgovorim direktno: lično ne vidim mesto skulpturi u ovom današnjem svetu. A što je najgore, to je pitanje njene namene: goje

njegovom stanu je inače pronađena veća količina novca, što takođe nije bez značaja. Jer, radi se o sumi od milion egipatskih funti (oko milion i po dolara).

Nove norme ponašanja

Najviše je ipak iznenadilo što je ispod njegovog kreveta pronađena flaša - rakije. Alkohol je, inače, jedan od najvećih poroka u islamu.

„Novi prorok“ je uveo i neke nove norme ponašanja. Prilikom susreta sa „ovčicama iz svog stada“ muškarce je ljubio po tri puta, žene - 23 puta. To što je ljubio vjernike još i da se razumije, ali zašto baš po 23 puta, to se za sada ne zna.

Interesantno je da njegova „subverzivna aktivnost“ protiv islama počinje još šezdesetih godina. Da li je od početka policija za to znala, to se ne zna. To sada i nije bitno, tek „prorok“ se našao iza rešetaka.

Stevan ČORDAŠ

KAIRO: NESLAVAN KRAJ MUHAMEDOVOG „NASLJEDNIKA“

GREŠNI „PROROK“

● Jedan Egipćanin, koji je sebe proglasio nasljednikom proroka Muhameda, optužen da huli na Islam

● Pod njegovim krevetom nađena flaša rakije, što je

težak grijeh za jednog proroka, kome će biti suđeno

Kada su prvi put čuli za Salaha Breiku (66) Egipćani su se dobro nasmijali. Kako i ne bi, kada se taj ginekolog iz Aleksandrije sam proglasio nasljednikom proroka Muhameda i kada je počeo da poziva vjernike da ne idu na hodočašće, u Saudijsku Arabiju već kod njega u Aleksandriju. „Ja sam inkarnacija proroka Muhameda i sada ja dobijam poruke od boga“, uvjeravao je vjernike.

Pretjerao u božjim porukama

Izgleda da je pretjerao u tim svojim, odnos božjim porukama, pa je uhapšen. Očito je da egipatska policija nije imala mnogo razu-

mijevanja za „novog proroka“, niti se pak obazirala na „božje poruke“ koje je dobijao. Međutim, kada su saopštena prva saznanja o aktivnosti „proroka“ Egipćani se više nisu smijali. Shvatili su da taj „prorok“ i nije baš tako naivan. Još kada su saznali da je slučaj preuzeo Raga el Arabi, državni tužilac koji je vodio proces protiv islamskih fundamentalista - bili su, između ostalog, optuženi i za organizovanje ubistva Anvara el Sadata - shvatilo se da se ipak ne radi o tako jednostavnoj stvari.

Na konferenciji za štampu, koja je sazvana povodom slučaja samozvanog proroka, Raga el Arabi je prvo saopštio da „propovjedanje“ Breike nema veze sa islamom, mada se on na islam pozivao. Samim tim Breikase oglašio o islamske norme, pa mu predstoji suđenje. On se doduše, ni jednom riječju ne optužuje za djelovanje protiv režima i države, ali u egipatskim prilikama huljenje na islam je isto kao i napad na režim.

Zanimljiva su inače otkrića do kojih je policija došla u slučaju Breike. Prije svega, najviše je imao sjedbenika među intelektualcima, što je bez sumnje, za čuđenje. U

ŽIBLER BEKO, ŠANSONJER

ŽILBER BEKO: čovjek koji je francusku šansonu uzdigao na najviši umjetnički nivo

Zvala se Natali

● Ta priča o ljubavi sa Natali je izmišljena, ali sve što je u njoj rečeno dogodilo se kasnije... To je pjesnikova darovitost da ponekad predskazuje budućnost

Prijatno je bilo u društvu uglednog šansonjera Žilbera Bekoa. Razgovor sa njima počinjemo spontano, bez uvoda i prethodno sastavljenih pitanja.

● Vidite, ono što me kod vas stalno začuđuje i impresionira, to je vaš fizički izgled, vaš kondicija. Što to činite pa izgledate tako mladi i snažni, tako sportski.

- Ne pijem, ne pušim, vodim ljubav svakih devet mjeseci... Zbog toga imam samo petoro djece!

● Šalu na stranu, ja sam vas vidio u sredinama u kojima je sport osnovna tema. Sjećam se, jednom ste bili i na izvlačenju parova za nogometni kup Francuske... Hoću reći, imam utisak da vas sport zanima, i volio bih da kažete šta to činite da tako mladalački djelujete.

- Iskreno, ne činim ništa. Jedem, spavam, mnogo radim... Hvala na komplimentu, ali ništa posebno ne činim.

● Dakle, sportom se ne bavite?

- U stvari, bavim se sportom kad imam vremena. Igram poln na konju, volim dubinsko ronjenje u moru, bavim se i pilotiranjem. Ali, sve to ne traži poseban fizički napor. Polo donekle.

● I to ne radite redovito?

- Uopšte! Ne znam ni šta je dijete, previše pijem, previše pušim, previše jedem... Ali, mogu vam reći da se sportom bavim na sceni, više nego van nje. Pjevanje, dobro pjevanje, iziskuje znatan fizički

napor. Malo ko može zamisliti koliki psihički i fizički napor zahtijeva jedan nastup.

Kad sam na odmoru, onda se bavim sportom koji mi se sviđa i koji me zabavlja, ali neradim toradi boljeg zdravlja. Ne bavim se sportom koji iziskuje određeni fizički napor, kao što to čine oni ljudi kojima je vježba zdravstveno neophodna, ili je vole. Bavim se sportom koji mi je zabavan, bez ikakvog drugog razloga.

● Razlog - bez razloga!

- Upravo tako: zbog razloga bez razloga. To je dobar razlog. Pošto se bavim pjevanjem, polom, nakon nekog vremena automatski sam otkrivao jednu po jednu tajnu jahanja. Ležu od teže; kad ronim, ronim sve dublje i dublje... Ali, sve to činim radi zabave i opuštanja, ne rukovodeći se zakonima sporta i sportske dinamike.

● Kod vas je to veoma jednostavno: u vas nema nikakvog smišljenog napora kad vježbate, kad se bavite sportom...

- Ne. Znače, u našem životu puno je kojekakvih obaveza. Ako bih se još obavezivao bilo koliko kad je u pitanju sport, ne bih imao hrabrosti da se u to upuštam.

● Da li se vi prisiljavate za bilo šta?

- Prisiljavam se da činim ono što smatram da moram činiti. Recimo u poslu, prisiljavam se, nastojim da budem uvijek ravan sebi, ako ne i bolji. Bez toga ne bi bilo interesantno. Isto tako, rezultat vlastitog truda je i to što sam u mogućnosti da radim ono što mi se u tom trenutku radi. U svijetu u kojem živimo malo je ljudi koji mogu dozvoliti sebi luksuz da rade ono što im se hoće. Kad sam imao želju da napišem operu - napisao sam operu. Svim svojim bićem nastojim da uradim ono što želim da uradim u datom trenutku. Naravno, ukoliko je to moguće.

U trenutku kada se zabavna pjesma našla na raskršću, kada se nametao stih „je je“, meni se tada prohtjelo da pišem operu! To će možda vas netiče, to je moj problem, ali nadam se da razumijete, šta sam htio reći.

● Mislim da razumijem.

- Bio je to veliki luksuz.

● Kako je bila prihvaćena ta opera?

- Bilo je to izuzetno dobro iskustvo. Izvođena je tokom tri mjeseca u Teatru Jelisejskih polja, sa tri postave, bez i jednog slobodnog dana!

● Koliko mi je poznato, opera je vaša ljubav, da ne kažem slabost.

- To je moja slabost. Možda. Znače, ko se bavio klasičnom muzikom ne može je zaboraviti.

● Poznajući vaše pjesme - mada znam da mnoge radite sa vašim koulatorskim timom - stiče se utisak da pripadate umjetnicima koje nazivaju „angažovani“. Uzmimo za primjer „Indiferenciju“. Je li to ispravan utisak?

- Uopšte ne! Znače, kad sam napisao „Natali“ rečeno je da „komuniziram“. Kad sam napisao jednu pjesmu o Pekingu - i to je izazvalo komintare. Kad sam napisao pjesmu o de Golu - bio sam „degolist“. Kad sam napisao „Ružu“ - rečeno je... Čujte, moguće je prikačiti vagon za svaki voz!

● Da li su vaše pjesme iskreni izraz vaših pogleda i osjećanja?

- Da nisam iskren, što bih pisao? Istina, umjetnici nisu uvijek ono što prikazuju. Da li nije čudovište, kakvo on želi prikazati; to je gospodin koji, sve u svemu, ima puno više talenta nego što govori, mada ponekad i pretjeruje. Umjetnici su ogledala, oni su prijemnici, nisu predajnici. Slavnog umjetnika uvijek uzimaju za inteligentnu ličnost. Smatram da je to velika greška. Može postati vrlo slavan i onaj ko nije vrlo inteligentan... Neću vam davati primjere, jer rizikujem da budem suviše iskren!

● Uzimamo vaš primjer!

● - Kad baš hoćete, ja sam mnogo više osjećanja, mnogo više čulan nego inteligentan.

● Spomenuli ste „Natali“... Koliko je istine u toj priči o ljubavi sa ruskom studenticom koja vam je vodi u Moskvi?

- Ta priča je u potpunosti izmišljena, ali sve što je u njoj rečeno dogodilo se kasnije!

... Da, da, to je pjesnikova darovitost da ponekad predskazuje budućnost.

● Jeste li kasnije stvarno naišli na Natali ili na ženu drugog imena?

- Natali! Zvala se Natali!

● Posljednje pitanje: da li biste htjeli doći u Jugoslaviju da učestvujete u nekoj dobrotvornoj priredbi?

- Ako se ne bi radilo o nekakvoj menadžerskoj mutljivini, ako bih tačno znao u što ide prihod - došao bih!

H. HUJIĆ

ATINA: NAUČNICI O PRIRODNOM BOGATSTVU MORA

BUDUĆNOST „PODMORSKOG RUDARSTVA“

● Prostranstva na dnu mora i okeana preboga rudnim i mineralnim blagom koje može zadovoljiti potrebe čovječanstva za „najmanje hiljadu godina“

Najmlađoj industrijskoj grani u svijetu - „podmorskom rudarstvu“ - prestoji blistava budućnost. Naučnici su na nedavnom atinskom simpozijumu konstatovali da su prostranstva na dnu mora i okeana preboga rudnim i mineralnim blagom koje može da zadovolji potrebe razvoja čovječanstva za najmanje hiljadu godina.

Iz vodenih površina, koje čine 70 posto ukupnog prostranstva zemlje, svijet u većim količinama koristi samo so, magnezijum i brom, a ispod morskog dna - naftu. Već sredinom ove decenije, kako se procjenjuje, izvori petroleja pod morem učestvovali u svjetskoj proizvodnji sa gotovo 40 posto.

Rezerve i za daleku budućnost

Geolozi su došli do podataka da se pod morem nalaze rezerve bakarne rude dovoljne da zadovolje potrebe svijeta za šest hiljada godina, aluminijuma za 20 hiljada a nikla čak za 150 hiljada godina! Osim gvožđa, čije se zalihe na kopnu mogu eksploatisati još oko sto godina, kopnene rezerve svih ostalih ruda i minerala iscrpiće se znatno ranije. U vodama svih mora i okeana rastvoreno je preko 300 milijardi tona torijuma, 80 milijardi tona jo-

da, tri milijarde tona urana, 800 miliona tona molibdena, preko 160 miliona tona srebra, 20.000 tona radijuma. Koliko su to ogromne količine ilustruje podatak da je od 1943. do 1965. godine u cijelom svijetu izvađeno 66.300 tona zlata, a rezerve tog plemenitog metala pod morem iznose preko deset miliona tona!

Naučnici su, takođe, izračunali da svaki kubni kilometar vode - od ukupno 1.370 miliona kubnih kilometara vode koliko imaju sva mora i okeani - sadrži oko 35 miliona tona soli i 70 do 80 drugih „elemenata“ koji bi ljudima dobro došli ako bi uspjeli da ih „izdvoje“ iz vode i eksploatišu. Morska voda je, kako se tvrdi, i „potencijalno gorivo“ za nuklearne elektrane budućnosti.

Neiscrpi rezervoar hrane

Jedno od najvećih naučnih otkrića prošle decenije je način na koji se morsko dno preobražavalo i još preobražava u kopno - obrazovanjem planinskih lanaca. Zahvaljujući tom novom saznanju, geolozi se nadaju da će pronaći novu rudna nalazišta na obalama mora i okeana. Od neposrednog komercijalnog značaja, međutim, sada mogu biti samo noduli mangana rasuliti po morskome dnu nalik na krupne, omlačene jabuke ili krompir. Za razliku od rudače, magnanski nodul ne sadrže gotovo ništa drugo osim metala - oko četrdesetak vrsta. Procjenjuje se da na morskome dnu ima 1,5 miliona tona manganskih nodula!

Slobodan LUKIĆ

NERAZJAŠNJENA PRIRODNA TAJNA

MISTERIJA BIJELOG ŐDLIVKA

● „Vaški odlivak“ nađen prije devet godina u sovjetskoj autonomnoj oblasti Komi, za koji neki smatraju da je dio nepoznatog letećeg tijela, naučnici sada tvrde da je „vještačkog porijekla“

„Vaški bijeli odlivak“ ostao je tajna punih devet godina. Tek sad, valjda se pojavom novih dosad nepoznatih letećih tijela, moskovska „socijalistička industrija“ skinula je vilo sa tog zagonetnog predmeta. Sve je, naime, počelo u ljeto 1976. godine u Sovjetskoj Autonomnoj Republici Komi. Grupa ribara našla je na obali rijeke Vaške neki, naizgled, neobičan komad bjelkastog kamena. Kada su ga pokušali razbiti u komadu, iz njega je udario snop varnica. Htjeli su to isto da urade uz pomoć oštrice noža, ali „kamen“ je mnogo varnicio. I to je bio razlog da se on preda naučnicima - vrhunskim sovjetskim akademikima koji sami integrirani njegovim sastavom i oblikom, počeli da ga ispituju u desetak najmodernijih akademskih instituta.

Odlivak vještačkog porijekla?

Sada je otkrivena formula njegovog sastava, ali ne zna se kako je i pod kojim uslovima uspjelo da se stvori takvo jedinjenje, u kome su, pored, veoma rijetkih elemenata, kao što su cerijum, lantan i drugi nalazi još dvadesetak elemenata, među kojima uran i molibden. Prva dva od njih u prirodi se ne nalaze nikada zajedno i ne u tako velikim količinama kao što je to bio slučaj u ovom bloku. Sve to, kao i niz drugih naučnih nalaza, upućuje na zaključak da to nije nikakva kamena gromada koju je priroda sjedinila i istesala, nego da je „odlivak vještačkog porijekla“.

Na zemlji, međutim, postoje samo teorijske mogućnosti da se napravi jedinjenje od takvih elemenata. Uz to, „vaški odlivak“ svojim oblikom liči na dio nekog cilindra, a ima 15 puta jača magnetna svojstva od bilo kog odlivka koji se na zemlji proizvodi.

Lansirano je istovremeno nekoliko hipoteza o njegovom porijeklu. Prva da je meteoritskog porijekla brzo je otpala, jer su analize sastava pokazale da za to nema osnova. Za drugu, da je to dio nekog cilindra nepoznatog letećeg tijela neke vanzemaljske civilizacije, nema još dovoljno dokaza. Istovremeno, ostaje da se odgonetne da li je neko na zemlji uspio da postojeću teorijsku mogućnost proizvodnje takvih odlivaka pretvori u tehnologiju. Jer, u tom komadu odlivka nema ni kalcijuma ni natrijuma, koji su obavezni sastav takvih jedinjenja, a ni željezo nije oksidiralo, što je čak i u laboratorijama gotovo nemoguće postići.

U „vaškom odlivku“ porod toga, urana ima za 140 puta više nego u sličnim prirodnim gromadama, ali on se nije raspao i sam taj predmet nije normalno radioaktivan. To je za sovjetske naučnike još jedan „neoboriv dokaz“ da je taj „čudni bijeli kamen vještačkog porijekla“. Pretpostavka da je on nastao prije sto hiljada godina otpala je kada je napravljena analiza o raspadanju torijuma u njemu iz koje proizilazi da on „ne može biti stariji od tri decenije“.

Pitanja bez odgovora

Kada se sve sabere što je do sada nauka kazala o ovom neobičnom nalazu, proizilazi da nema dovoljno osnova da je „vaški odlivak vanzemaljskog porijekla“. Između ostalog za to se koriste dva argumenta: prvi da nijedan vanzemaljski leteći predmet ne bi mogao ostati neprimijećen ako bi izvršio „agresiju“ na Zemlju, i drugi, da je takav odlivak teorijski moguće napraviti na našoj planeti.

Kome je to uspjelo da obzobjedi takve „teorijski idealne uslove“ za to čemu je trebalo da služi taj odlivak, odnosno, kako je on dospio u Komi - na ta pitanja još nema odgovora. A do tada sve su teze o njegovom porijeklu u igri, pa čak i ona da je to dio nekog cilindra vasionog broda koji je služio za tehnologiju magnetnog hlađenja do veoma niskih temperatura. Posljednji „sudar“ sovjetskog „tupoljeva 134“ sa nepoznatim letećim tijelom iznad Unska, takve priče fantastike je samo potencirao.

Slavko STANIĆ

ZORAN KOLUNDŽIJA, VIOLINISTA:
MUZIKA JE DRAGOCEN TRAG

NA REDU PARIZ, SOFIJA, BURGAS...

Osvajali smo koncertne sale u Americi — Jovan Kolundžija

Protekle sezone violinista Jovan Kolundžija održao je 87 koncerata. Pola godine svira on na inostranim scenama, a drugu polovinu u zemlji.

Njegovi termini se u toku godine unaprijed znaju. I pored toga pronade vremena da, kao i prije nekoliko dana u Banjaluci, učini ustupak organizatorima i zamijeni odsutne izvođače. Rado ću se opet odazvati, kaže, ukoliko neko od sovjetskih ili drugih virtuoza ne stigne da dođe.

● Posljednjih godina često ste i rado prisutni na jugoslovenskoj muzičkoj sceni. Što za vas kao afirmisanog umjetnika znače ova gostovanja i daljiva možda ometaju u radu?

Publika i Pariz

— Pdrzumeva se u ovakvom redu, što podrazumeva i sam život u nekom gradu, a jasno je uz sve inostrane turneje, da ću se posvetiti i gostovanjima u zemlji. Da to nije u redu, ne bih takav tempo rada ponavljao iz godine u godinu. Zbilja, nosim uspela iskustva sa koncertnih nastupa. Javljaju mi se mladi ljudi, razgovaramo, dobijam i puno pisama na koje, moram da priznam, i ne stižem da odgovorim. To je trag dragocen za druge, a i za mene.

● Repertoar ne mijenjate. Šta najradije svirate i koja biste djela tek željeli da interpretirate?

— Jeste, repertoar se ne menja, u okvirima je standardne provjere i imaju ga svi violinisti na programu — od klasika do početaka 20. veka. U posljednje vrijeme dosta sam zaokupljen Bahovim solo-sonatama i partiturama od kojih dosta očekujem. Sviraoh sam ih u Beogradu, Zagrebu i Sarajevu, a spremam se za izuzetno važan

● Nosim uspela iskustva sa koncertnih nastupa. Za mene je izuzetno važan nastup u Parizu 7. marta, sviraću Baha, reč je o novom repertoaru i interpretaciji, koju će slušati zapadnonemački i

švajcarski menadžeri. Ne vidim ništa humano u dugotrajnim vežbama. Život je ipak drugo i bilo bi ograničeno da se dublira kroz instrument, kaže Jovan Kolundžija

koncert u Parizu, koji će se održati 7. marta. A tu postoji opasnost. Tu ste sami, nemate pratnju klavira ili orkestra koji bi ulepšao tu zvučnu sliku. Izazov je veliki, ali muzika dozvoljava da se toliko istražuje. Koncert u Parizu održaće se ujednoj od najpoznatijih sala — Gavo. Za mene je taj koncert izuzetno značajan. Riječ je o novom repertoaru i interpretaciji Baha, koju će slušati i zapadnonemački i švajcarski menadžeri. Njihova ocena značiće za mene novo pokriće u smislu afirmacije u ovim zemljama.

Nikad dovoljno afirmacije

● Koji su to solisti, afirmisani svjetski umjetnici, sa kojima biste rado koncertirali?

— Za mene je najvažnija prava saradnja sa dirigentom, jer saradnja sa solistima, bez obzira na šansu, nije najsretnije rešenje. Solista je solista i bez obzira na kvalitet, dva individualca na sceni uvek bi vukla na svoju stranu, a mnogo lakše se uskladi saradnja sa kvalitetnim kamernim muzičarom. Bilo je i takvih primera, ali solisti se povremeno sastaju, vezano za neke izuzetne događaje i prilike i više su atrakcija za publiku, kao Ojstah i Štern, Rihter i Rastropovič. To jest kvalitet, ali osjeti se, svako diše na svoj način, takav nastup može da zadovolji radoznalce, a nije mogućnost da se muzici priđe na pravi način. Veliku pažnju u svojim solo-nastupima posvećujem dirigentima. Bilo ih je dosta i u zemlji i inostranstvu sa kojima sam saradivao, a ima ih sa kojima bih rado izlazio pred publiku, kao što je dirigent Zubin Mehta, Leon Rubinštajn i drugi.

● Od čega zavisi kvalitet jednog koncerta i možete li izdvojiti najdraže nastupe u protekloj sezoni?

— Coveku nikad nije dovoljno afirmacije i taj pokušaj i sam izlazak pred publiku čini se vrlo životan. Rutina se isto tako pronalazi, a neminovno je da se čovek mora i štedeti. Računajte samo devedesetak koncerata u svakoj sezoni, pa tako četrdeset godina najmanje. Dobili bismo enormnu brojku, o kojoj, priznajem, malo vodim računa i moram reći da zvuči prilično monotonozno. Posljednjih godina sam veoma mislio na novac — povod je neophodnost i moja želja da nabavim novi instrument; prihvatao sam sve koncerte i sve što mi se nudilo da bih nabavio violinu, pa možda zbog toga toliki broj koncerata u kojima se oseća različit kvalitet. Violinu sam nabavio prije tri godine u Njujorku, platio sam je 170.000 dolara, to je trebalo zaraditi.

Ne treba dublirati kroz instrument

● Koliko dnevno vježbate?

— Obično četiri do pet sati, ponekad i šest. Naravno, ne mogu to svakodnevno postići, ali pokušavam.

Iskustvo drugih, druženje i posmatranje, može pomoći da svaki violinista pronade svoje optimalno vreme. Mislim da bi bilo idealno pet sati. Ima ih koji to rešavaju za šest sati. Ukoliko bolje muzičar reši tu masu problema u toku vežbanja, dobija nekoliko godina života. Ne vidim ništa humano u dugotrajnim vežbama. To svako čini iz nekog razloga, pa ne treba zameriti. Objektivno nisam pristalica takvog rada. Život je ipak drugo i bilo bi ograničeno da se dublira kroz instrument.

● Svake godine odlazite na duže gostovanje po zemljama Evrope i Amerike. U čemu je razlika između ovih koncerata i onih u zemlji i šta oni za vas znače kao umjetnika (afirmaciju, rutinu i novac)?

— Tri godine sam slobodni umjetnik, pola godine sviram u inostranstvu, a zatim u zemlji. Obično mjesec i po dana provodim u SAD, zahvaljujući menadžeru iz Njujorka Maksimu Geršunovu nastavljam rad, a kritike su sjajne. Bio sam u Americi ranije nekoliko puta. U početku ni menadžeru nije bilo lako, jer je to bio period osvajanja tržišta. Sada je mnogo jednostavnije. „osvojili“ smo koncertne sale i pretpostavlja se da ću biti tamo. Uslovi su dobri, organizatori su fantastični i imaju zbilja dobru publiku, a ni novac nećemo potcenjivati. Pošto sam slobodan, učinio sam sve da me što manje stvari ometa, kako bih se posvetio violini i koncertima.

Muzika i repertoar

● Uz status slobodnog umjetnika najčešće idu i obaveza, ali i drukčiji tretman i raspored rada. Koliko ste zadovoljni prošlom sezonom i organizatorima?

— Kad delite energiju na razne strane, ne možete napraviti ništa veliko. Za mene je bilo važno i dragoceno iskustvo svojevremeno rad na Muzičkoj akademiji u Beogradu i Srpskom gudačkom kvartetu. Shvatio sam da ću ostati većito nezadovoljan, jer sva tri pola traže neki maksimum. Organizatori ne mogu biti nezadovoljni, oni inače prate puls sredine u kojoj rade i nisam neodgovoran kad me pozivaju. Iako smatram da muzika nema uvek značaj koji zaslužuje.

Planovi?

— Imam ugovorene koncerte za celu sezonu. Prvi je ovaj pariski koncert, a zatim dolazi Sofija, Burgas, 30 koncerata u Jugoslaviji. Meksiko, Kanada, Istočna Nemačka, Poljska i Indija. To su koncerti u ciklusima koji se ugovaraju unapred. Prvim selekciju repertoara; sada sam uvrstio Baha, sviram i jugoslovenske autore, kao Zorana Hrstića, Ivana Jeftića; uvrštavam sve one autore koji imaju šta da kažu. Ne može se govoriti o nekoj vrsti duga, a prirodno je da na repertoaru ostaju ona dela koja su uveliko dokazana.

Jagoda PRNJA

JEDAN SUSRET, JEDNO PRISJEĆANJE

BANJALUČANIN NA MONMARTRU

Marko Stupar. Dalivam to ime šta govori? Ako ga niste znali, trebalo je da ga upoznate. Ako ste ga ranije znali, onda ga danas vjerovatno, slabije znate. Danas, ili tačnije rečeno juče, to je konac 1984. godine. To je jedan tmurni novembar, kakav samo može biti u predjelima bližim Atlantiku. To je Pariz...

Ali, prije nego vam ispričam o tome susretu, vratimo se u banjalučke pedesete godine.

Za one koji se sjećaju Marka iz tog vremena, bio je to tih, jedva primjetan mladi čovjek kojeg ste mogli sreći svakog dana na relaciji Tehnička škola — Bojica han. Na izgled uvijek sjetan i tajanstven, a u stvari smo rijetko nasmijani i zaokupljen u odgonetanju sebi svojih namjera. Posjedovao je unutrašnji nemir i godine pred sobom. I ništa više.

Kao većina iz poratne generacije bio je siromašan, ali duhovno neukročen. Ni sam nikad neće saznati šta ga je to navelo u srednju tehničku školu da strahuje od onog svakodnevnog otvaranja dnevnika, od one tišine koja se pri tome javlja od ocjena na polugodištu i krajnjeg ishoda na kraju godine.

Ona druga strana dačkog života bila je možda razlog ostanka u toj sredini, jer je bila bliža njegovom duhu. Vrijeme između časova bilo je popunjeno čitanjem ili recitovanjem stihova, ali najčešće zvucima tam-tam sa stolica i katedre. Smijeh i pjesma su se često kao jesenja magla vukli banjalučkim ulicama do u kasne sate, učilo se pijanstvu i muškosti — A Marko je uvijek bio tu. Uvijek prisutan i nezaobilazan, kao vječita podrška.

Došla je nekako neopaženo, 1959. Odjednom, sve se raspršilo. Kao protjerani iz svog svijeta razišli smo se da svako ponese svoj teret. Neko tu, neko tamo. Marko je u Novom Travniku. Ali, njegov svijet ga ne napušta. Suočen sa realnošću svakodnevnog rada u fabrici,

u njemu se još više pobuđuje njegov svijet. I odnosi ga dalje. U Zemun, odnosno Beograd.

Tada sam toliko znao o njemu. Negdje 1972. poslovio su me odveli u Pariza. Uveče šetam, obilazim znamenita mjesta i na Montmartru nailazim na Marka. I slušam njegovu priču. U Travniku ga je povukla želja da slika. Ta želja ga vuče sve jače i jače. Najprije u Beograd, gdje završava večernju školu slikarstva kod poznatih slikara. To ga potpuno opredjeljuje i odlazi u Pariz.

I, eto tada me odvođi u mali hladni sobičak, za koji kaže da je atelje. Prostor je popunjen radovima. Zagledam svaku sliku i u sebi se divim hrabrosti da se na ovom može zasnivati egzistencija. On traži moje komentare, jer je uvijek smatrao da sam ja taj koji je trebao nešto dati slikarstvu. Ali, ja vidim samo nevjerojatnu upornost i ne mnogo dalje od toga.

Rastali smo se. I tada je bila jesen. Od tada je prošlo 12 godina.

A onda, početkom novembra 1984. trebalo je da se nađemo, sa još nekoliko kolega, u hotelu „Bosna“. Marko je došao u Banjaluku kao i ranije — tih i neprimjetan. Sreli smo se na kratko, zbog nedostataka vremena. S obzirom na to da sam opet morao poslom u Pariz, za-

kazali smo sastanak tamo. I našli smo se na dogovorenom mjestu u kasno poslijepodne. Nije moglo drugačije. Počeli smo, tako u hodu, razgovor mijenjajući postepeno teme — metroe, dok nismo izbili

negdje u blizini Luvra. Tektada sam prozreo Markovu namjeru. Išli smo u Luvr. Vjerovatno je znao ako mi to ranije predloži, da bih našao izgovor i prijedlog odbio. Suvise sam zaokupljen problemima iz realnog svijeta da bih mogao izdvojiti vrijeme u tu svrhu. Ali, on je znao da je taj interes u meni samo potisnut i da ga treba osloboditi. Na ulazu bilo je dovoljno da Marko pokazuje nekakvu karticu i da slobodno uđemo. Nažalost, ostalo nam je svega petnaestak minuta do zatvaranja. Uspjeli smo prosto protrčati

jednom manjom galerijom. I izašli smo. U maglovito i svjetiljkama žuto obojeno veće prelazimo Place de Concorce, zalazimo u široke bulevar, a za sve vrijeme Marko priča o Luvru, o stubu na Place de Concorde, o postojećim i porušnim građevinama; potvrđuje ono što sam već znao, ali dodaje još mnogo toga više. Razmišljam, mora da mi približno toliko ne znao Banjaluci. (Prevario sam se, to ću saznati tek kasnije).

Uputili smo se prema „Grand Palais“, gdje se redovno održavaju izložbe. Rekao mi je da treba da vidim tako nekoliko njegovih slika. Ali, već je bilo kasno. Glavni ulaz je bio zatvoren, pa smo ušli na sporedni, u prostoriju gdje se obavljala primopredaja slika, u nadi da ćemo tu naći njegove radove. No, i to je bilo uzalud.

Ali, uskoro smo u Galeriji Colette Dubois. Prostor je u dva nivoa, osvijetljen i izuzetno ureden. Trenutno izlaže jedan italijanski slikar fresko slikarstva, za koga Marko kaže da je veoma poznat. Upoznaje me s njim, takođe sa bogatom vlasnicom galerije, jednom švedskom novinarkom i sa mnogo drugih ličnosti iz tog svijeta.

Razgledam slike redom i nailazim na nekoliko Markovih. Iznenaden sam. Prvo da su tu, a drugo njihovim umjetničkim i zanatskim nivoom. Izvanredno! Prevladavaju klasične teme: mrtva priroda, enterijeri, pejzaži. Radovi su u gvaš

tehnicu. Objašnjavaju mi da ovdje Marko ima samostalne redovne izložbe od po mjesec dana svake godine. U to me uvjeravaju plakati koje mi pokazuje u jednom uglu. Marko mi daje nekoliko, izvanredno su urađeni.

Kasnije, sjedimo u jednoj običnoj kafani. Marko upotpunjuje sliku o sebi. Njegove slike su daleko stigle. U svijetu ima desetak stalnih izložbeno — prodajnih punktova: Njujork, Hjuston, Rim, u Japanu. Ovdje u Parizu ima porodicu i egzistencijalne uslove na nivou reputacije. Da li je to cilj kome je težio? Ne pitam ga, jer znam da će reći da još toga mora uraditi.

Razgovor skreće na Banjaluku i rodni Bosanski Petovac. Sjećanje na djetinjstvo i mladački život, nostalgija za svojim podnebljem — to su nezaobilazne teme u ovakvim prilikama. Uzaludno je tražiti smisao čovjekovim težnjama, lutanjima...

S. BOŽIĆ

MARKO STUPAR: plakat

SAMO RAT, velim ti, stvara takve priče — neponovljive i istinite događaje, to ničija mašta ne može da izmisli. I sada ih je puno moje srece, a jedan doživljaj vezan za psa i nemačkog oficira posebno mi se urezao u sećanje, vreme ne može da ga izbriše, uništi u meni. Pričao sam ga mnogo puta i starima i mladima, a naročito po školama, pred decom, kada su me pozivali na obeležavanje kakve istorijske svečanosti, proslave.

Elem, u ratu sam bio kurir, zadatak težak i opasan, ali — uzbudljiv, bezmalo na svakom terenu ti je glava u torbi, uvek si zverka koju love sa svih strana te opasnost vrebava, i uvek si — usamljen, takav ti posao a baš to u nigdini — usamljenost, razjeda.

Tako, jednog dana, po važnom kurirskom zadatku, lomatom se poljima, šumarcima, brdima i planinama od drugog do drugog štaba divizije, kratko pismo mi je zadenuto u sav kape, u njemu je važna, tako reći, sudbinska poruka. Ako zapreti opasnost — zna se — stavljam ga u usta i jedem, jer poruka — bilo je to naše sveto kurirsko pravilo — nije smela da dođe u neprijateljske ruke, u džepu nosim malu bombu, ona isključivo, u bezizlaznoj situaciji, služi za — samoubistvo, živ kurir nikada nije smeo da padne u ruke onih koji ga vrebaju, love, aktiviraju malu bombu ubijača se u trku...

... Bilo je nekako oko podne, letnje vreme, mesec juni, trača godina rata, idem kroz bukovu i četinarsku šumu oprezno, od stabla do stabla, okolo je tišina, samo u daljini bubnjaju topovi, na sve strane se vojske izmešale, bije se ljuti boj, šuma je za kurira i prijatelj i neprijatelj, nikada ne znaš na šta možeš da naletiš, pipaš po šumi kao slepac, to ratno vreme je posebno bilo teško i neizvesno, jer se nije moglo znati gdje su naši, a gde njihovi, front se bio izmešao i lovilili smo se kao zveri.

Idući tako, u jednom trenu, kao u snu, onom ružnom, ugledam: nemački oficir jaše kroz šumu, između starih stabala, na belom konju, gizdav i oficir, a gizdav i konj — uspravio se, digao glavu, lagano jaše kroz šumu, za konjem — takode lep, gizdav, krupan i dobro uhranjen — korača pas, vučjak.

Nekako, u isto vreme, spazimo se oficir i ja, on je odmah, sa grudi, trgao mašingever i sasuo rafal prema meni, ali sam se ja brzo bacio u zaklon, za debelu bukvu, zašlegao i uzvatio — rafalom.

Oficir na belom konju, u šumi, među stablima, bio je veća, uočljivija, manje zaklonjena meta — pogodio sam ga, na sreću prvim rafalom, a onda sam se pritajio i ostao i dalje da ležim, gledao sam nekoliko trenutaka, očekivao sam pojavu novih kolona, konja i oficira, ali ih više nije bilo.

Oficir se, obiliven krvlju, u belim rukavicama, kao da je pošao na paradu a ne u rat, uglancanih čizama, kape visokog šilta i morskog znamenja na njemu — lagano, mrtvački, sasukao niz bela bedra životinje i pao na zemlju, među paprati šibljice. U tom trenutku su se zaustavili i pas i konj, bili su veoma mirni, činilo se da su se odavno navikli na ovakve prizore svakodnevnih smrti u ratu.

Tek kada se oficir, umirući u grču, sasvim smirio uz konjska kopita, pas mu je prišao,

Ljubomir TEŠIĆ

Vučjak

zamahao repom, a onda, na moje iznenađenje i čuđenje, podigao glavu i zacvileo i zaurlao prema nebu, vučjaku njušku je podigao prema nebu, između jelika i bukava, činilo se da nekoga priziva, nekom nešto javlja i proklinje i svoju i sudbinu svoga mrtvog gospodara.

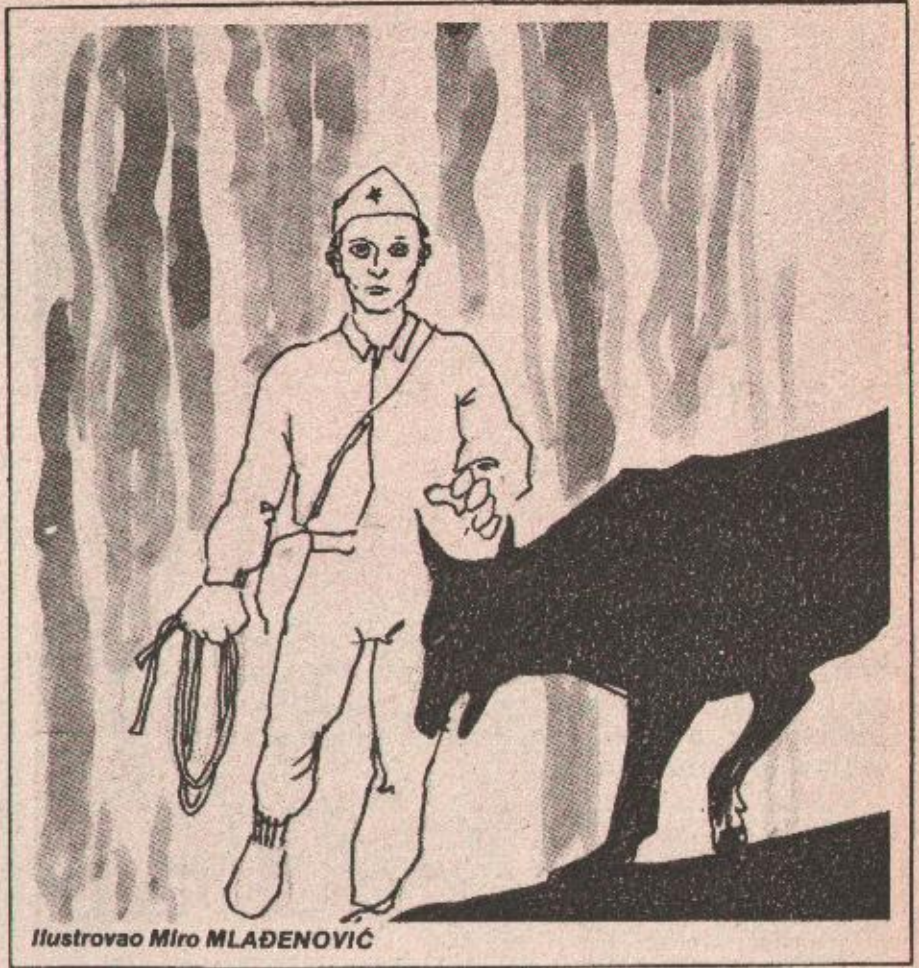
I konj je sagao glavu prema oficiru, onjušio ga, frknuo začuđeno, a onda, i on, u znak žalosti, oglašavajući na čudan način oficirovu smrt, zarzao prema nebu. Zatim su se umirili i konj i pas, uskoro je vučjak legao uz mrtvo oficirovo telo, jednako cvileći u nekoj čudnoj svojoj životinjskoj žalosti, konj je, nepokretan, u roju muva, ostao dastoji tamno gdje je oficir i poginuo, klimao je glavom nad lešom svoga gospodara.

Sve sam to, jednako u zaklonu, za bukvom, oprezan, osmatrao, ali im nisam prilazio, možda je oficir bio samo kakva prthodnica glavini koja je trebalo da naiđe. Ali niko nije nailazio, na šumu je ponovo pala tišina, u krošnjama su ravnodušno pevale ptice.

Proteklo je bilo dosta vremena dok nisam ustao iza zaklona. Držeći mašingever na gotovs, pognut, oprezno sam prišao konju, psu i mrtvom oficiru, očekivao sam da životinje pokažu neprijateljstvo prema meni — čovek sam u drugačijoj uniformi, drugačije sage i znamenja — na kapi — koji je ubio njihovog gospodara, da konj počne da skače i rita se na mene, a vučjak da ujedna, zato sam bio spreman da se pucnjavom brani, ali, na moje iznenađenje, ostali su mirni i ravnodušni prema meni i konj i pas, nisu se ni mrdnuli dok sam prevrtao leš oficira, uzimao pištolj iz futrole i mašingever okrvavljenog kundaka, ruku sam slobodno zavukao u oficirov džep i izvodio njegove isprave.

U ispravama sam odmah pročitao da se oficir zvao Hans Miller, lekar, major po činu, nosio je naočale sa zlatnim okvirom, skinem mu ih i stavim u džep, mnogim mojim drugovima su bile potrebne naočare, pomislio sam da će nekom odgovarati, a kako do naočala doći nego ovako — zarobljavanjem. Na konju je bilo žuto sedlo, kožno, ali svo umazano krvlju koja je istekla iz smrtnih ran oficira, pas je oko vrata imao alku, kajisi i za njega zadenut povodac.

Najpre pomilujem i mrdnem konja, sluša me čutke, pognute glave, začuđeno je mrdao ušima, vodim ga kroz šumu oprezno — šta znam — možda je izdresiran tako da mi podmuklo, kada se tome budem najmanje nadao, zaskoči na leđa i osveti se. I pas se ponašao na isti način — krenuo je za nama, kroz šumu, ali, jasno se videlo, sa mrzovoljom, tečno, jednako se osvrćući na leš mrtvog oficira.

Ilustrovao Miro MLAĐENović

Konj će nam trebati, a o psu sam mislio kako ću ga pripitomiti, pa će služiti nama kao što je služio i našim neprijateljima, životinja je to — možda pojma nema ko je ko i zašto se ko bori.

U štabu, potanko, nataneno, ispričam šta mi se toga dana desilo. A onda, kada nisam bio na kurirskim zadacima, počnem naokolo da vodam nemačkog psa vučjaka, učim ga komandama i zapovestima na našem jeziku, delim sa njim hranu, pokazujem mu ljubav i naklonost i od njega se ne odvajam, tepam mu, mazim ga, ali još nemam mnogo poverenja prema njemu, može da se predomisli i pobjegne svojim, jezik ne razume, gleda me začuđeno, čime da ga privolim našoj strani nego pažnjom, brigom i ljubavlju. Ali, on je, ipak, zarobljenik, zato povodac nikako ne ispuštam iz ruku noću ili danju, a kada sam na zadatku — pas je pri štabu, čvrsto vezan za kakvo stablo. On me tu, silom prilika — čeka. Još ne mogu da se uverim koliko je moj i naš. Dugo sam bio nepoverljiv prema vernosti nemačkog psa vučjaka.

Tako prođe više od nedelje dana, a onda

psa, jedne noći, iznenada, nestade, bio je vezan za bukvu, pregrizao je povodac i pobjegao. Uzbudeno sam trčao desno, levo, pitao da li ga je neko video, ali njega nije bilo. Odmah sam pomislio: vojske i frontovi se izmešali — možda je pobjegao svojim. Dugo se preslišavam šta mu se to kod mene nije svidelo. Hrana je bila skromna, ali šta se tu moglo. Dobijao je malo konjetine i proje, jeo je istu onu hranu kao i mi.

S konjem je bilo lakše, našu su mu na leđa stavili onaj drveni, seljački samar, krkačio je sanduke s municijom i dobro služio divizijskoj komori, uz sebe je uvek imao konjovoca.

Posle nekoliko dana od nestanka psa, kurirskim zadatkom, put me opet nanese pored onog mesta u šumi gde sam ubio nemačkog oficira, predeo već zaudara, nesa-hranjeni leš se raspada, bilo je leto, toplo.

Najpre napravim krug oko one doline u kojoj se dvoboj odigrao, a onda, na moje veliko iznenađenje vidim: uz oficirov leš ležao je pas vučjak, odavno mrtav.

Od tada ih, ne znam zašto, više nisam pripitomljavao

POEMA O SUTJESCI

● Antonije Marinković: *Sutjeska, Bagdala, Kruševac, 1984.*

Poema SUTJESKA nas upozorava na Marinkovićevu ŽETVU, poemu sa revolucionarnim akcentima, sa kojom je počeo svoje književno hodočašće i koju je tadašnja režimska policija (1939) zaplijenila i zabranila. SUTJESKU je, dakle, takav pjesnik, pjesnik od revolucionarnog nerva — koji je prije rata četiri puta hapšen, a iz rata je izašao kao oficir JNA — morao napisati, morao je bitku na Sutjeski, kao mladost naše borbe, odživjeti. Nije ni čudo što je Sutjeska danas stjecište baš mladih.

Marinkovićevu SUTJESKU govori Miroslav Milošević, borac govori je u momentu pogibije na Sutjeski, bolje reći, piše je kao pismo, kao zavještanje generacijama koje dolaze, ostavlja poruku vremenima i za koja se ginulo nesebično na Sutjeski. Vrijednost ove poeme je u izuzetnoj nadahnutosti, u jezičkoj i lirskoj izvedenosti, kao i tonu epistolarnosti, što joj daje posebnu draž — novine; tom novinom poema kao književna vrsta obogaćena je. Na samom početku poeme čitaoca zapljuskuje neob čna lirska stamenost, koja je s nekom lakoćom izbjegla patos, a nije zašla u vode lirske malanholije ili lirske bolećivosti. SUTJESKA je poema lirske snage i mjere, ne zbog plakatске i parolaške poruke, jer toga nema, već zbog svoje poetske vrijednosti, humanizma koji plijeni ovim stihovima i nekog neobičnog jedinstva individualnog i kolektivnog glasa. Dok lirski subjekt govori, negdje u dubinama stihova, poema kao cjeline, zvuči glas kolektivnog lirske subjekta. Ta interferencija individualne kolektivne drame je vrijednost ove poeme. Sutjeska je sinteza tog prepleta, prolaznost koja ne prolazi, vječni protok koji ne može proteći. Sa svakim čitanjem ova poema osvježava, sve snažnije djeluje, kao što se voda Sutjeske stalno obnavlja. Lirski izvori u ovoj poemi izvire iz svih njenih struktura, iz glasova, iz riječi, iz stihova. Ona i kazuje i pjeva, čini to u nekom neuhvatljivom omjeru, a taj i takav mogao joj je dati stvaralac instinskiog dara, snažnog nadahnuća, stvaralac mladalački zanosen i ponesen, jer „pjesme koje provale poput vulkana srž su poezije“ (Džek Keronak). Ovako nadahnutu poema je snažan otpor ljudskoj prolaznosti, jer „sve što je večno bliva kolotečno“ (str. 9.) Jedna od misaonih okosnica poeme je: ljudi imaju rat, rat ima ljude. Rat je stanje najveće ljudske agresivnosti ali i stanje najvećeg otpora toj agresivnosti. Rat je vrzino kolo neljudskog ponašanja, poruka je ove poeme.

SUTJESKA je pisana za čovjeka koji je uvijek spreman ustati u odbranu slobode i ljudskog dostojanstva: „Zlatniji od

U SVIJETU KNJIGE

zlata /čovjekov je stvor. Iz tmice/ za ružu svetlosti /šikne kao bor“ (str. 18). Zanimljivo je da sve velike poeme na temu rata i revolucije kod nas imaju sjajne završetke, redovito optimističke. I Marinkovićeva SUTJESKA, koja po poetskoj snazi ne zaostaje iza poznatih poeme iz naše NOP-e, ima briljantan završetak: „Sutjeska je pismo /na adresu večnosti“. Tim završetkom se sretno i spretno završila jedna poemina struktura, satkana od bogatih i pregnantnih asocijacija i slika, satkana od sna i jave, od vizije ljudskog zanosa. Tom zanosu odgovara i neobično dinamičan slobodni stih, odgovara nesputan i slobodan stihovni izraz koji je poletan kao vode hladne i hirovite Sutjeske. Izraz natopjen ljudskom dobrotom i toplinom.

Sreten VUJKOVIĆ

MOGUĆNOST HUMANIZACIJE ČOVJEKA I POLITIKE

● Karel Kosik: *Dijalektika krize, preveo Aleksandar Ilić, Mladost, Beograd, 1983.*

Izuzetni češki filozof Karel Kosik, inače dobro poznat jugoslovenskoj filozofskoj javnosti kao pisac studije *Dijalektika konkretnog* (Beograd, Prosveta, 1967), mislilac koji je svojevremeno prisustvovao i nakim skupovima u Jugoslaviji. I teoretičar čiji su se tekstovi mogli naći na stranicama naših najvažnijih filozofskih časopisa, ovom prilikom predstavlja se jugoslovenskim čitaocima sabranim člancima u prevodu Aleksandra Ilića.

Knjiga je sastavljena od jedanaest članaka (nekih već objavljenih u našim časopisima, kao što su *Kulturni radnik, Oko...*) sada po prvi put na jednom mjestu sabranih i publikovanih. Ono što je karakteristično za ovu izvanrednu knjigu je to da su tekstovi nastali u periodu 1961-1969. godine, pretežno posvećeni analizi krize čehoslovačkog socijalizma. Međutim, njihov značaj, njihove implikacije zauzimaju mnogo šire prostore. Nastali u jednom povodu, oni po svojoj filozofskoj i uopšte teorijskoj utemeljenosti tretiraju bitna pitanja socijalističke demokratije, humanizma, morala, slobode, itd.

U svim tekstovima Kosik propituje mogućnosti humanizacije čovjeka i politike. Kriza politike se i javlja upravo zbog

sve prisutnije veće dominacije nad ljudima. Socijalizam kao novi oblik društvenog života još nije riješio problem manipulacije, suberdinacije i dominacije nad ljudima. Upravo, zbog toga Kosik nastoji da ukaže na značaj socijalizma kao bitne ljudskog društva. Kosikova analiza tendira demistifikaciji mnogih zabluda kojima je opterećen i sam pokret socijalizma. Manipulacija i jeste moguća u svijetu mistifikacija, a i sam socijalizam nije od njih imun. Najrigidniji oblik mistifikacija u socijalizmu nastaje identifikovanjem vodeće uloge sa vladajućim položajem. Upravo, ovdje se vidi Gramšijev uticaj na Karela Kosika, uticaj jednog plodnog mišljenja o demokratskom obliku izgradnje socijalizma, koji, nažalost, nije dovoljno poznat socijalističkim pokretima. Apsolviranje gramšijevskih i kosikovskih teorijskih sugestija svakako bi radničku klasu postavile na pijedestal stvarne istorijske kreacije, a ne na razinu partikularne pragmatike i „mitske“ manipulacije. Upravo, to bi omogućilo da se rastvoru mnoge mistifikacije kojima je opterećen i socijalizam sam.

UMJETNOST I DRUŠTVO

● Andrej Mitrović: *Angažovano i lepo — Umetnost u razdoblju svjetskih ratova 1914-1945, Narodna knjiga, Beograd, 1983.*

Novi knjiga Andreja Mitrovića, svakako izuzetno dobrog poznavaoa ekonomskih, političkih, kulturnih, idejnih i ideoloških kretanja u Evropi prve polovine našeg stoljeća, nesumnjivo pokazuje da njen autor dobro poznaje i određena umjetnička i estetska kretanja u tom periodu. Knjiga je upravo nastala kao posljedica autorovih preokupacija „cjeline istorijskog razdoblja dvaju svjetskih ratova“, a ne kao rezultat posebnog bavljenja problemima umjetnosti prve polovine 20. stoljeća. Upravo, njena vrijednost i jeste u tome što se baveći određenim društvenim totalitetom autor nužno morao susresti, pa i eksplicitirati određene umjetničke i kulturne fenomene. Zato autor posebno naglašava da u pozadini ove knjige stoji politička istorija umjetnosti prve polovine 20. stoljeća.

Takav interdisciplinarni pristup svakako je dobrodošao u analizi složenih istorijskih pojava, iako je on sve manje prisutan u teorijskim raspravama. Knjiga A. Mitrovića pokazuje da umjetnost ne može da bude odvojena od cjeline društvenog i političkog života. Njena imanentna „pobuna“ uvijek je usmjerena kako prema određenim estetskim formama, tako i prema određenim umjetničkim i društvenim sadržinama. A to joj upravo i omogućava kulturni pomak.

Braco KOVAČEVIĆ

Maskerada i „Zla žena“

● Komedija „Zla žena“ pisana je prije stotinu godina. Pisac Jovan Sterija Popović posvetio ju je ženama — tim „gospodstvujućim ropkinjama“, a u veselom pozorju prepliču se smiješno i groteskno

BANJALUKA, 23. februara — Nova premijerna predstava banjalučkog ansambla stigla je na scenu Narodnog pozorišta Bosanske krajine „Zla žena“ radena je po tekstu poznatog komediografa Jovana Sterije Popovića, u režiji Nenada Bojića. Scenograf je Zivorad Pecarić, a kostimograf Ljiljana Dragović.

Pred gledaoce je stigla komedija pisana i izvođena prije više od stotinu godina. Pisac ju je posvetio ženama — tim „gospodstvujućim ropkinjama“, a cijelo ovo veselo pozorje, kako ističe reditelj, može biti fantastično, „kao što nam može biti fantastična neka stara fotografija koju smo izvukli iz tame, prašine i paučine“.

Slika jednog malograđanskog, provincijalnog i

palanačkog svijeta su elementi za „veselo pozorje“ u kojem se prepliču smiješno i groteskno. U ovoj veseloj i tužnoj maskeradi zla žena prevaspitanjem postaje dobra žena, a akteri komada uhvaćeni su u sopstvenoj maski, kojoj i pored obrta, kalambura i hepienda nema kraja. Jer, cijelu plejadu Sterijinih likova moguće je smjestiti u jedno fantastično gran-ginjolsko pozorište. „To je, ističe Nenad Bojić, najznačajnija tačka komada. Jer, tu se uspostavlja laž kao načelo, maska kao princip, a neviše kao relikvija za igru. Hepiend se udvaja sa svojom suprotnošću. Nema kraja. Groteskna maskerada se nastavlja.“

J. PRNJA

Snimio: Dušan KEČMAN

UZ PREMIJERNU PREDSTAVU U NARODNOM POZORIŠTU BOSANSKE KRAJINE U BANJALUCI

Koviljka Šipka i Bogdanka Savić — Persida i Sultana — tužna maskerada se nastavlja

Bez žena se ne može — Komedijant u interpretaciji Zlate Atagić

Nesrećna Sultana (Bogdanka Savić) sa Perisidom, služavkom (Koviljka Šipka) i Stevanom služiteljem (Bora Nenić)

Gospodarica se preko noći promijenila — Bora Nenić i Koviljka Šipka

Sultano, ti mene vrijeđaš — Zlatko F. Pregl kao Graf Trifić, gospodar kuće, koji neće moći u jednom trenutku da prepozna n vlastitu ženu

Otjelotvorenje Zle žene i zla uopšte ili gospodarica bez ljubavi, pažnje i razumijevanja — Samo sam ja nesrećna — Sultana na sceni

Srećnica Pela, žena čizmara Srete, u gospodskoj kući sanja o ka fi i karucama — Koviljka Šipka i Gordana Milinović

Čizmara Sretu i njegov kais, kojim mijenja žensku čud, svi poznaju — Nikola Jurin

Blaga i popustljiva — Pela, žena čizmara Srete, u interpretaciji Gordane Milinović —

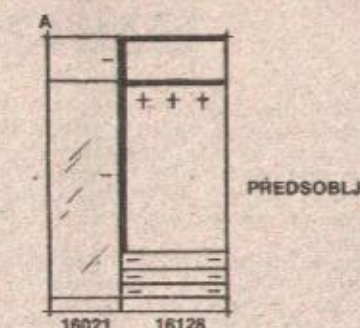
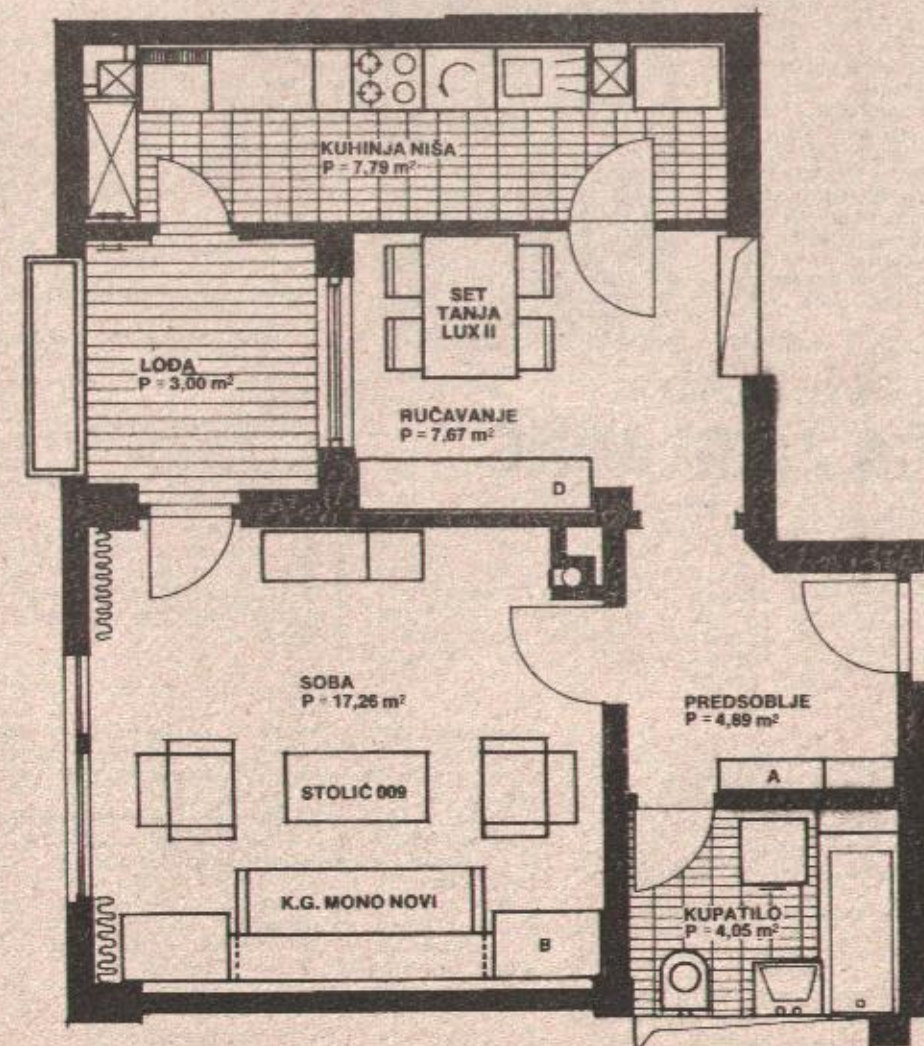
Naša aspida ili milostiva gospoda nije tu, a ne može joj niko ugoditi — služavka Persida i služitelj Stevan se brzo razumiju —

vrba

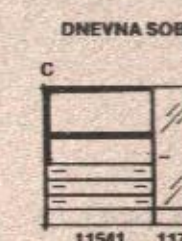
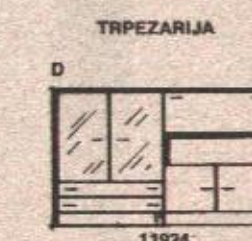
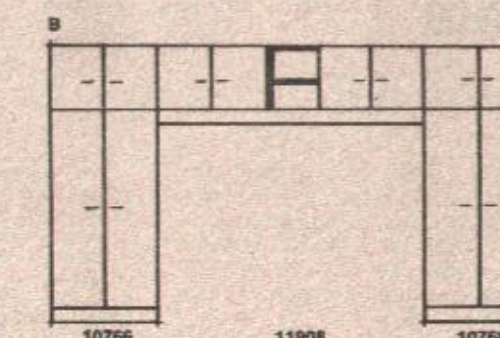
NAŠ DIZAJN-BIRO VAM PREDLAŽE

Uređenje jednosobnog stana P = 44,66 m² naselja MEJDAN lamela B, niz 2, 4, 6 za bračni par bez djece.

Predlažemo sastave iz elemenata sistema DIV 02, trpezarijski set i klub - garnituru.

A,B,C,D SASTAVI IZ ELEMENATA PROGRAMA DIV 02

KO ČEKA, POSAO DOČEKA

LUTKARSKE IGRE

— Omladinski sastanci u banjalučkim organizacijama udruženog rada liče na lutkarske igre. Mladi obično održe sastanak, dobro se ispričaju, a nakon toga pada zavjesa i problem ostaje, riječi su delegata iz banjalučke Tvornice obuče „Bosna“ izgovorene na posljednjoj sjednici Opštinske konferencije SSO Banjaluka.

Ukoliko sastanci liče na lutkarske igre, loše po formi i sadržini, tematska konferencija SSO Banjaluka, na kojoj se govorilo o brzem i produktivnijem zapošljavanju, korištenju slobodnog vremena mladih, ličila je na cirkus. Ipak, podimo redom. Prepu na vijećnica Doma kulture, dobar odziv delegata i predsjednika osnovnih organizacija i konferencija SSO iz banjalučkih mjesnih zajednica i radnih kolektiva, te prisustvo predstavnika ostalih društveno-političkih organizacija, opštinskih struktura i SIZ-a za zapošljavanje, obećavali su da će argumenti mladih, konstruktivni i puni mladalačkih ideja, dati doprinos da se problematika vezana za zapošljavanje konačno počne rješavati.

Diskusije su bile žustre, sa izlivenim ogorčenjem, samokritike i kritike. Ponovljeno je dosta već poznatih konstatacija, nisu izostale ni već poznate fraze tipa „samo zaposleni mogu pomoći nezaposlenima“, ali je izostajalo suštinsko pitanje: Kako zaposliti 13 hiljada mladih?

Odmah nakon omladinskih kongresa, na kojima je bilo riječi o brzem i produktivnijem zapošljavanju mladih, a zaključci su sadržani u Rezoluciji, banjalučka omladina je pokušala da nešto uradi. Krenulo se s idejom da svaki zaposleni u banjalučkoj privredi odvoji po dvije dnevne zarade koje bi se usmjerile na proširivanje postojećih kapaciteta, ili izgradnju novih, čime bi se otvorila vrata zapošljavanja mladih. Nažalost, sve je ostalo na ideji. Zatim su uslijedile dileme samodoprinos, ili narodni zam, omladinske fabrike — da ili ne?

Dileme su zapisivane, ali je sve ostalo u papirima. Jesu li mladi krivi zbog toga? Odgovor je jasan: nisu, jer, kako to reče jedan od učesnika u raspravi, stari su uvijek držali konce u svojim rukama. Izgiravanje konkursa, nepoštovanje prijema pripravnika, rad penzionera i tezgaraša nije izmislila mlada generacija, ali joj to smeta i otuda sve njihovo ogorčenje.

Može li mlada generacija vjerovati u deklarativnu brigu o njoj kada praksa demantuje mnogo toga. Kako komentarisati podatak da je u Banjaluci plan zapošljavanja pripravnika realizovan sa nešto više od 60 odsto. Znači da nisu izigrani samo mladi nego i zakon.

Mladi su na ovom skupu pokazali žar sa promjenom njihovog položaja, ali i neznanje, neinformisanost i neinventivnost. Konačni ishod troipločasovne rasprave je formiranje koordinacionog tijela koje će se brinuti o politici zapošljavanja mladih. Omladina je uspješno kopirala stariju generaciju, ali ne treba biti dobar prognozer da bi se zaključilo da se na taj način ništa bitno neće riješiti.

Kao argument može poslužiti poluprazna sala u kojoj je završen sastanak (mladi su napuštali sjednicu) što ukazuje da su ili riješili problem nezaposlenosti, ili ne vjeruju nikakvom odboru da može riješiti problem nezaposlenosti.

Ako se već ne primjenjuje zakon, ko će onda poštovati odluke omladinskog odbora?

Predstavnici starije generacije su uglavnom govorili o poslijeratnoj izgradnji i njihovom doprinosu. To je neosporno, ali su zaboravili da kažu da su ih svugdje dočekala širom otvorena vrata, velikopovjerenje i razumijevanje. Danas, međutim, mladi Banjalučani uglavnom dolaze pred zaključana vrata i osjećaju se suvišni.

Z. PEJIČIĆ

Alma EKMEČIĆ:

„SAD ILI NIKAD“

Nadamo se — nikad više

Ponovni, nadamo se i posljednji, po mnogo čemu moglo bi se naslutiti i bezuspješni pokušaj bivše ljepotice zavodljivog izgleda i požudnih očiju, Alme Ekmečić, da animira muzičke „konzumente“ je izdavanje njenog novog albuma „Sad ili nikad“. Izgleda da je mnogo lakše pridobiti naklonost muzičkih urednika na televiziji i u diskografskim kućama negoli publiku koja bi htjela, osim što vidi razgoljenu pjevačicu, čuti nešto od te muzičke vještine koja se zove pjevanje, a koja nije baš bolja Almينا strana. Na novoj ploči atraktivnog omota (mada je na njevu pjevačica dosta „razmotana“) nalaze se kompozicije veoma lošeg muzičkog kvaliteta. Nastojeći da novi-

jim tehničkim izumima i kvalitetnijim snimcima nadomjesti svoje dosta oskudno muzičko znanje i muzičku vještinu, sve je ostalo na onoj narodnoj: Trud-uzalud. Čini nam se da ni ona, a oni koji je u svemu ovome podržavaju, nikako da shvate da ljudi koji kupuju ploče obično nisu u pripitom stanju i da ne nasjedaju samo zavodljivim osmjesima sa otmotnica, a da prodavnica ploča nije isto što i noćni klub, pa da se prigušenim svjetlima, njihanjem razgoljčenih tijela i kojim uzdahom osvaja naklonost posjetilaca. Potreban je bar minimum kvaliteta koji se nudi da bi se bar nešto od toga postiglo. Jer, loša hrana, ako ima dobru zapršku, može biti ukusna, a što je najvažnije svarljiva.

M. PERVIKOVIĆ

SA BANJALUČKE MUZIČKE SCENE
GITARIJADA U BORIKU

U subotu i nedjelju, 2. i 3. marta održaće se gitarijada u sali Mjesne zajednice Borik I. Prijavilo se 15 banjalučkih grupa. Broj učesnika gitarijade određiće se na audiciji, koja će se održati u subotu, 23. februara. Ovo je već tradicionalna ma-

nifestacija, koja se bez prekida održavala u toku proteklih sedam godina. Ovogodišnju gitarijadu, kao i dvije prethodne, organizuje omladinska organizacija Mjesne zajednice Borik I.

SVESTRANI DŽEZISTA

Najkompetentniji banjalučki džezista Boris Relja, pridružio se grupi „Dinar“. Ovo približavanje roku ne znači napuštanje džeza. Naime, Relja će od 1. marta svakih petnaest dana nastupati u zagrebačkom SKUC-u sa grupom „Super session“ u kojoj svira i Ladislav Fidir, Miroslav Sedak, Peco Petelj. Sa ovom grupom planirani su i nastupi širom Jugoslavije i u inostranstvu. Ovaj vrsni klavijaturista se bavi i istraživanjima u oblasti elektronske muzike. Uskoro ćemo dio ovih njegovih eksperimenata moći čuti i vidjeti na malim ekranima.

„MONSTRUMOVA“ STUDIJSKA ISKUSTVA

Mlada i veoma zanimljiva grupa „Monstrum“ snimila je u studiju „Plazma“ svoje kompozicije „Spava, sanjaj“ i „Vratise“. Momci-

ma je ovo prvo studijsko iskustvo, ali su za ove svoje tek snimljene pjesme već dobili dobre kritike.

NOVE — STARE GRUPE

Od početka ove godine formirano je nekoliko novih grupa. Zanimljivo je da se nekoliko starih grupa raspalo, pa su pojedini članovi formirali svoje nove bendove. Tako se raspao i „Crematorium 01“, do sada poznat više po nastojanjima da šokira, nego po dobroj svirci. Basista Goran Vđaković okupio je novu ekipu i obećava više dobre muzike. Trenutno se dvoimi oko naziva benda: „Ustav“ ili „Polijski čas“.

„KRIPTON“ ZA PUBLIKU

Ozbiljnije korake u borbi za proširivanje kruga svojih poštovalaca ovih dana čini grupa „Krypton“. Za predstojeću gitarijadu vježbaju svakodnevno novi repertoar. Zvuk su ponešto ublažili i u svoju svirku unijeli elemenata „fankija“.

Pripremio: D. RELJIĆ

PREPOZNAVANJA

LEMI I ZUBI

U 39. godini i dalje praši i predvodi „najnemilosrdniju grupu roka“. To je on — Lemi Kilminster, vođa Motorheada. Iako prošla godina za njega i njegovu grupu nije bila trijumfalna kao nekada, on se ne predaje — naprotiv!

Malo ko zna da je sa muziciranjem počeo u grupi Rocking Vicans koja je početkom šezdesetih godina gostovala u Jugoslaviji, i to je bio prvi engleski bend koji je nastupao po socijalističkim zemljama.

Lemi je poznat kao čovjek koji se aktivno bori protiv droge. Jednom prilikom je izjavio da su „droga i religija ista stvar: i od jednog i od drugog

pamet se uništava“. Zanimljivo je da on gotovo u svakom intervjuu otkriva interesantne epizode iz svog života, neke osobine po kojima postaje još prepoznatljiviji, interesantniji. Slično je bilo prije par godina kad je Lemi ispričao događaj u vezi sa svojim zubima. Naime, kad mu je bilo četiri godine izvadili su mu deset zuba u roku od jednog sata bez ikakve anestezije, koja u to vrijeme nije ni postojala za djecu. Lemi je najprepoznatljiviji kad se smije, jer mu njegov osmijeh dođe kao neki zaštitni znak. Međutim, on smatra da nije nimalo ružan, već je zanimljiv?

M. DŽINIĆ

HUMANOST MUZIČARA

PLOČA ZA GLADNE

U humanu akciju pomoći gladnom narodu Etiopije uključio se i vođa grupe „Bumtaun Rets“ Bob Geldof zajedno sa zvezdanom selekcijom engleskih muzičara. Rezultati su izvanredni. Singl-ploča „Hahranimo svijet — neka znaju da je Božić“ postala je najprodavanija mala ploča u istoriji, dostigla prvo mjesto na mnogim top-listama i ukupan tiraž od preko devet milio-

na primjeraka.

Pokretač akcije, njen idejni tvorac Bob Geldof, prema pisanju zapadne štampe boravio je u Etiopiji da bi sa tamnošnjom vladom i humanitarnim agencijama razgovarao kako na najbolji način upotrijebiti prikupljeni novac. Radi se o preko četiri miliona funti sterlinga samo od prodanih ploča u Engleskoj.

TAZE VIJEST

„Dnevni list „Glas“ prema već svojoj višegodišnjoj ustaljenoj semi nedovoljno prati rad omladinskih organizacija možda i iz razloga što u aktivnostima mladih banjalučke opštine nema mnogo senzacionalizma“.

Jasna PAŠIĆ, predsjednik OK SSO Banjaluka (neautorizovana izjava)

NAGRADNA IGRA

Evo nas opet na kraju mjeseca sa mini-nagradnom igrom. Najsretniji (posebna umješnost nije potrebna) dobiće jednu LP i jednu snigl-ploču. Dopisnice sa tačnim odgovorom čekamo do 28. februara, a imena nagrađenih objavićemo u „Svijetu mladih“ u broju od 2. marta. Kao i do sada, nagrade obezbjeđuje turistička agencija „Putnik“.

Pitanje: Ko pjeva pjesmu „Pitaju me, pitaju“

Odgovor: _____

Ime i prezime: _____

Tačna adresa: _____

Mjesto stanovanja: _____

PUTNIK

Poslovnica Banjaluka

STILSKA

● U sve većoj poplavi muzičkih filmova, poznata grupa „Toking Heds“, napravila je film pod nazivom „Stop Mejing Sensi“ (izdat je istoimni album). Film je snimljen na koncertima ove grupe po SAD, koje su održali prije dvije godine.

● Džulijan Lenon (21), sin slavnog, rano preminulog, Džona Lenona, nedavno je snimio svoj debi-album pod nazivom „Valote“ i vrlo brzo se uspije po britanskoj i američkoj top-listi.

● Poznata londonska modna dizajnerka, foto-model i pjevačica nigerijskog porijekla, Seid Adu, snimila je i svoj prvi samostalni album pod nazivom „Dajmond Lajf“, kojim je i ona potvrdila ekspanziju novog muzičkog stila — džez soula.

● Afrički muzičar Ransone Fela Kuti u Keniji je dobio pet godina zatvora zbog nedozvoljenog prenošenja strane valute preko granice — uhvatili su ga zbog 1600 funti.

● Definitivno se raspala zagrebačka grupa Parlament.

● Izgleda da se Marina Perazić zaljubila, i to u Fičija, bub-

njara grupe Katarina II, tako da je dalji opstanak dua DENISI DENIS doveden u pitanje. Davor Tolja, bivši Marinin partner i idejni tvorac grupe, trenutno se nalazi na odsluženju vojnog roka.

● Sabahudin Kurt je 21. februara sa prijateljima (Ljiljana Petrović, Majda Sepe, Đorđe Marjanović, Dragan Stojnić, Mile Bogdanović, Ismeta Krvavac) proslavio tri decenije svoje raspevanosti.

● Meho Puzić ovih dana slavi dvadesetogodišnjicu neprekidnog pjevanja, a jubilej će obilježiti sa dvije nove ploče. Jedna sa 12 sevdalinki (arhivski snimci), a druga sa novim snimcima svojih zlatnih hitova, uz nekoliko novih.

● I kompozitore ostavljaju, zar ne? Kompozicije Radeta Vučevića do daljeg se neće pojavljivati na pločama Radeta Petrovića, Jašara Ahmedovskog i Sabana Saulića, dok su se Miši Markoviću na saradnji zahvalile Alma Alta i Branka Solarić.

M.P.

TOP LISTA

DOMAĆA:

1. ZA ESMU — „Bijelo dugme“
2. SOBA 20 — „Denis i Denis“
3. TI SI TU — „Dorijan Grej“
4. TKO JE ZGAZIO GOSPODIĆU MJESEC — „Video sex“
5. ZARDALE TRUBE — „Kongres“

STRANA:

1. THE POWER OF LOVE — „Frenkie Goes To Hollywood“
2. WHEN THE RAN BEGINS TO FALL — J. Jackson P. Zadora
4. SEX RIME — „Eurythmics“
4. EUROPEAN QUEEN — Billy Ocean
5. LIKE A VIRGIN — „Madonna“

NARODNA:

1. MANI ZEMLJU KOJA BOSNE NEMA — Lepa Brena
2. TO NISI TI, TO NISAM JA — Halid Muslimović
3. MI SE SADA RASTAJEMO — Muriz Kurudžija
4. ŽIVJELA LJUBAV — Mitar Mirić
5. ZOVEŠ ME NA VINO — Miroslav Ilić

PET NEZABORAVNIH:

1. IF NOT FOR YOU — Olivija Newton John
2. ROSE GARDEN — Lynn Anderson
3. DJECA LJUBAVI — Dalibor Brun
4. RIDERS IN THE SKY — Johnny Cash
5. MAČKA — Ibrica Jusić

RADIO — BANJALUKA

ZABAVNE:

1. THE WILD BOYS — „Duran Duran“
2. ZLATO MOJE ZLATANE — Neda Ukraden
3. LIPE CVATU SVE JE ISTO KAO LANI — „Bijelo dugme“
4. PITAJU ME, PITAJU — Oliver Mandić
5. TVOJE I MOJE GODINE — „Novi fosili“
6. TINA I MARINA — Danijel
7. THE NEVERENDING STORE — Li Mahl
8. ODVEDI ME IZ OVOG GRADA — Amila
9. OSMJESI — „Film“
10. LJUBAVI MOJA JEDINA — Davorin Popović

NARODNA:

1. ZA LJILJANU — Toma Zdravković
2. GRANA OD BORA — Mirko Rondović
3. NEMA KAJANJA — Hanka Paldum
4. ŠEIK — Lepa Brena
5. SVE SAM DAO NJOJ — Čazim Čolaković
6. PAMTIŠ JOŠ LJUBAV MOJU — Vasilija Radojčić
7. NATAŠA — Drago Dmić
8. NAČI ČU JE PO MIRISU KOSE — Šerif Konjević
9. ČAŠA LJUBAVI — Mile Kitić
10. TREBAŠ MI — Branka Sovrlić

**BORAC, KOMANDANT
I HEROJ RADE KONDIĆ**

8

Komandant Petog korpusa pukovnik Slavko Rodić, poslije dobijenog odobrenja od Vrhovnog komandanta, odlučuje da 31. decembra 1943. godine neprijateljskim snagama u Banjaluci „čestita“ Novu godinu

PIŠE: Milovan MILUTINOVIĆ

Uvijek među borcima

Zamisao Kondića se u potpunosti ostvarila, oslobođeni su rodoljubi, a njih 64 ostala su odmah u jedinici bataljona. Koliki je odjek imala ova akcija u Krajini najbolje govori podatak da je vijest o tome emitovana preko radio-stanice „Slobodna Jugoslavija“.

Poslije sređivanja i oporavaka brigadi je naređeno da krene u centralnu Bosnu. Pri pokretu ka Banjaluci bataljon dobija ponovo zadatak da otvori prolaz kod Klačnica. Spreman kao i uvijek Kondić vrlo vještim napadnim dejstvom stvara pometnju u neprijateljskim redovima i omogućuje brz prolaz brigadi.

Dolazak brigade Kozarčana u centralnu Bosnu uzemirio je neprijatelja pa su četnici odmah počeli dejstvo jakim snagama s ciljem brze likvidacije partizana. U pomoć četnicima iz Prnjavora krenula je bojna domobrana ojačana baterijom topova. Borci su poru pokretu primijetili da se u Vijačanima kod Lavovog brda postavlja baterija topova i o tome obavijestili komandanta Kondića. Odmah u saradnji sa komandantima drugih bataljona sačinjen je plan napada tako da je jedan bataljon napadao sa čela a drugi se rasporedio u pozadinu u spremnosti za dejstvo. Usprkos veoma brzom dejstvu i iznenađenju koje je postignuto, neprijatelj se branio veoma uporno i težio da pošto-poto zadrži svoje položaje.

Kao i bezbroj sličnih situacija Kondić okuplja oko sebe grupu bombaša i puškomitraljezova. Praćen kišom kuršuma uspijeva se dovući blizu položaja neprijatelja te bombama i rafalima sa kratkog odstojanja neutralisati otpor. Preostale posade, vidjevši da su u teškom položaju, ostavljale su topove i počele bježati. Zapijenjeno je nekoliko topova. Kondić je organizovao njihovo izvlačenje sa položaja i odvoženje na komandno mjesto brigade. Po odobrenju komandanta Ranka Šipke zarobljene topove postavlja na obronke Ljubića i sa grupom boraca koji su služili u artiljeriji, vrši pripremu za gađanje. Izvršena je priprema elemenata za gađanje Prnjavora. Kondić je borcima dao odmor dok ne potroši zarobljenu topovsku municiju, a bilo je više od 140 granata. Serija plotuna ove partizanske artiljerije izazvala je pravu pome-

tnju u gradu među neprijateljskim jedinicama, pa su se one u rasulu povukle iz grada. Naredna dva dana u Prnjavoru nije bilo nikakve vojske.

Napadi na vozove

U toku juna i jula u Snjegotini i Vijačanima vođene su ogorčene borbe sa četničkim snagama. U više navrata brigada je pokušala osvojiti Teslić ali nije bilo rezultata, jer se u njemu neprijatelj dobro organizovao i utvrdio, uvodeći i električnu struju u žičanu ogradu. Ovakve oštre borbe trajale su na širokom području centralne Bosne i nije se ni jednog trenutka prepuštala inicijativa četnicima.

Boravkom u centralnoj Bosni bataljon Rade Kondića angažovan je u brojnim akcijama na željezničkoj pruge. U više navrata napadajući prugu Doboj—Derventa uništavali su lokomotive, vagoni, željezničke stanice, pruge i električne vodove koji su prolazili okolo. U ovim akcijama redovno je zarobljavana velika količina opreme, naoružanja i sredstava za ishranu, što je bilo veoma potrebno za snabdijevanje partizanskih jedinica.

Posebnu aktivnost bataljon je imao u napadima na kompozicije vozova na pruzi Doboj—Sarajevo. U jednom takvom napadu bataljon je angažovan da uništi oklopni voz u dolini rijeke Bosne. Dovodeći bataljon na mjesto napada Kondić vrši raspored četa neposredno iznad pruge dajući zadatak da se po dizanju voza u vazduh otvori iznenadna vatra i u jurišu uništi preostali dio posade voza. Iskusni bataljonski miner Radan Rajlić vješto je postavio minu među tračnice, dobro se maskirao pa se i sam vratio sa maskovinom u zaklon gdje ga je čekao Kondić. Nastalo je iščekivanje a potom se uskoro pojavio oklopni voz. Po stizanju lokomotive na mjesto gdje je ukopana mina Radan je okrenuo upaljač na mašini i mina je eksplodirala. Voz se poput ribe izdigao iznad pruge a potom je odjeknula snažna jeka što je borcima u zaklonima bio signal za otvaranje vatre na preživjelu posadu i izvršenje juriša. Brzo poput munje cijeli bataljon se sturio na prugu, jaka vatra parala je dolinu, a samo manja

grupa posade oklopnog voza pružala je otpor. Kondić pozva svoje bombaše i naredi da se preostali neprijateljski vojnici utišaju. Nije trebalo reći dva puta, vrlo kratko poslije naređenja prasnule su bombe i otpor je savladan. Iz oklopnog voza izneseno je naoružanje i oprema, pa se bataljon po obavljenom zadatku sa pjesmom kao i uvijek vratio u rejon rasporeda.

Veliko ljudsko srce

Dragutin Čurguz, poznati borac sa Kozare, autor nekoliko knjiga o bitkama kozarskih partizana, o Radi Kondiću kaže:

Rade Kondić (zamjenik) i Ranko Šipka (komandant Pete brigade) u ljeto 1943. godine

— Bio je to vojnik i borac za primjer. Iznad svega oštar komandant koji je zahtijevao bezuslovnu disciplinu i poštovanje dobijenih naređenja i zadataka. Bio je u isto vrijeme veliki drug koji je uvijek koristio svoje slobodno vrijeme da bi porazgovarao sa svojim borcima. Često smo kao drugovi i komandanti bataljona vodili razgovore, imao je veliko ljudsko srce, spreman da uvijek pomogne. U toku prijedloga za upotrebu jedinica u napadu imao je neka svoja rješenja koja su donosila u borbi veoma dobre rezultate. Bio je iznad svega veoma hrabar čovjek za kojeg nije bilo prepreka. Voljeli su ga njegovi borci ali i borci drugih jedinica, jer je bio prisnan i komunikativan. Svi smo ga neizmjerljivo cijenili i di-

čili se njegovoj dobroti i skromnosti.

Desetog septembra u Četvrtom bataljonu održana je mala svečanost, od boraca bataljona oprostili su se komandant major Kondić koji odlazi na dužnost zamjenika komandanta Pete kozarske brigade i politički komesar Rade Bašić koji odlazi na dužnost političkog komesara 12. krajiške brigade. Bio je to veoma dirljiv rastanak, jer se Kondić nalazio na čelu tog bataljona od kozarske ofanzive i mnogobrojnim borbama postizao brave podvige.

U daljim borbama Kondić se morao prepustiti redovnim štabnim poslovima. U pripreme borbenih dejstava unosio je sve

ma. Borko Karan, borac Pete kozarske brigade, pričao je o Kondiću sa posebnim oduševljenjem:

— Mi borci drugih jedinica gajili smo prema Radi posebno poštovanje, bio je idol izgleda i ponašanja, pravi primjer starije i druga. Bio je pravi heroj — junak, svi su mu se divili, probijao bi obruče tamo gdje drugi nisu uspjeli. Plijenio je jednostavnošću i prisnošću jer je svojim prvim kontaktom plijenio pažnju ljudi

Komandant 5. korpusa pukovnik Slavko Rodić, poslije dobivenog odobrenja od Vrhovnog komandanta odlučuje da neprijateljskim snagama u Banjaluci „čestita“ 31. decembra Novu godinu na partizanski način. Trebalo je „pobiberiti i posoliti“ trpeze, pa je ovo bila prava prilika da se to učini.

Toga dana i Rade Kondić imao je razlog da bude veseo: navršio je 29 godina, pa mu drugovi obećavaju da će sa pripremljenih trpeza dobiti rođendansku tortu, samo je trebalo otići po nju i uzeti je sa stola.

Kao zamjenik komandanta brigade lično je rukovodio forsiranjem Vrbasa. Pošto je bila velika zima, a sa druge strane dobro branjena obala, predstavljalo je to teškoću za prelazak rijeke. Mladi borac Milan Babić prišao je Kondiću i zatražio da se skine i propliva Vrbasa, te sa druge strane dovuče skelu. Poslije upozorenja na veliku hladnoću, mladić je insistirao pa je i dozvoljen njegov odlazak po skelu.

Mladić se skinuo, pošao malo uzvodno, zatim se bacio u talase Vrbasa. Kondić naredi da se pojača vatra i na taj način obezbijedi lakši pristup vezanoj skeli. Dospjevši do skele udarcem kamena razbi na njoj katanac, odgurnu skelu veslom od obale da bi ona mogla preko uzeta da klizi prema drugoj obali. Po stizanju skele na drugu obalu pritrčavaju borci, prihvatiliše Babića, ogmruše ga, pride mu Kondić, od sveg srca čestita, čvrsto mu stežući ruku.

Novogodišnja „čestitka“

U slobodnom vremenu odlazio bi među stare drugove u Četvrti bataljon i pričao o mnogim stvari-

U sljedećem broju:

SMRT NA JELIKAMA

Doroti je upravo pripremala večeru kada je zazvonio telefon. Obrisala je ruke, nesvesno popravila kosu i prišla aparatu.

— Zdravo, ovdje Megi — začula je glas prijateljice. — Znaš li gdje ti je Rudolf?

— Otputovao je službeno na jedan dan. — Zao mi je Doroti, ali vrijeme je da ti kažem istinu. Oh, nije mi minimalo lako... znam koliko ga voliš.

Doroti se nakašljala i primakla stolicu telefonu. Pripalila je cigaretu.

— Pa reci već jednom! Da ga nisi vidjela s nekom?

— Da. Vidam ga već mjesecima s tom ženom. Čitala sam, jer ne volim da se mijesam ni u čiji brak. No, ti si mi najbolja prijateljica i mislim da je bolje da znaš istinu. No... šta ti je? Zašto čutiš? Do... čuješ li me?

— Čujem, čujem, ne viči — prošaputala je Doroti jedva čujnim glasom. Osjetila je kako je nešto steže u grlu. Pokušala je da prikrije koliko ju je ta vijest povrijedila ali joj se iz grudi ote jecaj.

— Oh, nemoj da plačeš, Do. Rudolf nikada nije bio ni vrijedan tvoje pažnje. On je...

— Gdje si ga vidjela? — prekine ju Doroti.

— Pa nije važno. Vidjela sam ga, zar ti to nije dovoljno?

— Nijel

— Kako hoćeš? Srela sam ga prije pola sata na izletištu „Majna“. Upravo su uplivali za kućicu. Sigurno će tamo ostati cijele noći. Kada se vrati, pritegni ga. Moraće i sam da ti prizna.

— Odmah ću otići — uzviknu Doroti odlučno.

— Do, ne budi luda. Zar hoćeš da izbjede skandal? Pa ti si bar razumna. Sačekaj da se vrati!

— Ne. Hoću odmah da se obračunam s njim! — odgovorila je odlučno, potom bez pozdrava prekinula vezu. Popila je nekoliko čašica viskija i počela uzbuđeno da tumara po stanu. „Rudolf, Rudolf, šaputala je. Mislim sam da me voliš... Oh, zar ti sve ove godine zajedničkog života ne znače ništa?“

Odjednom je prišla radnom stolu, dohvati-

KRATKA PRIČA

L. DŽEJMS

Plavokosa

la Rudolfovu fotografiju i bijesno je tresnula o pod. Kada su se ram, staklo i slika pretvorili u krhotine, zadovoljno je odahnula. „Ovo je tek početak“, uzviknula je, pritrčavši plakaru. Obukla se i u posebnu kesu stavila farmerke i sportsku majicu. Otrčala je do kola, upalila motor i naglo pritisnula papučicu za gas.

Poslije desetak minuta sulude vožnje stigla je do „Majna“. Parkirala je kola iz jednog žbuna i krenula pješice. Duž obale rijeke nalazilo se bezbroj kućica. Ipak, nije odustala. Najzad, tek pred zoru naišla je na kućicu ispred koje se nalazio Rudolfov sportski dvosjed. Osjetila je kako joj srce snažno udara. Prikrala se do prozora i provirila. Dvoje ljubavnika su sjedeli na podu i nešto tiho razgovarali. Rudolf joj je milovao kosu i smiješio se. Tada je skinuo burmu s ruke i počeo da se igra njome. Poljubio je prijateljicu i stavio joj burmu na ruku. Doroti se odmakla. Nije imala više snage da ih posmatra. Htjela je da ode, ali joj pogled kliznu ka kantići s gorivom. Hladan znoj joj je oblio čelo, pokušala je da se smiri, no sumanutu ideja je bila jača od nje. Dohvatila je kanticu s benzinom, profilala ga oko kuće, a zatim izvadila šibicu. Zastala je, ali samo na trenutak. Sekundu kasnije mali crveni plamenovi su počeli da se penju uz zid kućice. Uplašeno je vrisnula i pobjegla. Zauzavila se tek stotinjak metara dalje. Spustila se do rijeke i, potraživši zaklon iza drveta, izvukla iz kese farmerke i majicu.

x x x

Inspektor Majer je prišao vratima i pritisnuo zvono. Okrenuo se ka pomoćniku Jansu i oštro ga odmjerno.

— Prestani, tako ti svega, da žvačeš. Imao si vremena da doručuješ — uzviknuo je, zatim lupio kolegu po potiljku.

— Hej, nisi normalan. Zgrcnuću se. Htio je još nešto da kaže, ali je ucutio. Na pragu se pojavila gospođa Doroti Vejnt.

— Izvinite što vas ponovo uznemiravamo počeo je Majer — ali nemamo kud. Upravo smo dobili rezultate. Požar nije bio slučajna, a nije ga podmetnuo ni piroman. Neko je htio da ubije vašeg muža.

— Možemo li da uđemo? — upita Jans s punim ustima.

— Ne, ne mogu da vas primim. Bolesna sam. Uostalom, ja vam ne mogu pomoći. Veče prije tragedije sam saznala istinu o Rudolfu... htjela sam da se otrujem.

— Da, da — potvrdi Majer. — Ljekarnam je rekao da vas je spasio u posljednjem trenutku. Doći ćemo drugom prilikom kada vam bude bolje. Do viđenja.

Majer i Jans su izašli na ulicu i zastali. Inspektor je pogledao bilješke u notesu, potom mrzovoljno slegnuo ramenima.

— Ne znam ni sam šta da radimo. Vrtimo se već danima u krug. Doroti Vejnt ima jak alibi. Možda bismo mogli ponovo do „Majna“.

Osoblje uprave ih je ljubazno dočekalo, mada se po njihovim licima vidjelo da su im već dosadila beskraja saslušavanja. Upravnik im je prišao i zbuđenno pokazao rukom ka zidu na kojem se nalazilo duno fotografija žena.

— Pogledaj! Vidiš li ovu ovdje?

— Vidim, pa šta? Čekaj, misliš na ovu... pa ona je u ličnom vešu, nije u kostimu. Uhvaćena je u trenutku kada se baš presvlačila.

— Da, sve ove žene sursnimljane ovdje na plaži. Pogledaj malo bolje. Na koga ti liči?

Majer se okrenuo ka mladiću.

— Ko je ovo snimao?

— Ja, ali dajem vam riječ... Uostalom nijedna nije goia.

— Dobro. Brzo mi reci kada si snimio ovu ženu?

— Ne sjećam se... Možda prije desetak dana. Sjećam se da sam je snimio negdje pred zoru. Htjela je da se kupa. Pa možda je to bilo baš tada...

Dugujemo ti piće, mali! — uzviknu Majer zadovoljno, potom se okrenuo ka kolegi. — Idemo li?

— Rado bih vam pomogao, ali zaista nisam primijetio ništa čudno. Shvatio sam šta se događa tek kada je plamen buknuo.

— Majer, zaboravio sam da javim nešto ženi. Izvini. — Jans se okrenuo ka mladiću.

— Reci mi gdje ima neki telefon... mislim malo izdvojen.

— Najbolje je da odete do naših garderoba. Tamo, niz onaj hodnik. Telefon je iza zavjese.

— Mora svakih pola sata da joj javi gdje je — reče Majer kadase Jans udaljio. — Muštra ga.

— Da li ste sigurni da taj požar nije podmetnuo neki manijak... neki piroman? — upita Bens.

— Ne, ne, piromani to rade na specifičan način.

Jans je odjednom utrčao u restoran i počeo da maše rukama.

— Brzo, Majer! Dodji, dodji da vidiš nešto. Podi i ti, Bens.

Otrčali su za Jansom niz hodnik. Udveo ih je do garderobe i uzbuđeno pokazao rukom ka zidu na kojem se nalazilo duno fotografija žena.

— Pogledaj! Vidiš li ovu ovdje?

— Vidim, pa šta? Čekaj, misliš na ovu... pa ona je u ličnom vešu, nije u kostimu. Uhvaćena je u trenutku kada se baš presvlačila.

— Da, sve ove žene sursnimljane ovdje na plaži. Pogledaj malo bolje. Na koga ti liči?

Majer se okrenuo ka mladiću.

— Ko je ovo snimao?

— Ja, ali dajem vam riječ... Uostalom nijedna nije goia.

— Dobro. Brzo mi reci kada si snimio ovu ženu?

— Ne sjećam se... Možda prije desetak dana. Sjećam se da sam je snimio negdje pred zoru. Htjela je da se kupa. Pa možda je to bilo baš tada...

Dugujemo ti piće, mali! — uzviknu Majer zadovoljno, potom se okrenuo ka kolegi. — Idemo li?

„Mahala“ udaljena

● Nakon „namještanja“ rezultata utakmice sa „Drugarima“ iz Zenice, ekipa „Mahala“ udaljena sa turnira ● U subotu, 23. februara, posljednji mečevi po grupama, a u nedjelju, 24. februara, odlučujući susreti za konačan plasman

BANJALUKA — Mrtju na jubilar-ni turnir je bacila ekipa „Mahala“ koja je već jednom bila pobjednik. Na osnovu prijave delegata meča između „Mahale“ i „Drugara“, Takmičarska komisija turnira je isključila ovu ekipu iz konkurencije zbog, kako je utvrđeno, očiglednog „namještanja“ rezultata utakmice. Zanimljivo je istaći da je dvoboj završen pobjedom „Drugara“ od 14:6 i da je novom odlukom susret registrovan u njihovu korist od 3:0. Brišu se i svi pogoci po jedinaca u takmičenju za najboljeg strijelca turnira.

Do kraja desetog jubilar-nog turnira u malom fudbalu, koji organizuje Sportska dvorana „Borik“, ostala su još samo dva termina. U

subotu, 23. marta, igraju se posljednje utakmice kvalifikacija u dvije grupe. Sve dileme o učesnicima superfinala još nisu riješene. U grupi „A“ siguran finalista je „Petar Drapšin“, a velike izgleda da se nađe u završnim borbama ima Medicinar, pod uslovom da savlada „Haj Lauš“. Bez šansi nije ni „Vesela Krajina“, naravno pod uslovom ako Medicinar u posljednjem susretu poklekne. U grupi „B“ prošlogodišnji prvak „Granap“ u posljednjem kolu igra sa najuspješnijim sastavom „Drugara“ i samo u slučaju pobjede može se nadati superfinalu.

U subotu 23. februara, od 9 sati se sastaju: „Tom i Džeri“ — „Vesela Krajina“, Haj Lauš — Medicinar, Ploča — „Petar Drapšin“, a od 15 sati: Lazina voda — Prijatelji, ROPE — Mali logor /egzibicioni susret/ i Drugari — Granap.

Superfinale se igra u nedjelju, 24. februara, egzibicionim susretom Pobrde — vikend od 9 sati, da bi se u 12 sati igrao finalni meč Lige veterana između Vremeplova i Borika. Borbe za konačan plasman počinju popodne, takođe egzibicionim pionirskih sastava Borca i to od 16 sati.

M. JOKSIMOVIĆ

LIGA VETERANA U MALOM FUDBALU

IZMAKLO IM SUPERFINALE: Muharem Mešinović, Pero Micev, Muhamed Bravo, Aleksandar Čekerevac i vođa ekipe Zlatko Ključić (stoje), Hajrudin Dizdarević, Bakir Ibrahimbegović i Muhamed Čemen (čuča) — članovi ekipe Fudbalske sudije

SAD SUPERFINALE

BANJALUKA — Pokazalo se, ko zna po koji put, da ligaško nadmetanje uvijek da pravi odgovor na pitanje ko je ko u fudbalu: Liga veterana je počela burno, burno se i završila, ali je, prema svim ocjenama, na površinu „izbacila“ dva zais-ta najspremnija i najuigranija sasta-va — Borik i O' Vremeplov. Shodno propozicijama, ova dva tima će se u nedjelju, u 11,30 sati, sastati u superfinalu. Onome ko odnese pobjedu, pripašće titula pobjednika u prvi put organizo-vanoj Ligi veterana. U dva tabora, pripreme su u punom jeku, jer nije mala stvar igrati u superfinalu.

— U četvrtak smo imali uobičajeni trening, dobro smo ga iskoristili!

duboko sam ubjeden da će svaki naš pojedinac u nedjelju prevazići svoje svame mogućnosti — ocje-na je Milenka JAKŠIĆA, člana ekipe O' Vremeplov. Sve ćemo učiniti kako bismo zabilježili pobjedu.

U suparničkom taboru ne sjede skrštenih ruku: pripremaju se i planiraju kako da zaustave zahuktalog protivnika.

— S obzirom na to da smo, van sportskog terena, drugovi i prijatelji, očekujem jednu pravu vitezku, ali krajnje borbeno i pozhrtovano igru, oba sastava. Naše šanse nisu male, pogotovo ukoliko budemo izveli kompletan sastav! — kaže Slobodan VIDOVIĆ, predstavnik ekipe Borika.

RAPORT S PRIPREMA JEDINSTVA U MALOM LOŠINJU

BOLJI OD KRAJINE

PRIJATELJSKE UTAKMI-CE

BEZ POBJEDNIKA

ŽELJEZNIČAR — PODGRMEČ 1:1

STRIJELCI: Vasiljević za goste, Kečalović za 11 metara za domaćine. BOSANSKA KRUPA — U prijateljskoj utakmici po snijegu oba tima pružili su maksimum i pokazali da su se fizički spremili za nastavak prvenstvene trke. Tim Podgrmeča je djelovao sigurnije i fizički nešto bolje, a rezultat odgovara igri na terenu. Željezničar je u daljim pripremama ugovorio još nekoliko prijateljskih utakmica. B.V.

POSUSTALI PRED KRAJ

KOZARA — SLAVONIJA 3:2

BOSANSKA GRADIŠKA — Fudbaleri Kozare odigrali su i četvrtu prijateljsku utakmicu u ovom pripremnom periodu i zabilježili četvrtu pobjedu ovog putanad Slavonijom iz Slavonice Požege od 3:2 (2:0). Kozara je do 10. minuta prije kraja imala vodstvo od 3:0, a tada su gosti za samo dva minuta uspjeli da ublaže poraz. Golove za Kozaru postigli su: Harđisević i Jagođić, a za Slavoniju Urvan i Bognar. N.K.

BIHAĆ — Jedinstvo već obavlja pripreme u Malom Lošinj. Na okupu se nalaze 24 fudbalera. Jedino je zbog obaveza na poslu izostao Srećko Jeremić, ali i on će se već u subotu priključiti istakun igračima.

U telefonskom razgovoru sa šefom stručnog štaba Jedinstva Muhamedom Gluhalićem saznali smo da su vremenske prilike u Malom Lošinj povoljne i da se tamo može normalno raditi, za razliku od Bihaća, gdje su veoma niske temperature. Trenira se dva puta dnevno. Jedino Gluhalić ističe da ni ovdje tereni nisu najpovoljniji.

Pored brojnih ekipa na priprema-ma se nalazi i kazinska Krajina. Juče je Jedinstvo odigralo prijateljsku utakmicu sa Krajinom i pobijedila sa 1:0, golom kojije u 70. minuti postigao Suad Samardžić. Trener Gluhalić je pružio priliku gotovo svim fudbalerima da pokažu šta znaju i koliko vrijede.

U trećoj fazi priprema najveća pažnja poklanja se radu s loptom. Već danas Biščani će odmjeriti snage sa Metalcem iz Siska.

D.M.

RUKOMET

DANAŠNJIM SUSRETOM BORAC — 33. PRVENSTVO JUGOSLAVIJE

ČVRSTO NA ZEMLJI

BORAC 85. Smajlagić, Handan, Petričević, Brakočević, Saračević, Nikolić, Arnautović (stoje); Uzeirović, Kresojević, Krsnić, Talić, Koso i Ramljak (čuča) — rukometaši Borca koji će nastupati u proljetnom dijelu prvenstva.

● Ekipa Borca u nastavak prvenstva ulazi oslabljena bez Mijatovića, Unčanina i Petkovića ● Svjesni činjenica da se ne mogu ravno-pravno upustiti u borbu za najviši plasman, Banjalučani sve aktivnosti usmjerili ka stvaranju vlastitog kadra ● U godini jubileja, 35 godina postojanja, neophodna veća angažovanost svih struktura kluba, te pomoć navijača

Rukometni klub Borac bez sumnje sigurno je jedno od rijetkih sportskih organizacija, koja u godini jubileja 35 godina postojanja kluba, neće pokušati osvojiti vrh prvoligaške tabele. Svjesni činjenice da se ne mogu ravno-pravno upustiti u borbu za naslov prvaka s neprikosnovenom Metaloplastikom, te za ostala mjesta koja vode na evropsku scenu s Proleterom, Crvenom zvezdom, niškim Željezničarom i Crvenkom (iako ih mnogi svrstavaju među favorite), Banjalučani su sve aktivnosti kluba usmjerili ka jačanju vlastitog kadra.

Uoči početka prvenstva klub su napustili Elezović i Velić. Iako znatno oslabljeni, u Borcu nisu posegnuli za angažovanjem poznatijih rukometaša, već su šansu za dokazivanje pružili mladim. Minuli dio prvenstva potvrdio je opravdanost njihovog poteza. Pred prvi susret s Željezničarom u Nišu, svi su prognozirali borbu Banjalučana za opstanak u Ligi.

Međutim, prvenstvo je pokazalo novo lice Borca. Nekoliko odličnih izdanja u gostima, te skoro stoprocentno osvajanje bodova na domaćem terenu, pokazali su da Borac može još više, bez obzira na igrački kadar. Osvojeno je odlično peto mjesto sa 15 bodova. Činilo se da je tim Banjalučana nadomak pravog podviga, ponovnog vraćanja na evropsku scenu.

Ali, protekle pripreme i sve ono što ih je pratilo, vratilo su Borac, u planovima u sredinu prvoligaške tabele. Nenadno Mijatović je otišao na odsluženje vojnog roka, Unčanin je prestao s aktivnim igranjem, dok je Petković zbog bolesti već duže vremena van stroja. Od preostalih 14 igrača, trisu golmana, tako da je stručnom štabu ostao skroman igrački fond od 11 rukometaša. Od tih 11 čak pola nema prvoli-

gaškog iskustva. Bez sumnje, pokazatelji su to koji upućuju na mobilno stanje u klubu. Tim prije jer više od pola lige strahuje za očuvanjem sadašnjeg statusa. Ni na jednom susretu neće biti velikih i malih. Spas će se tražiti baš u gostima, tamo gdje ganiko ne očekuje. Protekli dio takmičenja pokazao je da skoro svaki od sastava može poraziti (izuzev Metaloplastike i Proletera) svakog protivnika bez obzira na čijem terenu se igra.

Činjenica je da tako malo treba, pa da se, na primjer Borac, vine na visoke pozicije, ili pak spusti na niske grane. Stoga ne treba kriti da je Banjalučanima sada neophodna pomoć, prije svega navijača. Uz njihovu podršku Arnautović, Koso, Saračević, Ramljak, Uzeirović, Smajlagić, Krsnić i drugovi mogu potvrditi dobre rezultate jeseni, i premostiti teškoće koje ih sada prate.

Razlog više za punu podršku je opredjeljenje Banjalučana na duže staze, a ne uspjeh preko noći, pogotovo što se sve ovo dešava u vrijeme proslave jubileja.

Sansu za novo dokazivanje sastava koji je već potvrdio da je prognoziranje njegovih rezultata nozahalvan posao, Borac ima već danas u meču s Željezničarom. Nišlje su protivnik po mjeri što upućuje na to će u „Boriku“ biti videna odlična rukometna predstava, prava poslastica za poklonike ovog sporta u Banjaluci.

Uzeir PAŠALIĆ

TABELA

1. Metaloplastika	13	12	0	1	358:276	24
2. Proleter	13	9	1	3	341:321	19
3. C. zvezda	13	8	1	4	316:306	17
4. Željezničar (N)	13	6	3	4	320:286	15
5. Borac	13	6	3	4	310:297	15
6. Crvenka	13	6	1	6	343:335	13
7. Jugović	13	6	1	6	320:333	13
8. Dubočica	13	4	3	5	290:331	11
9. Kristal	13	4	2	7	281:283	10
10. Sloga Bos.	13	3	3	7	258:283	9
11. Partizan	13	3	3	7	296:321	9
12. Željezničar (S)	13	3	3	7	304:324	9
13. Pelister	13	3	2	8	269:278	8
14. Infosistem	13	3	2	8	261:268	8

STRIJELCI

U jesenjem dijelu takmičenja prvenstva 1984/85. u dresu Borca nastupilo je 17 rukometaša. Od toga su tri golmana Arnautović (igrao na svih 13 utakmica), Handan (12) i Kresojević (1). Mrežu protivnika najviše puta zatresao je Saračević postigavši 76 golova (od čega 7 iz sedmeraca) na 13 susreta. Dalje slijede Koso 73-28 (13), Uzelrović 50 (13), Nikolić 40 (13), Smajlagić 39 (13), Ramljak 16 (11), Milkić 8 (11), Unčanin 5 (6), Krsnić 1 (8), Petričević 1 (8), Petković 1 (7), Brakočević — (7), Talić — (5), Muratagić — (2).

IZJAVE

Mirzet Uzeirović: — Kada se izuzme vodeća Metaloplastika i donekle Proleter, Liga je izuzetno izjednačena. Svjesni smo činjenice da će nam sada biti teže nego jesenas. To je za nas motiv više da se maksimalno angažujemo i potvrdimo mjesto koje zauzimamo.

Darko Krsnić: — Ekipa Željezničara u finišu prvenstva pokazala je da može igrati zaista odlično. Ne smijemo zaboraviti da su Nišlje nanijele jedan od najtežih poraza Partizanu u Bjelovaru. To je jedan od razloga zbog kojih ćemo maksimalno ozbiljno prići meču s Željezničarom. Vjerujem da će bodovi ostati u Banjaluci.

PAROVI 14. KOLA

Sloga Bosnaprevoz — Proleter Naftagas, Crvena zvezda — Pelister, Željezničar (S) — Dubočica, Kristal — Partizan, Metaloplastika — Crvenka, Infosistem — Jugović 25:27 (odigrano ranije), Borac — Željezničar (N)

ŽELEZNIČAR /NI/ NASTAVLJA SE

RUKOMETNE DIJAGONALE

POLA LIGE

KLECAVIH KOLJENA

Piše: Pavle ERCEG
urednik „SPORTA“

● Prvoligaška divizija podijeljena je, u stvari, ovog trenutka u tri grupe timova: Metaloplastika je usamljena i neprikosnovena; Proleter, Borac, Crvena zvezda, Jugović i Crvenka traže put u Evropu; svi ostali boriće se za očuvanje prvoligaškog statusa

Prvoligaška aritmetika je veoma jednostavna, kao u svakom takmičenju, gdje se bilježe bodovi za pobjede i poraze, pogled na tabelu obično govori sve. Prvi i najjednostavniji zaključak u drugoj etapi šampionata koja počinje u subotu glasi — polovina članova društva najboljih je „klimavih koljena“! Jednostavno, ako je u prostoru od tri boda na tabeli zbijeno tačno sedam od četrnaest najboljih jugoslovenskih klubova, onda je jasno da će proljeće biti obilježeno grozničavom borbom za bodove.

Prvoligaška divizija podijeljena je, u stvari, ovog trenutka na tri grupe timova!

Jedna grupa je — šampion, Metaloplastika usamljena i neprikosnovena, Šapčani sa osam reprezentativaca od kojih doduše Portner i Mrkonja još nisu izvadili tapiju na plavi dres, zatim pet bodova prednosti poslije jesenje poluetape, dovoljno govori o činjenici da će titula ostati i ove godine u Šapcu. Ne treba zaboraviti ni to da je kroz januarske okršaje sa Steaom i jedan igrač kao što je Jovica Cvetković stekao svoje mjesto i ulogu u redovima „plastičara“, što znači da šampion ulazi u drugu etapu jači nego što je bio jesenas!

Zrenjaninski vicešampion predvodi četvu u kojoj su još Crvena zvezda, Borac, niški Železničar i možda bi im trebalo pripisati iznenađenje prvenstva, kački Jugović i nepredvidivi bataljon Slobodana Miškovića iz Crvenke.

Tu se završava spisak koji neće brinuti istrepjeti od najgoreg, alitu postoji pobjeda kvaliteta: na mjesto koje daje pravo za ulazak među učesnike evropskih kupova, objektivno konkurišu, uprkos havariji u Kupu IHF rukometaši zrenjaninskog „Proletera“, „Naftagasa“, Crvena zvezda, Borac i niški Železničar; sve ove ekipe su u ovom trenutku najvatreniji navijači Šapčana u Kupu šampiona! Trijumf Metaloplastike na evropskoj sceni automatski donosi još jedno mjesto među učesnicima narednog Kupa šampiona, znači stvara se više prostora za one sredine i prvoligaše čije se ambicije ne iscrpljuju u nacionalnom šampionatu.

Taj kvartet zainteresovanih za Evropu ima približno podjednake izgleda, Zrenjanincima je poljuljano samopouzdanje, hoće li ga Mihajlo Obradović, nasljednik Ivica Grubačkog vratiti? Beogradska Crvena zvezda ima u svojim redovima dobrih majstora, ali je u takmičenju kao što je liga često djelovala boemski, pomalo ro-

mantičarski igrajući rukomet... Borac, velikan koji već četiri sezone vapi za međunarodnim iskušenjima i izazovima, ostao je bez jednog dobrog strijelca Mijatovića, ali matadori iz Borika još imaju dovoljno kvalitetnih momaka i jednog Arnautovića između stativa da se ravnoopravno bore do posljednjeg kola za jednu od prve tri pozicije. Igrački možda najskromnije mogućnosti ima niški Železničar, ali je kao kolektiv izuzetno poštivovana cjelina, nemilosrdno „tjerana“ od Zorana Živkovića i možda najopasnija, iako zaostaje u odnosu na Zrenjanince i Beograđane po broju bodova, a sa Banjalučanima je rame uz rame.

Poslije ovih sedam dolazi onih drugih sedam klubova u najcrnijim brigama. Tu se, jednostavno, ništa ne zna. Kao kula od karata pale su 48 časova prije početka proljetne sezone sve računice i prognoze zasnovane na prebrojavanju, ko koliko puta igra pred tuđim, odnosno koliko puta pred svojim navijačima. Stara formula da se opstanak obezbjeđuje na svom bunjištu, ozbiljno je dovedena, u pitanje senzacionalnom pobjedom Kačana u Zagrebu, prošle srijede, nad iskusnim „medvjedima“. Ipak, čini se da i u ovoj grupi zabrinutih postoji diferencijacija, Pelister je već jednom nogom u nižem rangu, do njega odmah Bjelovarčani i Zagrepčani, nisu daleko ni Leskovčani, vječiti davljenici koji se na kraju svakog prvenstva — volšebno spase ispadanja. Sarajlije imaju bolji tim nego rezultate i vjerovatno će zbiti redove, a Doboilije, opet se vraćamo starim klišeima, igraju osam utakmica pred svojim navijačima.

Situacija je, međutim, takva da mora da se razmisli o dvije dimenzije šampionata. Zbog čega je, prije svega, tolika ujednačenost timova? Radi li se o širokom kvalitetu, ili o opštem prvoligaškom nivou? Ne bi valjalo ako je ovo drugo u pitanju, jer poznata je stvar iz prakse drugih sportova, neprikosnoveni lider praćen grupom nemoćnih konkurenata po pravilu ranije ili kasnije donosi krizu, kojoj obično prethodi pad interesovanja za šampionat.

Nema proljeća i proljetnih utakmica za bodove, odnosno proljetnih iznenađenja, za kojima se ne vuku repovi nesportskih priča. Već godinama se manje ili više otvoreno tvrdi i što je najvažnije — unaprijed često pogađa — šta će se dogoditi na nekim terenima. Čuje se ono „daju im bod“, ili ono „to je dogovorena utakmica“... Priče ostaju i iznenađenja se događaju i pitanje je — da li je rukometni šampionat, uistinu (ne)regularan?

Iskustva ne daju odgovor šta je istina, ali je previše optužbi i premla dokaza, a stvari se ne mijenjaju. Ako već rukometna organizacija ne može da istjera na čistinu šta je zaista istina, dobro bi bilo, za rukomet, da se u žaru prvoligaških borbi, rukometni radnici oko prvoligaša i lige uzdrže od priča, koje samo nanose štetu ugledu rukometa.

Zima je prošla, kreće i rukometna lopta! Sa srećom!

KOŠARKA

BORAC VEČERAS DOMAĆIN MONTINGU

POČINJE ODBROJAVANJE

BANJALUKA — Preostala su još tri kola do završetka takmičenja u Prvoj „B“ saveznoj ligi, tri kola nadanja i očekivanja da će se obezbijediti prvoligaški status i da će Borac i sljedeće sezone biti u dosadašnjem društvu.

U preostala tri kola svaki susret ima istu vrijednost, samo jedan poraz može biti kraj nadanja.

Monting je prva, ali po mnogo čemu najteža prepreka. Zagrepčani su jedna od najuspješnijih ekipa takmičenja, igraju dopadljivo i efikasnu košarku, u sastavu imaju nekoliko „pravih“ košarkaša. Končno, Monting je jedini nadigrao Borac u prvom dijelu Lige, bez ikakve muke zabilježio visoku pobjedu. Taj poraz ostaće u sjeća-

nju banjalučkim košarkašima i sada je prilika za revanš.

U Borcu je pravo mobilno stanje: kao da su sada svi shvatili da izbora više nema. Nedaće ni ovoga puta ih nisu zaobišle. Smilagić ne trenira zbog bolesti, Vujaković „nosi“ povredu, Pašić trenira gripozan... Taušan je još uvijek van stroja... Međutim, svi stižu zube, niko ne želi da bude „po strani“.

— Može se slobodno napisati: Borac pobjeđuje. Istina, hrabra je ta izjava, ali mi na nešto drugo i ne pomišljamo. Svaka čast Montingu, odlična je to ekipa, pokazaće to i u „Boriku“, ali bodovi su — naši — kategoričan je Vladimir Taušan.

Dobra igra u Celju osokolila je košarkaše Borca. Svi obećavaju

ZA PIONIRKE
BESPLATNO

Košarkaški klub Borac donio je odluku da utakmici između Borca i Montinga pioniri i pionirke mogu da prisustvuju BESPLATNO.

maksimalno angažovanje, ali nadaju se i velikoj podršci sa tribina, koja im je sada više nego neophodna.

Borac i Monting igraju večeras u dvorani „Borik“ početkom u 20 sati, a učenici osnovnih škola imaju besplatan ulaz.

E. G.

„MALENE“ GOSTUJU U TUZLI

PRIŽELJKUJE SE PODVIGI

BANJALUKA — „Malene“ u nedjelju uveče sastaju se u Tuzli sa Jedinštvom Aidom. Tuzlanke su trenutno na trećem mjestu prvenstvene tabele, Banjalučanke se bore za „goli“ prvoligaški status. Jedinštvo želi da zadrži treću poziciju, a „Malene“ dosadašnje društvo. Za posmatrača sa „strane“ dileme nema: domaćin je favorit!

Takvo mišljenje vlada i u taboru Mladog Krajišnika, ali niko ne misli unaprijed na predaju. Kuju se planovi, čitavu proteklu sedmicu se uvježbavala taktika za Tuzlanke i ko je god imao priliku da posmatra treninge „Malenih“ stekao je uvjerenje da će favorit biti na velikim mukama. Treneru Aleksandru Juriću posebno je stalo da u tim vrati optimističko raspoloženje i čini nam se da je u tome dosta uspio.

— Treniramo kao nikada do sada, ali i pored svih napora nikome ništa nije teško. U Tuzli je domaćin u prednosti, bar na osnovu dosadašnjih rezultata. Međutim, Tuzlanke sigurno neće biti lako, jer i naš cilj gostovanja je — pobjeda i dva boda — kaže Aida Delnezirović.

E. G.

U SLICI I RIJEČI

„BORIK“ KUGLAŠIMA

Nakon gotovo dva mjeseca radova na renoviranju i plastificiranju kuglana u Sportskoj dvorani „Borik“ je predana na korištenje banjalučkim kuglašima, na prigodnoj svečanosti u prisustvu brojnih sportskih radnika i gotovo svih kuglaša iz Banjaluke. Miodrag Mrkić, član Predsjedništva Opštinskog kuglaškog saveza, istakao je da su sanacioni radovi na kuglani stajali 1.250.000 dinara, ali da je prava vrijednost renoviranja objekta iznosila više od 4.000.000 dinara. Jer, bez radnih akcija, pomoći radnih organizacija Banjaluke svi predviđeni zahvati ne bi mogli biti učinjeni.

Na ekshibicionom takmičenju, po završetku svečanosti, nastupili su kuglaši, koji su se u radovima na popravkama u kuglani posebno istakli.

Snimio: M. PAVIČIĆ

S BRANKOM FILIPOVIĆEM PRED 40. JUBILARNI ŠAMPIONAT

NOVA ŠANSA ZA DOKAZIVANJE

ŠAH

● Među 18 učesnika šampionata države u Novom Sadu će se naći i banjalučki internacionalni majstor iz Banjaluke

U nedjelju u Novom Sadu startuje 40. jubilarni šampionat Jugoslavije u šahu. Prvi je odigran takođe u Novom Sadu ravno prije 40 godina, i od tada, po nekom starom dobrom običaju, svaki deseti šampionat održava se u najvećem gradu Vojvodine. Na ovom jubilarnom skupu najboljih jugoslovenskih šahista naći će se i banjalučki internacionalni majstor Branko Filipović. Njegovi posljednji rezultati (dioba prvog mjesta na Šampionatu BiH u Bos. Šapcu, plasman na Polufinalu države u Pucarevu) govore da se nalazi na liniji uspona. Neposredno pred polazak za Novi Sad, razgovarali smo sa Filipovićem o njegovim izgledima na predstojećoj smotri jugoslovenskih šahista.

● Šta očekujete na šampionatu u Novom Sadu?

— Ja debitujem na prvenstvu i teško mi je da dam neki precizniji odgovor na ovo pitanje. Šteta je što nije bilo više vremena za neke intenzivnije pripreme. Smatram da bih bio veliki uspjeh ako bi ostvario plasman među prvih šest takmičara što bi mi donijelo pravo direktnog nastupa i na šampionatu iduće godine. Međutim, to će biti jako teško. Možda je moja šansa u tome što i po rejtingu i po reputaciji biću nekako u sjenci mnogih, a iz takve pozicije mnogo je lakše juriti.

● Ko će biti novi prvak?

— Po mom mišljenju najveće šanse ima vелеmajstor Petar Popović, dok će najvećeg konkurenta imati u novom vелеmajstoru Miši Cebalu koji u posljednje vrijeme igra u izvrsnoj formi. Tu su još vелеmajstori Ivanović i Marjanović.

● Priprema?

— Nisam zadovoljan ostvarenim planom priprema, jer kao što sam rekao za to nije bilo dovoljno vremena. Uostalom, nesmatram da pripremama treba poklanjati preveliku pažnju, jer je šahovska forma teško predvidljiva. Šampionat u Novom Sadu će biti naporan, jer će se igrati sedamnaest kola, što će iziskivati i velike fizičke napore. U tom smislu sam se takođe pripremao i nadam se da ću te napore uspješno podnijeti.

● Imate li nešto posebno da poručite?

— Jedino mogu obećati da ću se boriti i izgarati za što bolji plasman. Žao mi je što neću moći nastupiti na Seniorskom prvenstvu Banjaluke gdje bi trebalo da branim titulu prošlogodišnjeg pobjednika, jer oba takmičenja se odvijaju u isto vrijeme.

„LJEPOTICA“ IZ PUCAREVA

Prema mišljenju mnogih najljepšu pobjedu na Polufinalu države u Pucarevu ostvario je banjalučki „internacionalac“ Branko Filipović u susretu sa kolegom po tituli Milanom Andrijevićem. Zahvaljujući toj efektnoj pobjedi, Filipović je izborio pravo nastupa na šampionatu u Novom Sadu. Evo te partije: Filipović — Andrijević, Sicilijanka, Pucarevo, 1985. 1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 e6 4. 0-0 Sge7 5. Te1 Sg6 6. c3 Le7 7. d4 cd4 8. cd4 d5 9. e5 0-0 10. Sc3 Ld7 11. Ld3 Sb4 12. Lb1 Tc8 13. g3 h6 14. h4 Te8 15. Sh2 Db6 16. Dg4 h5 17. Dh5 Dd4 18 Td1 19. Sg4 Tf8 20. Lh6 Dd8 21. Lg7 Kg7 22. Dh6 Kg8 23. Se4 de4 24. Td7 Sd5 25. Td6 Tfd8 26. Le4 Lf8 27. Dg5 i cm' je predao.

UČESNICI ŠAMPIONATA

Bez obzira na otkaze nekih vrhunskih šahista, u Novom Sadu će se na okupu naći interesantan sas-

tav. Turnir bi trebalo imati snagu osme kategorije prema zvaničnoj klasifikaciji FIDE. Nastupaju vелеmajstori Petar Popović, Božidar Ivanović, Stavljud Marjanović, Boško Abramović, Vlado Kovačević i Stefan Đurić, sedam internacionalnih majstora: Mišo Cebalo, Branko Filipović, Dragan Bartov, Josip Rukavina, Ognjen Cvitan, Živoslav Nikolić i Branko Damljanović, FIDE majstor Zdenko Kožul, majstor Pero Vučinić i tri majstorska kandidata: Rolando Redžepagić, Adnan Kobaš i Dragan Ječimović.

Nikola LAKIĆ

ŠAHOVSKI ZADATAK

Broj 784
Priprema: Nikola LAKIĆ,
šahovski majstor

Bijeli: Kg1, De4, Tc1, Td1, Lc3, Sf3, pješaci a2, d4, f2, g2, h3 (11)
Crni: Kf8, Dc7, Tc8, Td8, Sa5, Le7, pješaci a3, c5, e6, f7, g7, h6 (12)

Bijeli vuče i dobija!

Izvršnu kombinaciju proveo je bivši prvak svijeta Spaski u susretu sa mađarskim vелеmajstorom Riblijem (Tilburg, 1980) primoravši protivnika na predaju nakon četiri poteza.

Rješenje prošlog zadatka: 1. Le3 ba3 2. Df3 (Prijeti mat na f7 ili sa Da3) Le3 3. De3 Sb5 4. Dh6 i crni je predao.

AKTUELNE POSLOVICE

NIJE UVIJEK ZLATO...

Nije uvijek zlato
Sve ono što sije.
Gvožđe svom kovaču
Pravo zlato krije.

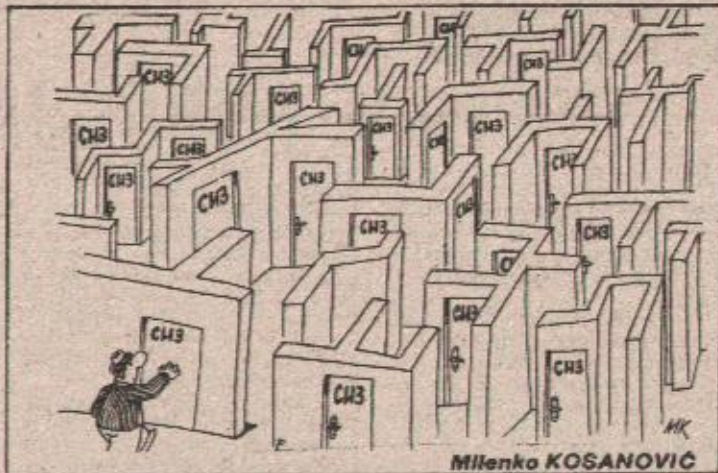
TKO UVIJEK...

Tko uvijek
Rano rani
Njemu dugo
traju dani.

PRAZNE RIJEČI...

Prazne riječi
i ne vrijede.
Lošeg druga
Od bijede.

Franjo Krizmanić

Luksuz

- Kako si, prijatelju?
- Nije loše.
- Kako živiš?
- Luksuzno.
- Vidi ti njega, a u čemu se ogleda taj tvoj luksuz?
- Pa u tome što na ovoj skupoći mogu uopšte i da preživim...

Rade Dergović

POSTSKRIPTUM

(E)STRADA

Nezadovoljan odgovorom prodavačice u Robnoj kući „Patrija“ u Prijedoru da njegove ploče i kasete „ne idu“ najbolje, pjevač Asim Brkan se razbjesnio i, ni manjeni više — udario trgovkinju.

Dakle, ko pjeva (zlo) ne misli!

SUBVENCIJE

Odluka o naknadi dijela stanarine u Banjaluci ne provodi se kako je bilo zamišljeno. O tome govori i podatak da je prošle godine subvencionisanje stanarina zatražilo svega 220 lica, ili 1,5 posto korisnika društvenih stanova. Od oko 5,7 miliona, izdvojenih u tu svrhu, utrošeno je samo 200 hiljada dinara.

Ili ljudi nisu upućeni, ili im je — sve jasno!

RAZLOG

Broj neposrednih proizvođača učlanjenih u Biblioteku „Kazimir Ćurak“ u Bosanskom Novom veći je nego prošle godine. U januaru su se u tu Biblioteku učlanila 84 radnika, odnosno 16 više nego u istom prošlogodišnjem periodu.

S obzirom na cijene u kavanama, broj radnika, članova biblioteke, biće sve veći.

Himzo SKORUPAN

Aforizmi

— Rupe u zakonu su kao neka ventilacija. Ljudi traže oduška — nezakonitostima.

— Lijep doprinos savjetovanju o produktivnosti dali su i oni koji su bili odsutni — zbog posla.

— U lancu vrlina sve više postaje prisutna — karika koja nedostaje.

— U jednom kolektivu mnogi su tražili izlaz. Neki su tako upoznali fabrički krug.

— Nečija krivulja napredovanja u karijeri započinje podavijenim repom.

— Istina je neosporno cijenjena institucija, samo što je saobraćaj oko nje uglavnom — tranzitni.

— Tačno je da na mladima svijet ostaje — ali tek kad ostare.

— Koja korist što smo ispekli kolač sloge i jedinstva kad ga treba razlomiti.

— Idući za upozorenjem da treba podizati ono što je lakše dići, neki radije dižu kvalitetne proizvode nego kvalitet proizvodnje.

— Ko pjeva zlo ne misli — bar za to vrijeme dok pjeva.

— Neki su svojim nazovi prijateljima čestitali srećnu hiljadu devetsto osamdeset i (Ahilovu) petu.

Drugarski pozdrav!

Dragan Stanarević

Od mudrih latina do savremenika u praksi

Bellum omnium contra omnes (rat svih protiv svijeta) — naši domaći književnici i drugi zagriživi polemizari.

Epur si muove (ipak se kreće) — željeznički saobraćaj ili taljanje.

Erando discimus (na greškama se učimo) — kažu veliki akteri još većih privrednih promašaja.

Quo usque tandem abutere patientia nostra? (Dokle ćeš uznemiravati naše strpljenje?) — rečeno je Katilini u starom rimskom senatu, ali se može reći i Komisiji za podjelu stanova u mnogim radnim organizacijama, a još češće SIZ-u za stanovanje zbog

pre(ne)brige na održavanju zgrada i stanova.

Omnia mea mecum porto (sve svoje sa sobom nosim) — umjesto pozdrav, kažu oni koji polaze u potragu za bilo kakvim zaposlenjem.

Audiat et altera pars (treba čuti i drugu stranu) — Parola zaboravljena na mnogim diskusionim seansama vođenim po receptu ili bez direktive.

Non mi turbare circulos meos (ne kvari mi moje krugove) — kaže fudbaler kada krugove ispisuje u vidu cifara koje traži za isplatu zbog prelaska iz jednog u drugi krug.

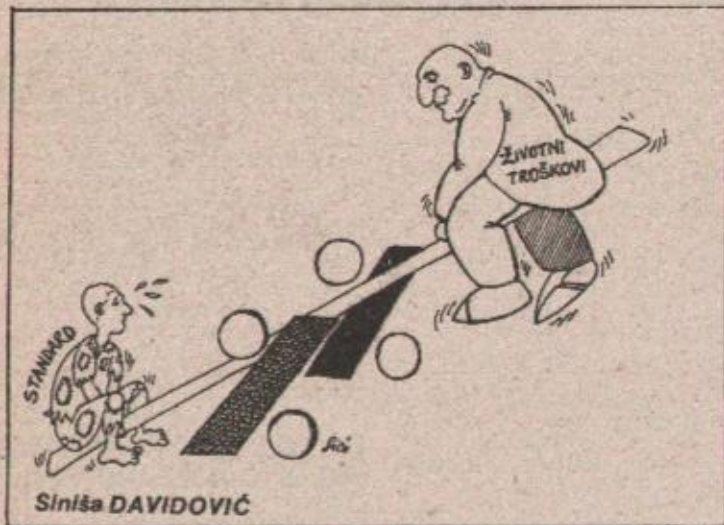
Hanibal ante portas (Hanibal je pred vratima!) — Sanitarna inspekcija je sti-

gla — šapuću ugostiteljski radnici u odlučnom trenutku prije plaćanja kazne (ili podmazivanja inspektora).

Quid—quid agas, prederter agi et respice finem (što god radiš, pametno radi i misli na svršetak!) — davno zaboravljena izreka koje se ne sjećaju čak ni sastavljači mnogih propisa, jer dok jedne pišu, već misle na njihove izmjene i dopune i dopune izmijenjenih izmjena.

In medias res (u srž stvari!) — Skreši mu, brajko, u brk, pa makar ti on bio i šef, hoću reći, pretpostavljeni!

Savo Marić

FUDBAL—ER—IZMI

● MORAJU SE GLEDAOCI MALO IZDUVATI, JER SU PRETHODNO NADUVALI FUDBALERE.

● ODAKLE FUDBALERIMA VODA U KOLJENU KADA JE TIMOVIMA VODA U UŠIMA.

● ISPADANJE IZ LIGE MOŽE BITI DOKAZ KAKO JE DOŠLO DO UPADANJA.

● NAJVIŠE SVJETLA NA FUDBALSKOJ TERENI BACAJU REFLEKTORI.

● ZA SUSRETE VAN TERENA VAŽE DRUGA PRAVILA. IGRA SE ISKLJUČIVO GLAVOM.

● NAROČITO MU JE STALO ŠTA ĆE O NJEGOVOJ IGRI REĆI: SJEVER, ZAPAD I JUG.

● KAKO MOGU CRNI FONDOVI BITI CRNI KADA SU NEVIDLJIVI.

● SLOBODNO UBJEDENJE ARBITRA SREĆE SE I VAN TERENA.

Vojo Grubor

Antireklama

(Uz 100—godišnjicu)

OD ISTORIJE PREDUZEĆE ZATRAŽILO IZUZEĆE U REKLAMI I UZ VIKU ULJEPŠA SI PROŠLU SLIKU

PRIKAZUJUĆI RADNI VIJEK KO' STVARALAČKI—ODUVIJEKI!

Božo Marić

NAŠA BASNA

Duboko u šumi održavao se sastanak životinja. Sa najvišeg mjesta medvjed reče:

— Ja kod nas ne vidim nikakvu šumu problema!

— A ja ne primjećujem ukorijenjene slabosti i propustel — zaključio vuk.

— Slažem se sa vama! — izjavi lisica. Zato ne trebamo pretresati cijelu šumu, već samo neke grmove!

Naravoučenije: Krupne zvjerke probleme traže u grmu u kome leži zec!

Borislav Mitrović

HIMNA DEVIZNIH STEDIŠA

Sječaš se onih dana tvoje devizne moći kad si mi GLASNO rekla sve marke oroči.

O Banka, Banka, Banka reci mi Banka zašto je kamata dinar a ne marka.

Htio sam kupiti kuću ili stan nov ti si mi tada rekla siguran je devizni krov.

O Banka, Banka, Banka reci mi Banka gdje mi je devizna lova i štabi od tog sigurnog krova.

Htio sam kupiti kola a ti si rekla NE izgubiti ništa nećeš oroči devize sve.

O Banka, Banka, Banka reci mi Banka

šta ću ja da vozim kad dinar nije što i marka.

Kad sam pošao na more ti si rekla još NE prvo oroči devize kupanje će ti biti prijatnije.

O Banka, Banka, Banka reci mi Banka zašto je i na moru važnija marka.

Htio sam ići u inostranstvo, ti si rekla ne HERCE (srce) oroči prvo devize, a tamo ponesi stvari za šverc.

O Banka, Banka, Banka reci mi Banka posljednji put te pitam zašto je kamata dinar a ne marka.

Miloslava JAKOVLJEVIĆ

ČITAČI

Kulturni nam radnici kukaju Da radni ljudi malo čitaju

A ja im savjetujem Da po prodavnicama proskitaju.

Prodavnice nam postale Hramovi za čitače i čitanje

Šta se najviše čita

Ne postavljajte pitanje.

Jer ljudi su na radnom mjestu

Još se uvrijediti mogu

Pa vas mogu i napasti

Onako odmah s nogu.

A nisu ni oni samo krivi

Što su prodavnice prazne

I oni bi nekog za to

Voljeli da kazne.

Doduše krenula su sniženja

Cijene se tu i tamo spuštaju

Ali i kupci nekakvi tvrđoglavi

Neće tako lako da popuštaju.

I tako dok se kupci ne vrate

U zbog skupoće preskupe radnje

Trgovcima će dobro doći

Malo kulturne nadgradnje.

**RO Centar za osnovno obrazovanje i vaspitanje
Prijeđor**

Na osnovu člana 23. Zakona o radnim odnosima („Službeni list SR BiH“ broj 4/84.), plana prijema pripravnika za 1985. godinu i odluka Savjeta OOUR—a putem kadrovske komisije RO raspisuje se

KONKURS

za prijem pripravnika na upražnjene poslove, odnosno radne zadatke

OOUR OŠ „MLADEN STOJANOVIĆ“ LJUBIJA

1. nastavnik njemačkog jezika - 1 izvršilac.
USLOVI: član 152. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

OOUR OŠ „HASAN KIKIĆ“ LJUBIJA

1. nastavnik njemačkog jezika - 1 izvršilac.
USLOVI: član 152. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

**OOUR ŠKOLA ZA OSNOVNO MUZIČKO OBRAZOVANJE
PRIJEĐOR**

1. nastavnik harmonike - 2 izvršilaca,
2. nastavnik klavira - 1 izvršilac,
3. nastavnik gitare - 1 izvršilac.
USLOVI: pod 1, 2, i 3. VSS III VSS i SSS odgovarajućeg instrumentalnog smjera.

OOUR OŠ „RADE KONDIĆ“ KOZARAC

1. nastavnik njemačkog jezika - 1 izvršilac.
USLOVI: član 152. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

**OOUR OŠ „I KRAJIŠKA PROLETARSKA BRIGADA“
LAMOVIĆA**

1. nastavnik likovnog - 1 izvršilac
USLOVI: član 152. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

OOUR OŠ „DUŠAN PANTELIĆ“ BUSNOVI

1. pedagog - 1 izvršilac.
USLOVI: VSS filozofski fakultet grupa pedagogija (psihologija ili dipl. pedagog-profesor).
2. nastavnik RTV — 1 izvršilac,
3. nastavnik likovnog — 1 izvršilac,
4. nastavnik fizičkog vaspitanja - 1 izvršilac,
5. nastavnik ruskog jezika — 1 izvršilac.
USLOVI: pod 2, 3, 4, i 5: Član 152. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

OOUR OŠ „BRATSTVO“ TRNOPOLJE

1. nastavnik njemačkog jezika — 1 izvršilac.
2. nastavnik RTV — 1 izvršilac.
USLOVI: pod 1 i 2: član 152. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.
3. pedagog — 1 izvršilac.
USLOVI: vss, filozofski fakultet grupa pedagogija-psihologija ili diplomirani pedagog - profesor.
OOUR OŠ „BRATSTVO—JEDINSTVO“ HAMBARINE
1. nastavnik likovnog - 1 izvršilac.
USLOVI: član 152. Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju.

Za sve upražnjene poslove, odnosno radne zadatke konkurs ostaje otvoren 8 (osam) dana od dana objavljivanja.
Molbe sa potrebnom dokumentacijom slati na navedene adrese OOUR—a.

GLASI U SVAKOJ KUĆI GLASI

- SVAKODNEVNO NAJBRŽE INFORMACIJE
- OBAVJEŠTENJA
- KONKURSI
- MALI OGLASI
- REKLAMNE PORUKE

GLASI U SVAKOJ KUĆI GLASI
**RO za stabilna postrojenja Sarajevo
OOUR ZA PRUGE I POSTROJENJA
BANJALUKA**

Na osnovu člana 11. Pravilnika o radnim odnosima Komisije za radne odnose raspisuje

OGLAS

za popunu izvršioca na poslove i radne zadatke

**I RADNA JEDINICA ZA PRUGE I POSTROJENJA
DRAGALOVCI**

1. Pružni radnik izvršilaca 10 (Područje Joševka-Dragalovci)
2. Električar za kontaktnu mrežu izvršilaca 2

**II RADNA JEDINICA ZA PRUGE I
POSTROJENJA BANJALUKA**

3. Pružni radnik izvršilaca 10 (Područje B. Luke)

**III RADNA JEDINICA ZA PRUGE I
POSTROJENJA PRIJEĐOR**

4. Pružni radnik izvršilaca 8 (Područje Brezličani-Ljublje)
5. Električar za kontaktnu mrežu izvršilaca 2 (Isključivo područje Prijeđora)

**IV RADNA JEDINICA RADIIONICA ZA ODRŽAVANJE
OBJEKATA BANJA LUKA**

6. VKR, auto-mehaničar izvršilac 1
7. KR mehaničar-dizel izvršilac 1
8. KR zidar izvršilac 1
9. KR molar izvršilac 1

**PRIJEM PRIPRAVNIKA NA NEODREĐENO
VRIJEME
RADNA JEDINICA ZA ODRŽAVANJE OBJEKATA
BANJA LUKA**

10. KR molar izvršilac 1
11. KR auto-mehaničar izvršilac 1

**RADNA JEDINICA ZA PRUGE I POSTROJENJA
BANJA LUKA**

12. KR električar za kontaktnu mrežu, izvršilac 1

**RADNA JEDINICA ZAJEDNIČKE SLUŽBE
OOUR—a**

13. VSS, diplomirani građevinski inženjer, izvršilac 1

**PRIJEM PRIPRAVNIKA NA ODREĐENO
VRIJEME 1 GODINA
RADNA JEDINICA ZA PRUGE I POSTROJENJA
PRIJEĐOR**

14. SSS elektrotehničar jake struke izvršilac 1

Uslovi:

Pod rednim brojem 1, 3, i 4.
Završena osmogodišnja škola i položen ispit pružnog radnika. Ukoliko se ne prijave kandidati sa položenim ispitom, primiće se kandidati bez ispita s tim da su ga dužni u roku 6 mjeseci položiti.

Pod rednim brojem 2. i 5.
Završen treći stepen usmjerenog obrazovanja elektrotehničkog smjera jake struje-elektromehaničar, pogonski električar, elektromonter i elektroinstalater sa položenim stručnim ispitom za elektromehaničara energetske smjera na JZ i jedna godina radnog iskustva. Zdravstvena sposobnost po propisima na JZ.

Ukoliko se ne prijave kandidati pod rednim brojem 2. i 5. koji ispunjavaju uslove oglasa primiće se kandidati u svojstvu pripravnika.

Pod rednim brojem 6.
Završena škola metalske struke za VKR radnice i završen pripravnčki staž.

Pod rednim brojem 7.
Završena škola učenika u privredi metalske struke i završen pripravnčki staž.

Pod rednim brojem 8. i 9.
Završena škola učenika u privredi građevinske struke i završen pripravnčki staž.

Pod rednim brojem 10:
Završena škola učenika u privredi građevinske struke.

Pod rednim brojem 11:
Završena škola učenika u privredi metalske struke.

Pod rednim brojem 12:
Završen treći stepen usmjerenog obrazovanja elektrotehničkog smjera jake struje-elektromehaničar, pogonski električar, elektromonter i elektroinstalater. Zdravstvena sposobnost po propisima na JZ.

Pod rednim brojem 13:
Diplomirani građevinski inženjer.

Pod rednim brojem 14:
Završena srednja škola elektrotehničkog smjera jake struje.

— Sa prijavljenim kandidatima obaviće se prethodni razgovor i izvršiti provjera zdravstvene sposobnosti.

— LD po Pravilniku o LD.
— Stan nije obezbijeđen.

Prijave dostaviti OOUR za pruge i postrojenja, Banjaluka, Braće Podgornika broj 6.

Rok za podnošenje prijave sa potrebnim dokazima o ispunjavanju uslova oglasa je 8 (osam) dana od dana objavljivanja.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se razmatrati.

OOUR ZA PRUGE I POSTROJENJA
BANJALUKA

**SOUR „KRAJINATURIST“ BANJALUKA
RO „KOZARATURIST“ sa p.a.
PRIJEĐOR**

Komisija za radne odnose Radne organizacije „Kozaraturist“ Prijeđor na sjednici održanoj dana 18.2.1985. godine donijela je odluku

o raspisivanju

OGLAS

Za zasnivanje radnog odnosa za vršenje poslova i radnih zadataka i to:

1. Kvalifikovanih konobara - pripravnika, 3 izvršilaca na neodređeno vrijeme.
2. Kvalifikovanih kuhara - pripravnika, 1 izvršilac na neodređeno vrijeme.
3. Nekvalifikovanih radnica - čistačica, 2 izvršilaca na neodređeno vrijeme.

Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa predviđenih zakonom, kandidati treba da ispunjavaju i posebne uslove i to:

Pod jedan završena ugostiteljska škola, smjera konobar, bez radnog iskustva, ili sa radnim iskustvom najduže do godinu dana.

Pod dva završena ugostiteljska škola, smjera kuhar, bez radnog iskustva ili sa radnim iskustvom najduže do godinu dana.

Pod tri završena osnovna škola od 8 razreda sa ili bez radnog iskustva.

Prijave na oglas sa potrebnim dokazima o ispunjavanju uslova oglasa, dostaviti u roku od 8 dana od dana objavljivanja oglasa na adresu:

RO „Kozaraturist“ M. Tita br. 94 Prijeđor.
Neblagovremene i nepotpune prijave, neće se uzimati u razmatranje.

KOMISIJA ZA RADNE ODNOSI

**MPP „ENERGOMONT“ OOUR „PROIZVODNJA“
BANJA LUKA**

Komisija za radne odnose OOUR-a „Proizvodnja“ raspisuje:

OGLAS

za poslove i radne zadatke na neodređeno vrijeme

1. Diplomirani inženjer elektro-tehnike-jake struja PRIPRAVNIK... izvr. 1
2. KV elektro mehaničar PRIPRAVNIK... izvr. 1
3. KV limar PRIPRAVNIK... izvr. 1

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objave. Prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova oglasa dostaviti na adresu MPP „ENERGOMONT“ OOUR „Proizvodnja“ Banja Luka Rudarska bb.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

**Na osnovu odluka Komisije za radne odnose NIGRO „Glas“
OOUR Novinska djelatnost objavljuje**

OGLAS

za prijem radnika u radni odnos na neodređeno vrijeme

1. TEHNIČKI SARADNIK — pripravnik 1 izvršilac.
USLOVI: SSS - gimnazija, umjetnička struka, zanimanje likovnih tehničar za opremu knjiga i novina.

Oglas ostaje otvoren osam dana od dana objavljivanja.

Prijave sa dokazima o ispunjavanju uslova oglasa slati na adresu: NIGRO „Glas“, OOUR Novinska djelatnost - Kadrovska služba, Ulica AVNOJ-a 93, 78000 Banjaluka.

Obavještavamo rodbinu, prijatelje i znance da je naša draga i nezaboravna

PAULA LEKO
/rod. TRBOGLAV/

nakon duge i teške bolesti preminula 22. februara 1985. godine u 9 sati.

Sahrana drage nam pokojnice obaviće se 23. februara 1985. godine /subota/ u 14 sati na Novom groblju u Banjaluci.

OŽALOŠČENI: suprug Rafael, nećaci: Ljerka, Ljilja i Krešo i ostala rodbina.

061563

Javljam tužnu vijest da je nakon kraće bolesti dana 22. februara 1985. godine u 71. godini preminula naša draga majka, baka, tetka, strina

VUKICA Vuka UDOVČIĆ

Sahrana će se obaviti na groblju u Han-Kolima u 14.00 sati 23. februara 1985. godine. Autobus kreće u 12 sati iz Ulice Franca Prešerna broj 11.

VJEČNO OŽALOŠČENI: sin Vlado, snaha Marija, kćeri Jaga i Ilinka, zetovi Dragutin i Mile unučad i ostala rodbina.

05776

Povodom iznenadne i prerane smrti našeg dragog sina, supruga, oca i brata

BORE /LOKE/ RAJAČIĆA

izražavamo toplu i neizmjernu zahvalnost RO „Autoprevoz“, OOUR-u Među-Mjesni saobraćaj, PBS Osnovnoj banci Banjaluka, SOUR-u „Jelšingrad“, MZ Centar, rodbini, komisijama, prijateljima koji su u času neizmjerne tuge i bola bili s nama. S dužnim poštovanjem i ljubavlju u trajnom sjećanju sačuvaćemo uspomenu na njegov plemeniti lik.

OŽALOŠČENA PORODICA

057753

TUŽNO SJEĆANJE

Na dan 25. februara 1985. godine kada se navršavaju tužne četiri godine od smrti naše drage majke

JOVANKE MIJATOVIĆ
iz Sušnjara

Toga dana posjetićemo njenu vječnu kuću, zaliti suzama i okiti cvijećem. Draga naša majkice, ti nisi umrla, umro je onaj ko je zaboravljen.

OŽALOŠČENA PORODICA

057749

**RO „FARMES“ SARAJEVO
OOUR „KRAJINALIJEK“
BANJALUKA**

Radnički savjet RO „Farmes“ Sarajevo OOUR „Krajinalijek“ Banjaluka, na sjednici održanoj 18. 2. 1985. godine, donio je odluku da se raspiše

KONKURS

za upražnjeno radno mjesto u poslovnoj jedinici Jajce

1. Rukovodilac Poslovne jedinice Jajce — 1 izvršilac

USLOVI: Pod 1. VSS društvenih ili prirodnih nauka sa tri godine radnog iskustva, na rukovodećim poslovima u oblasti zdravstva.

Uz prijavu na konkurs kandidat je obavezan da podnese sljedeća dokumenta:

1. dokaz o školskoj spremi
2. izvod iz matične knjige rođenih
3. potvrdu o radnom iskustvu.

Nepotpune prijave neće se uzimati u razmatranje i smatrat će se kao da nisu ni podnete.

Rok za podnošenje prijave kandidata je 15 dana od dana objavljivanja konkursa.

Prijave na konkurs sa potrebnim dokumentima podnose se na adresu: RO „Farmes“ Sarajevo OOUR „Krajinalijek“ Banjaluka, Vlade Vitjoka br 6.

Dana 25. februara 1985. godine navršava se četrdeset dana od smrti našeg dragog supruga i oca

MILANA TEŠIĆA
iz Kotor—Varoša

Dana 24. februara 1985. godine u nedjelju posjetićemo njegov grob u 11.00 sati na groblju u Kotor—Varošu. Pozivamo svu rodbinu i prijatelje da nam se pridruže. Želimo na ovaj način da najljepše zahvalimo ljekarima Doma zdravlja Kotor—Varoš, radnim ljudima OOUR-a „Gradenje“, Savezu boraca, Udruženju penzionera, lovačkom društvu, Vatrogasnom društvu iz Kotor—Varoša, RZ „Krajinalistik“, Banjaluka, te rodbini, komisijama i prijateljima koji nam lično ili putem telegrama izjaviše saučešće i koji svojim prisustvom i vijencima ispratiše našeg supruga i oca na njegov posljednji put.

OŽALOŠČENA PORODICA

057738

IN MEMORIAM

ANA
23. 2. 1978.

IVO
26. 4. 1981.

KLEČINA

Vrijeme prolazi, a tuga u srcu ostaje.

VJEČNO OŽALOŠČENA PORODICA

057760

**GORANOM (STOLE)
BABIĆEM**
iz Miloševog Brda

**DO KRAJA ŽIVOTA DUBOKO
OŽALOŠČENI TVOJI NAJMILIJI:**

Obavještavamo prijatelje i rodbinu da ćemo toga dana u 11.00 sati posjetiti njegovu vječnu kuću na groblju u Miloševom Brdu, okiti je cvijećem i zaliti suzama.

otao STOLE: majka DANICA, bake: Vida i CVIJETA, UJACI i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji

057744

KINA DOČEKALA BIVOLA

● Kinezi se odlično osjećaju, dobro su raspoloženi, puni optimizma... pokazala je to i tradicionalna novogodišnja noć 20. februara u kojoj je čitav grad i velika zemlja „eksplozirala“ petardama, smijehom, radošću. Peking je podrhtavao pola časa, dugovi su vraćeni prije proljeća, pokloni su opet u modijer Kina je u „novom periodu“

PEKING — Noć iz koje se prešlo u 20. februara donijela je Kini prvi dan nove tradicionalne godine, koji se istovremeno slavi kao „Festival proljeća“. Nastala je godina u znaku bivola, saputnika kineskog čovjeka od davnina, u njegovom radu, igri a nekada i u ratu.

Taj ponoćni doček bivola bio je opštenarodni spektakl. Slično slavje se teško može zamisliti. Bivo je došao na scenu praćen tim razdraganim slavljem. Grad od nekih devet miliona stanovnika pretvorio se u gigantsku provalu radosti.

Ljudi su palili petarde s prozora, terasa, s krovova, iz dvorišta i trot-oara. Peking je naprosto podrhtavao pola časa. Stotine miliona petardi i raketa. Noć se pretvarala u dan. Taj orkestar je grmio, kao da je svaki stanovnik bio njegov učesnik.

Radovali su se ljudi koji hoće, i imaju razloga, da se raduju. Kinezi se dobro osjećaju. Narod se opustio i to je ono što može objasniti ovaj ponoćni festival. Kina je u „dobrom periodu“.

Stari kineski kalendar sastoji se od ciklusa od 12 godina koji se nadovezuje u krugu. Svako od tih 12 godina dato je ime prema životinjama u ovom poretku: miš, bivo, tigar, zec, zmaj, zmija, konj, ovan, majmun, pijetao, pas i vepar.

U KAZAHSTANU

Životinjski seizmološki centar

MOSKVA — Nedaleko od Alma Ate, glavnog grada sovjetske republike Kazahstan, počeo je da funkcioniše u svijetu prvi životinjski seizmološki centar. U stvari, to je jedna vrsta zoološkog vrta gdje su skupljene životinje, insekti i gmizavci koji imaju najrazvijenije „čulo“ za prirodne katastrofe, odnosno zemljotrese.

Profesor zoologije Pavel Markovski, koji se već dugo bavi izučavanjem sposobnosti nekih vrsta da osjete dolazak zemljotresa nekoliko časova ili dana unaprijed, sakupio je na jedno mjesto nekoliko vrsta insekata, zmija, ptica i sisaraca. Markovski želi da snimi njihove reakcije u Kazahstanu koji je, inače, trusno područje. On je u tom svom izučavanju već otišao daleko. Utvrdio je, na primjer, da se uoči u istoriji najvećeg i najjačeg zemljotresa u Sovjetskom Savezu koji je 1918. godine srušio sa zemljom glavni grad Turkmenije Ashabad, sve zmije izašle na površinu zemlje, a 30 do 10 sekundi prije katastrofalnog potresa u Tadžikistanu jula 1973. godine, psi su počeli da zavijaju kao vukovi, a konji su pokidali ulare kojim su bili vezani. I starašni zemljotres 1975. godine u Kini domaće i divlje životinje, posebno ribe, nagovijestili su svojim ponašanjem nekoliko časova ranije.

Rezultati dosadašnjeg istraživanja pokazuju da najsavršenija čula za „prognozu“, zemljotresa imaju ptice, zmije i ribe, a od domaćih životinja psi, mačke i kokoške.

Božidar ĐURICA

VRATITI DUG

Među svim tradicionalnim praznicima, ovome se Kinezi najviše raduju. Jedan je od običaja da se do dolaska „Festivala proljeća“ čovjek oduži onome kome je dužan. Nekada je taj običaj bio striktan. Oni koji nisu mogli da vrate dugove znali bi baš te noći da se izgube, a kreditori bi za njima išli u potjeru, jer ako se pređe u prvi dan nove godine onda dužniku ostaje još cijela jedna godina da vraća dug. U Pekingu je postojalo i jedno mjesto u blizini Hrama neba gdje bi dužnici, koji se tu sklone, uživali „eksteritorijalnost...“ Tu bi bili lišeni brige da moraju, prije isteka stare godine da vrate dug.

U kućama se prije „Festivala proljeća“ obavljalo veliko pospremanje. Sve se detaljno dovodi u red, očisti i obično kupi nešto čime bi se kuća ponovila. Kapije se farbaju, na prozore se stavljaju nova stakla ako je to potrebno, ili nove providne hartije tamo gdje se staklo još ne koristi.

Najveća pažnja posveti se hrani. Kineske trpeze za novogodišnje praznike su pune. Trgovine su posljednjih mjesec dana nudile zaista obilje robe i hrane. U sjevernim dijelovima Kine za novogodišnju noć i dane koji poslije nje dolaze glavno mjesto u jelovniku ima jedna vrsta „piroški“ - u tijesto su zamotani sjeckano meso s povrćem. Piroške se kuvaju i obično prave u obliku polumjeseca. Na jugu zemlje za trpezom obavezno mora biti jedna vrsta slatkog pirinča pripremljenog na pari. Riba obično ima počasno mjesto.

DOBAR, SPOR, POŠTEN

Za Novu godinu svako nastoji da bude u svojoj kući, jer to je i praznik porodičnog okupljanja. Prvog dana ove godine kuća prima samo najbližu rodbinu, a drugoga i trećeg dana prijatelje i poznanike. Darovi imaju važno mjesto u tim posjetama. Djeci se poklanjaju igračke, knjige, odjeća i kolači. Ali važno je ne zaboraviti da ona za tu priliku ipak ponajviše očekuju novac. Starijim osobama se obično donosi nešto od hrane.

Došla je znači godina bivola. Tu životinju ljudi gotovo sentimentalno vole jer je dobre prirode i neumorni radnik. Ovih dana je napisano da bivo na ovim prostorima postoji već tri miliona godina, a ljudi su ga pripitomili prije deset hiljada godina, i od tada se od njega ne odvajaju. Spor je, ali sve poslove pošteno obavi.

Kada se u ponoć na pozornici ogromne sportske dvorane u Pekingu - gdje se šest časova odvijao vrhunski zabavni program koji je u direktnom televizijskom prenosu gledala cijela Kina - pojavio pravi, crni, rogati bivo i kada je još okrenut publici kleknuo prednjim nogama i povio glavu da se pokloni, to je dovelo do prave eksplozije oduševljenja nekih 20.000 gledalaca u dvorani.

Spontana masovna provala ponoćnog oduševljenja u Pekingu imala je, nesumnjivo, svoju veliku poruku. Ona govori o povjerenju i vjeri u budućnost. „Dobro se osjećamo, neka se samo nastavi ovako“, kazivala je ta poruka.

Dovoljno je znati samo ime tarot-karte Ribe osam - Napušten uspjeh, da bi sa sigurnošću mogli tvrditi da su Ribe ove dekade osobe koje strpljivo grade i istrajavaju na putu uspjeha da bi nenadno napustili postignuto i otišli neznanu kud. Tarot - karta takođe veli da Ribe osam to čine stoga što isuviše pažnje posvećuju pojedinostima pa zbog toga gube iz vida cjelovitost željenih stvari.

Ribe osam su ličnosti, veoma senzibilne, uporne ali nepostojane, snalažljive, spretne; posjeduju stanovitu izvršnu sposobnost no često kombinuju i eksperimentišu. Skloni su saželjenju pa prema životu najčešće pristupaju sa praktične strane intuitivno razumijevaju patnje, žele pomoći i popraviti prilike. Ponekad su i konzervativni, zatvoreni u sebe i prepušteni samo svojoj mašti ali kreativni i umjetnički nadareni, tako da gotovo i nema Ribe osam koja, na neki način, ne učestvuje u umjetničkom stvaralaštvu.

Ako su negativni onda su izuzetno netolerantni, svoje-glavi, skloni teškim depresivnim napadima, suviše snage troše na sitnice, nesposobni da sagledaju suštinu stvari i pojava. Prema novim idejama vrlo su skeptični i nastoje da ih na svaki način onemoguće. Oni tad jednostavno neče ni da vide ni da čuju, kao da su zatvoreni u nekoj mrtvoj školjci koja ne propušta ni vodu ni vazduh.

Najbolja ravnoteža za Ribe osam je njegovanje smisla za humor koji će ublažiti njihov potencijal (pronacavost) a naročito frekvenciju Saturna (intenzitet) koja ih vodi suviše ozbiljnim putevima daleko od svake ovozemaljske radosti i događanja. Drugim osobama koje druguju sa Ribama osam preporučuje se da sa njima uvijek budu nasmiyani, srećni i zadovoljni. To će i te kako pomoći iakoći prijateljavanja sa Ribama osam. Ako ste nerasporeženi, umorni, ako vam je teško izbjegavajte Ribe osam. Od njih ćete biti još umorniji, ionako težak dan

ZODIJAK
RIBA OSAM:
19. FEBRUAR - 28. FEBRUAR

Napušten uspjeh

biće vam još teži, kao olovo.

Osobe rođene u ovoj dekadi Ribe, a uspjele su da do kraja izraze svoje talente i ostvarene su kao ličnosti morale bi biti, sudeći po astrolozima, jake i plemenite, blage i pametne. Shodno ovim osobinama Ribe osam se i vladaju u životu, nenametljivo su i tiho koračaju putevima zemaljskim ne težeći ni slavi ni bogatstvu. Nikad u centru pažnje, uspijevaju tiho ali sigurno. To najbolje i pokazuju Ribe ove dekade među kojima su: Nikola Kopernik, filozof Rudolf Štajner, Frederik Sopen, Džordž Vašington, Viktor Igo, Džon Stajnbek, Renoar, Odn i Džordž Harison.

Ako imate za prijatelja Ribu osam onda mu možete pokloniti sve svoje povjerenje. Njegove simpatije prema vama često nemaju granicu i tu

ćete biti prisiljeni da ga obuzdavate, jer Riba osam zna često, želeći da učini najbolje, upravo raditi suprotno. No, kad se stave na vašu stranu znaju biti izuzetno pristrasni iako im njihov logičan razum govori drukčije. Istrajavaju u svojim ubjeđenjima (doduše ne može im se prigovoriti da su često na pogrešnom putu) pa se znaju boriti sami protiv svih. I što je najbolje u tome najčešće i uspijevaju.

Osobe ženskog pola rođene u ovoj dekadi Ribe lako je prepoznati, najčešće su ili gotovo uvijek nasmiyane, blage, nježne, bucmaste i veoma pričljive, sklone čestom zaljublivanju ali docnije postanu izuzetno sposobne za praktičan život i veoma se brzo uklapaju u date okolnosti.

M. PRAREVAC

KOZMETIČKI KUTAK

Priprema:

Durdica GOLIC

Svakodnevno, gotovo mehanički upotrebljavate mlijeko za čišćenje lica, krem ili tonik. Međutim, ovi proizvodi neophodni za ljepotu i higijenu, zahtijevaju tačan način upotrebe, i jedino i tako mogu djelovati.

Mlijeko za čišćenje:

Stavite malo mlijeka na dlan i kružnim pokretima, uvijek nagore, nanosite ga na lice sve dok emulzija ne postane kremasta. Mlijeko ćete ukloniti na isti način, bilo pomoću papirne maramice, ili gužvicom vate malo natopljenom u tonik. Nikada nemojte zaboraviti da na isti način postupite i sa vratom.

Vodica za lice (tonik):

Pošto ste lice očistili mlijekom, predite preko vrata i lica, odozdo nagore kružnim pokretima, gužvicom vate natopljenom tonikom. Čistom gužvicom vate, opet natopljenom tonikom, tapkanjem predite konture lica, vrat i mjesta na kojima se najčešće javljaju bore, odnosno čelo i predio oko usana. Na kraju, bez trljanja, blago obrišite lice čistom papirnom maramicom.

Osnova za šminku:

Ovaj krem se na lice i vrat nanosi vrhovima prstiju, odnosno,

PRAVILNA UPOTREBA PREPARATA

● Svakodnevno koristimo kreme, tonike, mlijeko za čišćenje lica a možda ne znamo da i taj postupak traži utvrđen red

tapkanjem. Zatim je potrebno velikim kružnim pokretima, uvijek odozdo nagore utrljati krem u kožu cijelim prstima. Ovaj krem se mora uvijek nanositi na dobro očišćenu kožu, prethodno obrisanu tonikom.

Krem za njegu:

Pogrešno je vjerovanje da velike količine kreme daju i najbolje rezultate. Tačno je upravo suprotno. Nikada nemojte prekoračiti količinu od veličine lješnika, koja se smatra dovoljnom za cijelo lice. Utrljajte krem kružnim pokretima, sprovodeći neku vrstu masaže. Poslije toga možete vrhovima prstiju lupkati lice kako bi se još povećalo dejstvo krema.

Krem za njegu očiju:

Predio oko očiju je jedno od najosjetljivijih mjesta na licu. Zato je potrebno da svakodnevno upotrebljavate specijalni krem koji koža lako upija. Nanosićete ga pomoću lakog tapkanja gornjih i donjih kapaka, bez trljanja kože.

Krem za vrat:

Vrat je, nažalost, detalj koji se suviše zanemaruje. Za njegu kože na vratu može se upotrebljavati uobičajeni hranjivi

krem, ili specijalni krem na bazi bioloških ekstrakta, koji se nanosi ujutro i uveče. Malo krema treba nanijeti na vrat i dekolte i utrljati ga kružnim pokretima u kožu, uvijek polazeći od grudi ka vratu i bradi.

Maska za lice:

Povremena upotreba maske za lice je vrlo poželjna. Svaka maska ne samo da ima svoja određena svojstva već i različit način upotrebe. Ipak, sve maske imaju nešto zajedničko, a to je da lice, prije nanošenja maske, mora biti savršeno čisto. Kada stavljate masku na lice, potrebno je gužvicama vate zaštititi oči. Poslije uklanjanja maske, prema uputstvu, lice treba obrisati tonikom.

NEDJELJNI ZADATAK

Priprema
A. Allbegović

ŠTA I GDJE?

U jednoj zgradi od 18 spratova žive na različitim spratovima Veljković, Petrović, Ivanović i Simonović. Jedan od njih je činovnik, drugi zubar, treći arhitekt, četvrti pravnik.

Ivanović stanuje na višem spratu nego Petrović, ali niže od Simonovića. Veljković stanuje na nižem spratu nego zubar. Da bi se popeli bez lifta do Simonovićeve stana, treba stići do sprata koji daje četiri puta veću visinu u spratovima u odnosu na sprat gdje stanuje pravnik. Kada bi arhitekt stanovao dva sprata više, bio bi na spratu koji se nalazi između činovnikova i zubareva stana, a kada bi arhitekt stanovao dva sprata niže, bio bi na pola puta između spratova na kojima stanuju pravnik i zubar. Šta su po zanimanju i na kojem spratu stanuju Veljković, Petrović, Ivanović i Simonović?

Rješenje ovog jednostavnog zadatka objavićemo u sljedećem Nedjeljnom Glasu.

Rješenje zadatka iz prošlog broja: putnik će upitati prvog prolaznika kojim putem da krene kako bi stigao do grada u koji se uputio.

ZANIMLJIVOSTI

MLIJEKOM PROTIV NESANICE

Nesanica je vjerovatno jedna od najrasprostranjenijih nevolja ne samo među starijim svijetom. Nažalost, u takvim slučajevima, ljudi se često prihvataju nekog medikamenta, mada im pomoć za to mogu pružiti prirodna sredstva.

Postoji jedan stari domaći lijek, koji su još naše bake preporučivale protiv nesanicе - čaša toplog mlijeka.

Ovo staro iskustvo sada su nezavisno jedan od drugog, naučno potvrdila i dva britanska istraživačka tima.

Ljudima uključenim u ovo testiranje, kojima su pred odlazak na spavanje dali da popiju šolju toplog mlijeka, oni su izmjerili daleko dublji san. Prije svega, stariji ljudi poslije popijene šolje mlijeka, brže zaspu, san im je dublji, i sa manje prekića prije toga. Kod mladih je san dublji u zoru.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BOSANSKA DUBICA

SKUPA PIJACA

Small Tabaković - penzioner:

- Decenijama je dubička pijaca bila poznata po dobroj snabdjevenosti i popularnim cijenama. Voća i povrća je takođe bilo u izobilju. Ali, danas su to samo ostale uspomene na ne tako davna vremena. Pijaca je previše skupa, teže za siromašne. Voće i povrće nude prekupci i šverceri. Potrošači su u najtežoj situaciji.

OPREZNO ZA VOLANOM

Vlado Medjed - vozač:

- Zima koja nije dugo zapamćena u našoj zemlji donijela je velike nevolje i ljudima za volanom. Bez obzira što su saobraćajnice očišćene i posute solju, vozač mora biti krajnje oprezan. Savjetujem svim kolegama - vozačima da voze krajnje oprezno i da na put ne idu sa tehnički neispravnim vozilima.

SPREMNI DO STARTA

Nihad Krupić - elektrotehničar:

- Do 20. januara trajao je odmor za igrače Boreca - člana Regionalne lige grupa - zapad. Trenerski tandem Kišmić - BVerberović pozvao je pod zastavu sve igrače na koje računa u novoj sezoni i pripreme su počele. Radimo pakleno. Nema šale na treninzima. Ekipe će biti potpuno spremne do 24. marta kada se planira početi sa nastavkom proljećnog dijela prvenstva.

POBJEDILI ZIMU

Rusmir Karat - novinar:

- Već nekoliko godina Bosanska Dubica ima svoj OOUR banjalučkog „Autoprevoza“. Izgrađena je i nova savremena autobuska stanica. Redovne linije održavaju se sa skoro svim većim centrima kako u Bosanskoj krajini tako i susjednoj Hrvatskoj. Sve mjesne zajednice na području komune su povezane autobuskim linijama. Radnicima dubičkog OOUR-a treba čestitati, ove godine pobijedili su dugi i hladnu zimu. Zastoj u saobraćaju skoro da i nije bilo.

EMIR TABAKOVIĆ

INFORMATOR

BANJALUKA

REPERTOAR KINA

KOZARA - HERKUL (italijanski film) u 11, 16, 18 i 20 sati.
VRBAS MOLJAC (domaći film) u 16, 18 i 20 sati.
PALAS - SUBOTA: u velikoj sali je LOV NA ZELENI DIJAMANT (američki film - FEST 85) u 10, 16, 18 i 20 sati. Od 22 sata je film STRAVIČNI VIKEND. U maloj sali je domaći film ŠEĆERNA VODICA. NEDJELJA 8 u velikoj sali u 10, 16, 18 i 20 sati je film GARDEROBER (FEST 85), u maloj sali je film ŠEĆERNA VODICA.

NARODNO POZORIŠTE

Nema predstave.

DJEČJE POZORIŠTE

U nedjelju u 11 je predstava TOBIJA.

DOM KULTURE

Zatvoren.

UMJETNIČKA GALERIJA

Stalna postavka

SPOMEN ZBIRKA DRAGINJE I VOJE TERZIĆ - stalna postavka nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 17.

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna postavka Muzeja sadrži dva nova interijera (bosanske sobe).

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Domu Radničke solidarnosti radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u MEJdanu radi svaki dan, osim nedjelje od 7 do 19 sati. Odjeljenje u BUDŽAKU radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima apoteka „I. maj“ u Ulici Vladimira Nazora 21, tel. 21-914.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
VATROGASCI 93
HITNA POMOĆ 94
BOLNICA 33-725 (STARA LOKACIJA) i 38-111 (PAPRIKOVAC).
AUTOBUSKA STANICA 45-355
ŽELJEZNIČKA STANICA 31-229
TAKSI — STANICA 22-222
INSPEKCIJA 32-100
VODOVOD I KANALIZACIJA 21-247
ELEKTROBANJALUKA 42-555
SERVIS ZA HITNE POPRAVKE STANOVA 45-404
ATLAS 31-995
INEX — TURIST 21-261
PUTNIK 43-900
TURIST — BIRO 35-082
SLAVNI KOPER 31-113
MLADOST BIH 39-835
OPŠTINSKI SEKRETARIJAT ZA NARODNU ODBRANU — CENTAR ZA OBJAVLJAVANJE 985
RED VOŽNJE
POLASCI VOZOVA
ZA SARAJEVO: 0,58 (brzi) 05,44 (poslovni), 13,13 16,15 18,09 (poslovni)
ZA ZAGREB: 01,12 03,15 04,12 09,56 (poslovni) 15,14 i 16,33
ZA BEOGRAD: 10,23 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA brzi u 14,40), 05,46 (poslovni do DOBOJA) iz DOBOJA u 08,44), 15,08 (putnički do DOBOJA, iz DOBOJA u 17,33), 22,21 (putnički do DOBOJA, iz DOBOJA u 0,30).

DOLASCI VOZOVA

IZ SARAJEVA: 01,09 03,02 (brzi), 09,54 (poslovni), 15,06 (brzi), 16,27 (brzi), 20,06 (poslovni).
IZ ZAGREBA: 0,45 01,50 13,08 16,10 (brzi), 18,07 (poslovni), 21,40 (ubrzani).

IZ BEOGRADA: 05,30 08,17 13,01, 16,28 20,06 21,43.

VANREDNI VOZOVI

Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01. POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE
ZA ZAGREB: 01,20 02,00 03,00 05,30 06,00 07,45, 08,30 09,30 11,00 12,00 12,40 13,15 14,30 15,10 15,20 17,00 18,15 19,24 20,00.
ZA BEOGRAD: 05,00 06,00 09,30 15,00 17,00 23,30.
ZA LJUBLJANU: 01,20 08,20 12,00 13,15 15,10 19,25.

ZA SARAJEVO: 00,30 08,00 12,00, u prolazu 00,45 10,00 12,35 15,15.

ZA KRANJSKU GORU 13,15.

ZA TUZLU: 05,53 i 15,45

ZA MOSTAR: 06,00 13,00 u prolazu u 11,26 22,00

ZA ROVINJE: 07,45 i 19,25

ZA RIJEKU: 06,00 07,45 22,00

ZA DUBROVNIK: 22,00 24,00 (oba u prolazu)

ZA UMAG: 06,00

ZA SPLIT: 06,40 21,15 prolazni u 8,30

ZA ŠIBENIK: 07,30 i 22,30.

BOSANŠKA GRADIŠKA

U Domu kulture danas u 10. i 17 sati, a sutra u 19 sati igra film OFICIR I DŽENTLMEN. U Orahovi u Domu kulture film UBICA IZ SLUŠALICE

— NARODNA BIBLIOTEKA I GRADSKA ČITAONICA u Bosanskoj Gradiški rade od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 17 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (u Domu kulture) od 18 do 20 sati. U odjeljenju biblioteke u Dubravama (u Domu kulture) knjige se izdaju ponedjeljkom, srijedom i petkom od 17 do 20 sati. — Stalna izložba „Putevi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 sati u Radničkom domu. U Spomen—domu „Lepa Radić“ u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon: 813—130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se u 21 sat za hitne slučajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, a otvara se i u 13,16,19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradiški: 813—433
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradiški 813—500
Turist — biro 813—080
Taksi — stanica 811—716
„Elektro—Bosanska Gradiška“ 813—344

ČELINAC

Danas nema kino-predstave, a sutra igra film od 19,30 LJUDOŽDERI AMAZONE.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote, telefon 850—038. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07. Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850—130. Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850—130.

KOTOR—VAROŠ

U kino-sali „25. maj“ danas nema kino predstave, sutra film ZAVJERA U SAN FRANCISKU.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880—001. Dežurna vatrogasna služba 880—104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave.

Narodna biblioteka „Veselin Masleša“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon 830—250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830—030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830—066.

SKENDER-VAKUF

Nema kino-predstave.

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890—611. Opštinski centar za obavještanje radi od 00 do 24 sata, telefon 890—620.

SRBAC

U Domu kulture danas nema kino predstave, a sutra igra film NEODOLJIVI BIZANCI.

Apoteka 840—003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840—150. Biltarnica 840—038.

PRNJAVOR

U Kino-sali danas i sutra igra film NOĆ JASTREBOVA.

Stanica za hitnu pomoć 860—190 SUP 860—001. Autobuska stanica 860—462.

RADIO — PROGRAM

BANJALUKA

7,00 - Najava programa
7,05 - MUZIKA — NOVOSTI MUZIKA (VIJESTI u 7,30, Oglasi obavještenja u 7,45)
8,00 - Mi predlažemo - vi birate
9,00 - GOST PROGRAMA
10,00 - Hit programa
10,10 - Rezervisano vrijeme
10,20 - Magazin sedam
11,00 - SPORTSKI ŽURNAL
11,20 - Uključite svoje magnetofone
12,00 - Odjava programa
Od 12,00 - do 07,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA.
NEDJELJA, 24. FEBRUARA
7,00 - Najava programa
7,05 - MUZIKA — NOVOSTI MUZIKA (VIJESTI u 7,30, Oglasi obavještenja u 7,45)
8,00 - AIPK BOSANSKA KRAJINA NA TALASIMA KRAJIŠKIH RADIO—STANICA
8,30 - Poželjeli ste - izvodimo
10,00 - RADIO — REPORTAŽA
10,20 - Magazin sedam
11,00 - Muzika za nedjeljno raspoloženje
11,30 - TRAGOM FOLKLORA BOSANSKE KRAJINE
12,00 - Odjava programa
OD 12,00 - do 01,00 - PRVI PROGRAM RADIO—SARAJEVA.

BOSANSKA GRADIŠKA

SUBOTA, 23. FEBRUARA
8,00 - POČETAK I NAJAVA PROGRAMA
8,05 - Muzika - informacije - muzika
8,50 - Oglasi i obavještenja
9,00 - Odabrali smo za diskofile
9,30 - VIJESTI
9,40 - Narodna muzika
10,00 - Iz melodije u melodiju
11,00 - „OMLADINSKI STUDIO“
12,00 - Odjava i završetak programa radio-Bosanske Gradiške
12,00 - 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH
(Susret na talasu)
NEDJELJA, 24. FEBRUARA
7,55 - POČETAK I NAJAVA PROGRAMA
8,00 - AIPK NA TALASIMA KRAJIŠKIH RADIO—STANICA
8,30 - Želite, čestitate, pozdravljate. I dio
9,00 - Oglasi i obavještenja
9,10 - Želite, čestitate, pozdravljate. II dio
9,30 - „VEZENI MOSTOVI“
10,00 - „HUMORISTIČKI RADIO-TALAS“
10,10 - Želite, čestitate, pozdravljate - do kraja programa (u 12,00 VIJESTI).

PRNJAVOR

SUBOTA, 23. FEBRUARA
Program emituje na srednjim talasima 1341 kiloherc i UKT 98,3 megaherca

9,00 - Najava „Subotnjeg revijalnog programa Radio-Prnjavora“
9,03 - Muzika - informacija - muzika (zabavna)
10,00 - GOST PROGRAMA (I.aza: Preradović, predsjednik OKSK Prnjavor)
11,00 - RADIO REPORTAŽA (Ermina Čehić: PARTIZANSKI KURIRI)
11,25 - „OKS“ - O KULTURI SUBOTOM
Od 12,00 do 14,00 - Zajednički program Radio-Stanica BiH
Od 14,00 - do 16,00 - „POMAK“ - prnjavorske omladinske aktuelnosti
16,00 - Odjava programa

NEDJELJA, 24. FEBRUARA
7,58 - Najava „Nedjeljnog političko-informativnog i zabavnog programa Radio-Prnjavora“
8,00 - AIPK „BOSANSKA KRAJINA“ NA TALASIMA KRAJIŠKIH RADIO-STANICA (prenos programa Radio-Banjalučke)
8,30 - 16,00 - Vijesti - informacije - osvrti - komentari - muzika iz programa emisije „Vaše želje, čestitke i pozdravi...“
16,00 - Odjava programa

BOSANSKA DUBICA

SUBOTA, 23. FEBRUARA
11,00 - Najava i pregled programa
11,05 - Za svakog ponešto
11,30 - Želje slušalaca
12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Emisija za selo
14,30 - VIJESTI
14,33 - Program za mlade
15,30 - PROTEKLE SEDMICE U NAŠOJ KOMUNI
15,45 - Obavještenja, muzika, oglasi
15,58 - Odjava programa
NEDJELJOM RADIO—BOSANSKA DUBICA NE EMITUJE PROGRAM.

JAJCE

SUBOTA, 23. FEBRUARA
9,00 - Najava programa
9,10 - Vijesti
9,15 - „AIPK“a na talasima bosanskokrajiških komuna
10,00 - Revija želja, čestitki i pozdrava...
11,00 - Odjava programa
NEDJELJA, 24. FEBRUARA
9,00 - Najava programa
9,15 - EPP
9,30 - Reportaže, zapisi...
10,00 - NEDJELJNI ŽURNAL
10,30 - Putokaz - omladinska emisija
11,00 - Revija želja, čestitki i pozdrava...
Od 12,00 do 13,00 - Odjava programa

SRBAC

SUBOTA, 23. FEBRUARA
8,00 - Informativno-zabavni program Radio-Srpca

12,00 - Zajednički program RSBiH
14,00 - Završetak emitovanja

NEDJELJA, 24. FEBRUARA

8,00 - Početak emitovanja
8,05 - Muzika za dobar dan
8,30 - Želje, čestitke i pozdravi
9,00 - Radio u selu - AIPK na talasima
9,30 - Želje, čestitke i pozdravi
10,00 - Sedam dana
10,15 - Želje, čestitke, pozdravi (EPP, oglasi, reportaža...)
12,00 - Odjava i završetak emitovanja.

BOSANSKI NOVI

SUBOTA, 23. FEBRUARA

9,00 - I DANAS SMO ZAJEDNO (najava, vijesti i melodija dana)
9,10 - Želje slušalaca
10,00 - Emisija za selo (u sklopu programa emitujemo i kombinat na talasima krajiških RST)
10,30 - Nastavak ispunjavanja vaših želja
11,00 - Hronika 6 radio-dana (IPP-pregled aktuelnosti na kraju nedjelje)
11,15 - EP - PROSPEKT
11,30 - Rezervisano za... (dokumentarni program)
12,00 - 14,00 - SUSRET NA TALASU (Zajednički program RSA II i ORSBIH)
14,00 - 14,02 - Odjava programa i najava ponovnog susreta
NEDJELJOM RADIO—BOSANSKI NOVI NE EMITUJE RADIO—PROGRAM.

KLJUČ

NEDJELJA, 24. FEBRUAR

10,00 - Najava programa i vijesti
10,30 - Nedjeljna hronika Radio-Ključa
11,00 - Poruke, želje i pozdravi slušalaca
12,00 - Nasmijana nedjelja
12,30 - Emisija za selo i AIPK na talasima
13,00 - Nedjeljom za mlade i odjava programa
14,00 - Prenos Prvog programa Radio-Sarajeva

PRIJEDOR

SUBOTA, 23. FEBRUAR

9,00 - Najava programa
9,02 - Noviteti disko-produkcije
9,30 - Jugoton-ekspres
10,00 - Subotom zajedno
11,00 - Čestitke, želje, pozdravi...
13,00 - Odjava programa
NEDJELJOM NE EMITUJEMO PROGRAM.

УСПЈЕХ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ БРОДОГРАДЊЕ
ПРВИ ДОМАЋИ СНАБДЈЕВАЧ
ПЛАТФОРМИ

СПЛИТ, 22. фебруара — У Сплиту је данас извршена примопредаја првог брода снабдјевача платформи изграђеног у домаћим бродоградилницима за потребе домаће нафтне индустрије.
Снабдјевач „Бродоспас 41“, изграђен у трогирском бродоградилници „Јозо Лозовина Морсор“, предат је сплитском преду-

зећу „Бродоспас“ који је наручио у сарадњи са загребачким „Ина-нафта-плином“.
Брод ће се користити за послове снабдјевача и опслуживача платформи за истраживање нафте у Јадранском мору. Дуг је 67 метара, широк 14,7 метара, а снага стројева износи 6.340 киловата, има 14 чланова посаде и кабине за 12 путника.

КАКО ТВРДЕ СОВЈЕТСКИ АСТРОНОМИ
ХАЛЕЈЕВА КОМЕТА СВЕ
БЛИЖА СУНЦУ

МОСКВА, 22. фебруара (Танјуг) — Халејева комета, којој су у сусрет упућена два совјетска сателита, постепено се приближава Сунцу. Како тврде совјетски астрономи, њена сајетспост већ се може уочити на телескопима чије огледало има пречник један метар.
Халејева комета приближава се Сунцу, па према томе и Земљи, само једном у 76 година и захваљујући томе недавно су је совјетски астрономи снимили у својој опсерваторји на 2.300 метара надморске висине у Таликстану.

ОВЕ ГОДИНЕ, ПО СВЕМУ СУДЕЊИ
ВЕЋЕ КАЗНЕ ЗА
САОБРАЋАЈНЕ ПРЕКРШАЈЕ?

БЕОГРАД, 22. фебруара — Новчане казне за саобраћајне прекршаје ваља повећати, пошто је инфлација садашње обезвриједила. За већину возачких прекршаја казне су симболичне и не утичу на безбједнију возњу — речено је на данашњој сједници Савезног комитета за саобраћај и везе.
Зато ће се предложити да се што прије измени овај закон о основана безбједност саобраћаја на путевима Југославије, а висина новчаних износа

би се одмјерила према учесталости и опасности прекршаја на друму. Колике ће будуће бити новчане казне, накнадно ће се утврдити, али ће се, по свему судећи, повећати неколико пута. Оне најдрастичније, вјероватно и више десетина пута. У међувремену ће стручна радна група темељито размотрити цио Закон о безбједности саобраћаја на путевима и, ако буде потребно, предложити још неке промјене. Жеља је да се и на тај начин омогући безбједније путовање.

ШТА ПОКЛОНИТИ?

Поклон је знак пажње.

Са ПОКЛОН БОНОМ ООУР-а „Матекс“ можете сигурно и лако испунити жеље драгој особи... накит, козметика, кожна галантерија, обућа, конфекција. Све потребне информације о набавци бонова можете добити на тел. 49-962, и 32-098.

„Матекс“

ИЗ САВЕЗНОГ КОМИТЕТА ЗА
САОБРАЋАЈ И ВЕЗЕ
НОВА РЕГИСТАРСКА
ПОДРУЧЈА

БЕОГРАД, 22. фебруара (Танјуг) — Моторна возила на подручјима Аранђеловца, Будве, Белог Манастира, Бора, Титове Коренице и Трстеника ускоро ће добити нове регистарске таблице с ознаком ових градова.
Измјеном Правилника о регистрацији моторних и прикључних возила, на данашњој сједници Савезног комитета за саобраћај и везе усвојене су ознаке за ова регистарска подручја — за Аранђеловац (АР), Будву (БД), Бели Манастир (БМ), Бор (БО), Титову Кореницу (ТК), и Трстеник (ТС).

ИЗ ОПШТИНСКОГ ЈАВНОГ
ТУЖИЛАШТВА У БИХАЋУ
ОПТУЖЕН ФАЛСИФИКАТОР
И ПРОВАЛНИК

БИХАЋ, 22. фебруара — Пред кривично вијеће Општинског суда у Бихаћу ускоро ће сјести Мухамед Кадиф (23), рођен у Острошцу, недалеко од Цазина, а стално настањен у Удбини код Титове Коренице. Он ће одговарати за кривично дјело фалсификата и провалне крађе.

У оптужници коју је против Мухамеда Кадифа подигао општински јавни тужилац у Бихаћу Милован Коруга наводи се да је Кадиф 16. јануара ове године фалсификовао своју штедну књижицу на тај начин што је испред броја који је био уписан у књижици додао још и цифру шест стотина, па је тако увећао износ на 60.051,75 динара. На основу фалсификоване књижице већ сутрадан је подигао у пословној јединици Основне банке „Бихаћ“ у Босанској Крупи шест хиљада динара. Иначе, Кадиф је 18. до 26. јануара ове године код ПБС — Основне банке у Бихаћу подигао укупно 54.000 динара на основу фалсификоване штедне књижице.

Мухамед Кадиф одговараће и за провалну крађу коју је извршио 10. фебруара ове године у Робној кући „Београд“ у Бихаћу, када је са одјељења спортске опреме украо малокалибарску пушку „супербрно“, чија вредност износи 39.816 динара.

Д. М.

У РАФИНЕРИЈИ УЉА МОДРИЧА
ПРОИЗВЕДЕНО
УЉЕ ЗА ТУРБИНЕ

МОДРИЧА, 22. фебруара — Поплазећи од опште оријентације друштва да се увозне сировине и готови производи замјењују домаћим производима, у Рафинерији уља Модрича прихваћена је идеја стручњака да се покуша произвести уље за турбине. Захваљујући упорности стручњака већ се производе двије од пет предвиђених врста: лако и средње уље.

Уље за турбине већ је у производном програму Рафинерије, а у току је и експериментално испитивање на турбинама у више југословенских фабрика. Почетно сазнање кроз овакав вид експлоатације указује на сасвим задовољавајуће резултате новог уља из Модриче.

А. КАДРИЋ

ПБС - ОСНОВНА БАНКА
„БАЊАЛУКА“
КУРСНА ЛИСТА
(формирана 22. фебруара 1985. године)

Земље	Валута	КУРС У ДИНАРИМА		Продајни
		Куповни за ефикасну	Куповни за девизе	
Аустрија	100 шилинга	974,02	998,00	1001,99
Белгија	100 франака	337,29	346,82	347,86
Данска	100 круна	1907,08	1961,00	1968,90
Француска	100 франака	2231,97	2295,08	2301,98
Холандија	100 флорина	6025,70	6196,09	6214,70
Италија	100 лира	11,08	11,36	11,40
Норвешка	100 круна	2382,85	2450,23	2457,59
СР Њемачка	100 марака	6836,32	7011,61	7032,67
Швајцарска	100 франака	8068,14	8275,01	8299,88
Шведска	1 круна	2419,81	2488,02	2495,50
В. Британија	1 фунта	246,99	253,97	254,73
Јапан	1 јен	84,93	88,92	89,19
Канада	1 долар	165,24	173,02	173,54
САД	1 долар	230,35	236,86	237,57
Аустралија	1 долар	158,74	166,22	166,72

Куповни и продајни курсеви за девизе примјењују се почев од 14 сати 22. фебруара 1985. године, а куповни за ефикасну примјењује се почев 23. фебруара 1985. године.

СУБОТА, 23. ФЕБРУАР

ПРВИ ПРОГРАМ
9,30 — Школски програм
затим — Реприза програма
14,50 — Преглед програма
14,55 — Забавни календар
15,50 — Седам ТВ дана
16,20 — Чаробна свирача — народна музика
16,45 — Дневник 1
17,00 — ПЈ у кошарци: Југопластика — Партизан
18,25 — То је то — документарни програм
19,15 — Цртани филм
19,30 — Дневник 2
19,55 — ТВ спот
20,00 — Мистер Биљон, амерички играни филм
21,35 — Вијести
21,40 — Седам свјетских дана
21,50 — Од нашег дописника: Токио

ДРУГИ ПРОГРАМ

12,00 — Свијет тишине — емисија посвећена особама оштећеног слуха
12,55 — Издана — индијски играни филм
12,05 — Хобит — снимак представе позоришта БОШКО БУХА, 1 дио
16,05 — Филмовница
16,40 — Луда кућа — домаћи играни филм
18,15 — Приче из радионице — домаћа серија; реприза; 3
19,00 — Народна музика
19,30 — Дневник
20,00 — Мини-шоу — Зафир Хаџи-манов — забавна музика
20,25 — Документи нашег времена — фељтон
21,10 — Студио 2
21,15 — Спортска субота
21,40 — Молијер — серијски филм, 2
22,40 — Сви мој пјесници:

НЕДЈЕЉА, 24. ФЕБРУАР
ПРВИ ПРОГРАМ

10,20 — Вијести
10,30 — Недјело пријеподне за дјецу:
— Теби кажем:
— Приче из Непричава
12,00 — Зелена панорама — емисија за пољопривреднике
13,00 — Знање — имање
14,00 — На свој начин: звуци Перуа
14,15 — Против ветра — серијски филм
15,05 — Слободно недјело поподне
17,45 — Како покварити сретан развој — амерички играни филм
18,55 — Штрумпфови — цртани филм
19,30 — Дневник 2
19,55 — ТВ спот
20,00 — Александар Мародић: Право лице Аните Новак — драмска серија ТВ Љубљана; 5 — последња епизода
21,00 — Спортски преглед
21,30 — Прича о новинару — документарна емисија
22,05 — Дневник 3
22,25 — Крањска гора — Свјетски куп у акробатском скијању — Балет, репортажа

ДРУГИ ПРОГРАМ

10,30 — Дијалог анђели — домаћи играни филм
16,05 — Преглед програма
16,10 — Музичко поподне — виолинистичко такмичење, Загреб
18,10 — ТВ ЕСЕЈ — програм из културе
18,40 — Прометни круг — образовна серија
19,00 — Полуфинале купа купова у рукомету за жене
19,35 — Цртани филм
20,20 — Моја земља — документарна серија 6
21,20 — Студио 2
21,40 — ТВ кинотека-Атланта — француски играни филм

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ ОБЛАЧНО

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ: Преовладаваће умјерено облачно и суво вријеме. У јутарњим сатима биће врло хладно, а током дана нешто топлије. Највиша температура кретаће се од нула до 3 степена.

ЗА БАЊАЛУКУ: Умјерено облачно. Температура без веће промјене.

ЗА НАРЕДНА ДВА-ТРИ ДАНА У јутарњим сатим и даље ће бити врло хладно, а током дана преовладаваће умјерено облачно, уз слабији пораст дневне температуре.

ВОДОСТАЈ: Уна — Бихаћ 21 цм, бистра, температура воде 5,4 степена. Уна — Босански Нови 40 цм, бистра, температура воде 3 степена. Сана — Сански Мост 137 цм, бистра, температура воде 2,7 степена. Врбас — Бањалука 94 цм, бистар, температура воде 4 степена. Водостај и даље у стагнацији.

Миро Млађеновић

ДАВИД ШТРЕБАЦ

